

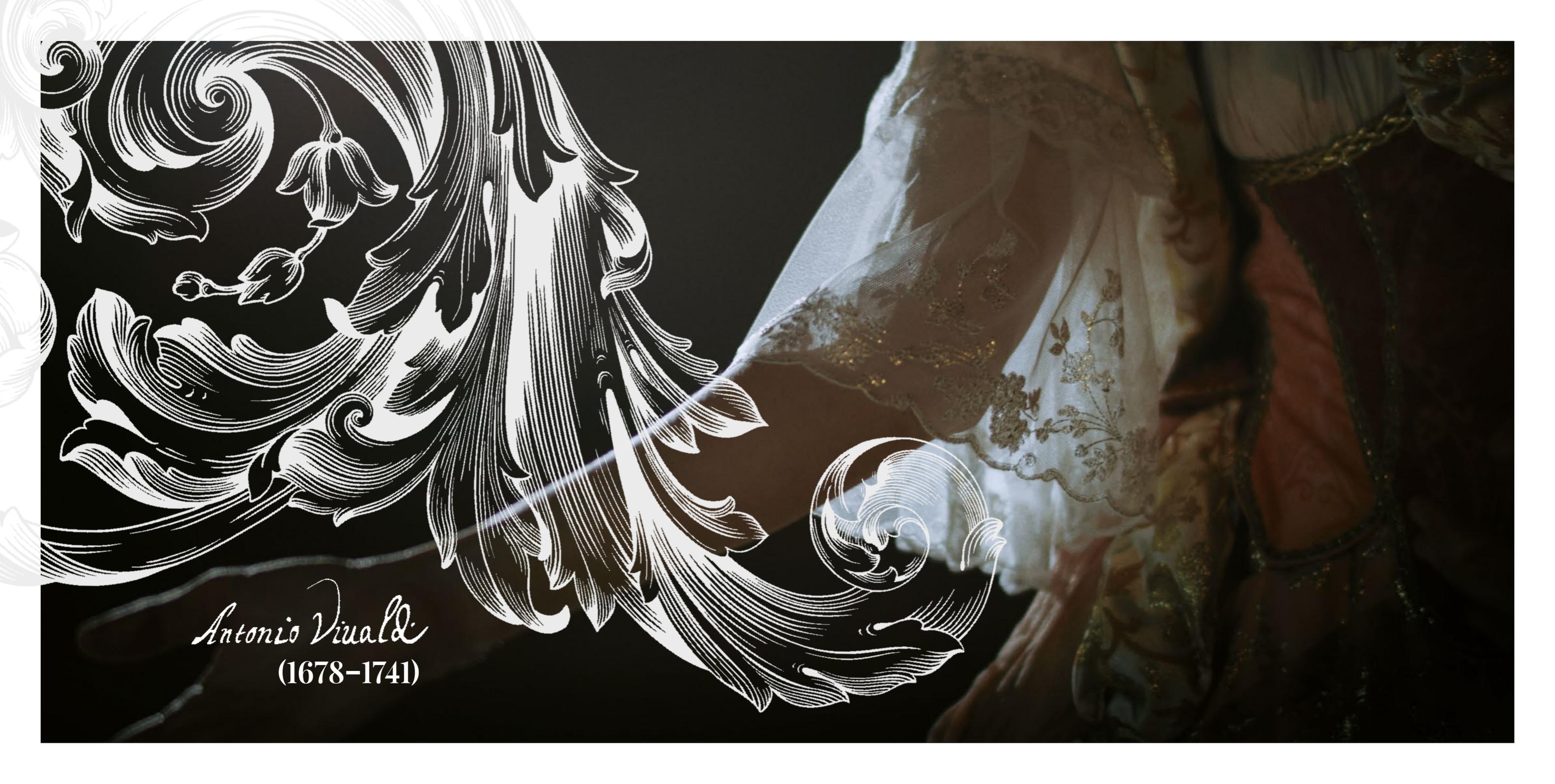

LEDNICKO | VALTICKÝ
HUDEBNÍ FESTIVAL

23/9-16/10/2021

VI. ROČNÍK

Antonio Vivaldi

Antonio Vivaldi
(1678-1741)

Několik myšlenek o Antoniu Vivaldim

Text: Michael Talbot

Přestože dnes známe **Antonia Vivaldiho** (1678–1741) – zejména díky cyklu *Čtvero ročních dob* – především jako autora instrumentálních koncertů, převyšuje řadu svých současníků právě širokou paletou hudebních žánrů, do kterých svou tvorbou zasáhl. Pouze Händel a, řekněme, Telemann sdíleli stejné ambice a oplývali dostatkem sebevědomí etablovat se tak zásadním způsobem v tolika rozličných hudebních oblastech.

Vivaldiho hudební začátky byly dosti skromné. Nejdůležitějším učitelem se mu stal nepochybně jeho otec, sám velmi zdatný houslista. Antonio trpěl od malička astmatem, a snad právě proto se vedle studia hudby připravoval rovněž na povolání kněze, které nabízelo jistou ochranu a příslib společenského respektu a uznání. Po vysvěcení se skutečně

zprvu věnoval kněžskému povolání, ale poté, co ho během celebrování mše postihl před zrakou věřících astmatický záchvat, rozhodl se přijmout roli sekulárního kněze a otevřel si tak cestu věnovat většinu svého času hudbě. Rychle se etabloval jako žádaný houslový virtuos, jenž konal mnohé koncertní cesty, autor houslových skladeb, učitel a ředitel orchestru slavné benátské instituce pro sirotky Ospedale della Pietà, která stála od roku 1703 téměř nepřetržitě v pozadí jeho umělecké kariéry. Po tomto raném období obrací Vivaldi svou pozornost k hudbě vokální, což u houslových virtuosů nebývalo tak častým jevem. K roku 1705 se datují jeho první skladatelské pokusy v operním žánru, když souběžně získává zkušenosti také jako operní impresáři. Svou první dokončenou operu píše v roce 1713, o rok

dříve přidává do svého portfolia rovněž vokální tvorbu duchovní.

Navzdory své tělesné křehkosti byl Vivaldi neúnavným cestovatelem. V počátcích to byly jeho hráčské schopnosti, jež mu vynášely pozvání do jiných měst. Když pak začal psát opery, staly se tyto hlavním důvodem jeho odjezdů z rodných Benátek. Byly to právě operní aktivity, kvůli nimž se na čas přesunul do Mantovy (1718–1720), kde navázal bližší kontakty s Habsburky, což byl zřejmě i důvod jeho pozdějších vazeb na Vídeň a Prahu. Svůj hudební jazyk začíná „ohýbat“ drobnými detaily, které vzdávaly úctu hudebnímu prostředí jeho zaalpských mecenášů a zákazníků: kontrapunktické přísnosti Němců, tečkovanému rytmu Francouzů, a dokonce i lidovým motivům ze zemí Koruny české. Jeho záliba v netradičních nástrojích

a orchestrálních efektech, podněcována působením v Ospedale della Pietà, se stává s postupujícím časem stále výraznější. V polovině 20. let 18. století byl Vivaldi nucen reagovat na náhlé změny hudebního vkusu, který razila talentovaná skupina neapolských tvůrců, v níž vynikali zejména Leonardo Leo, Nicola Porpora a Leonardo Vinci. Částečně, se značnou rozvážností, nakonec adoptoval nový hudební jazyk, což se projevilo zejména užíváním nových melodických prvků (například řetězením šestnáctinových triol), lombardským rytmem (obrácený tečkovaný rytmus, kde kratší nota předchází delší, na níž je přízvuk)

a častým opakováním frází. Výsledný smíšený, hybridní styl propůjčil jeho hudbě pozdního období velmi individuální charakter navzdory tomu, že Vivaldiho kariéra čelila v závěrečných letech jeho života stále více se prohlubující krizi. I v tomto období však nelze než obdivovat jeho houževnatost. Nebýt nečekaného úmrtí císaře Karla VI. v roce 1740, které na výraz smutku uvrhlo vídeňská divadla do nucené nečinnosti, je minimálně pravděpodobné, že namísto zahálčivého skomírání v císařském městě by se Vivaldi ještě předtím, než v polovině roku 1741 podlehl své nemoci, vrátil do Benátek vstříc novým dobrodružstvím.

Znovuzkříšení Vivaldiho hudby v moderní době prošlo mnoha zákrutami a oklikami, ale zdá se, že její obliba dosáhla v posledních letech úrovně, ze které se již jen s velmi malou pravděpodobností vrátí zpět v zapomnění. V mé první knize o Vivaldim z roku 1978 jsem ještě pochyboval, zda se jeho opery někdy stanou pevnou součástí moderního repertoáru. Dnes zažíváme situaci, kdy se z tvorby z let 1600–1750 těší už jen Händelova jevištní díla větší popularity ze strany operních divadel a nahrávacího průmyslu. Lze si jen přát, aby tento šťastný trend pokračoval i v budoucnu.

Einige Gedanken zu Antonio Vivaldi

Text: Michael Talbot

Obwohl wir **Antonio Vivaldi** (1678–1741) heute – besonders dank des Zyklus *Die vier Jahreszeiten* – vor allem als Autor von Instrumentalkonzerten kennen, übertrifft er viele seiner Zeitgenossen durch die Vielfalt der musikalischen Gattungen, in denen er tätig war. Nur Händel und vielleicht Telemann teilten die gleichen Ambitionen und hatten das Selbstvertrauen, sich in derart vielen verschiedenen Bereichen der Musik so grundlegend zu etablieren.

Vivaldis musikalische Anfänge waren eher bescheiden. Zweifellos wurde sein Vater, ein sehr begabter Geiger, sein wichtigster Lehrer. Antonio litt seit seiner Kindheit an Asthma, und vielleicht hat er sich deshalb neben dem Musikstudium auch auf den Priesterberuf vorbereitet, der einen gewissen Schutz und das Versprechen sozialer Achtung und Anerkennung bot. Nach seiner Priesterweihe folgte er tatsächlich zunächst seiner priesterlichen Berufung, doch nachdem er

während der Messfeier vor den Augen der Gemeinde von einem Asthmaanfall heimgesucht wurde, entschied er sich für die Rolle eines weltlichen Priesters und ebnete sich somit den Weg, den größten Teil seiner Zeit der Musik zu widmen. Schnell etablierte er sich als gefragter Geigenvirtuose, der viele Konzertreisen unternahm, als Autor von Violin-Literatur, sowie als Lehrer und Orchesterleiter der berühmten venezianischen Waisenanstalt Ospedale della Pietà, die seit 1703 nahezu ununterbrochen hinter seiner künstlerischen Laufbahn steht. Nach dieser frühen Periode wendet sich Vivaldi der Vokalmusik zu, was bei Geigenvirtuoson nicht gerade verbreitet war. Seine ersten kompositorischen Versuche im Operngenre gehen auf das Jahr 1705 zurück, in dem er zeitgleich auch Erfahrungen als Opernimpresario sammelte. Seine erste vollendete Oper schrieb er 1713, ein Jahr zuvor fügte er seinem Portfolio auch geistliche Vokalwerke hinzu.

Trotz seiner körperlichen Zerbrechlichkeit war Vivaldi ein unermüdlicher Reisender. Am Anfang waren es seine spielerischen Fähigkeiten, die ihm Einladungen in andere Städte einbrachten. Als er dann anfing Opern zu schreiben, wurden diese zum Hauptgrund für seine Abreisen aus der Heimatstadt Venedig. Gerade aufgrund seiner Operntätigkeit zog er zeitweise nach Mantua (1718–1720), wo er engere Kontakte zu den Habsburgern knüpfte, was wohl wiederum der Grund für seine späteren Verbindungen nach Wien und Prag war. Er beginnt seine musikalische Sprache durch kleine Details „abzuwandeln“, die dem musikalischen Umfeld seiner transalpinen Gönner und Kunden huldigen: Die kontrapunktische Strenge der Deutschen, der punktierte Rhythmus der Franzosen und sogar die folkloristischen Motive der tschechischen Krone. Seine Vorliebe für nicht traditionelle Instrumente und Orchestereffekte, angeregt durch seine Arbeit im

Ospedale della Pietà, wird im Laufe der Zeit immer markanter. Mitte der 1920er Jahre des 18. Jahrhunderts war Vivaldi gezwungen, auf die plötzlichen Veränderungen des Musikgeschmacks zu reagieren, die von einer talentierten Gruppe neapolitanischer Komponisten geprägt wurden, in der sich insbesondere Leonardo Leo, Nicola Porpora und Leonardo Vinci auszeichneten. Teilweise, und mit großer Umsicht, nahm er schließlich eine neue musikalische Sprache an, was sich vor allem in der Verwendung neuer melodischer Elemente (zum Beispiel die Verkettung von Sechzehnteltriolen), des lombardischen Rhythmus (invertierter punktierter Rhythmus, bei dem ein kürzerer Ton akzentuiert

einem längeren Ton vorangestellt ist) und häufig wiederholter Phrasen zeigte. Der daraus resultierende gemischte, hybride Stil gab seiner spätzeitlichen Musik einen sehr individuellen Charakter, obwohl Vivaldis Karriere in seinen letzten Lebensjahren einer immer tieferen Krise ausgesetzt war. Aber auch in dieser Zeit kann man nicht anders, als seine Hartnäckigkeit zu bewundern. Wäre da nicht der unerwartete Tod Kaiser Karls VI. im Jahr 1740, der die Wiener Theater zum Ausdruck der Trauer zwang, ihren Betrieb einzustellen, ist zumindest minimal wahrscheinlich, dass Vivaldi, anstatt in der Kaiserstadt im Müßiggang zu ersterben, für neue Abenteuer nach Venedig zurückgekehrt wäre, bevor er Mitte 1741 seiner Krankheit erlag.

Die Wiederauferstehung von Vivaldis Musik in der Neuzeit hat viele Drehungen und Wendungen erfahren, aber ihre Popularität scheint in den letzten Jahren ein Niveau erreicht zu haben, von dem aus sie eher nicht mehr in Vergessenheit gerät. In meinem ersten Buch über Vivaldi von 1978 bezweifelte ich noch, dass seine Opern jemals ein fester Bestandteil des modernen Repertoires werden würden. Heute erleben wir eine Situation, in der sich aus den Kompositionen von 1600 – 1750 nur noch die Werke Händels einer größeren Popularität seitens der Opernbühnen und der Tonträgerindustrie erfreuen. Wir können nur wünschen, dass sich dieser erfreuliche Trend auch in Zukunft fortsetzt.

Vážení příznivci Lednicko-valtického hudebního festivalu,

mnozí z Vás mají ještě v paměti rozjitřený loňský festivalový ročník věnovaný folklórním inspiracím. Letošní program je odvážným obratem o sto osmdesát stupňů, vzrušujícím skokem do zcela jiných hudebních vod... Již dvacet osm let uběhlo od chvíle, kdy jsem se ve španělském městě Lleida poprvé setkal s houslistou a vášnivým vivaldiovským badatelem Eduardem Garcíou Salasem. Náhoda tomu chtěla, aby u nás v Čechách našel Eduardo svůj druhý domov. Jsem rád, že naše hluboké přátelství nám umožnilo spojit své síly a dalo vzniknout veskrze unikátnímu programu, na který bude, troufám si říci, vzpomínat nejen jižní Morava, ale i příznivci Vivaldiho hudby po celém světě. Ani letos nezapomínáme na naši tradiční lichtenštejnskou stopu. Jsem rád, že na festivalu zazní pavijská verze opery *Farnace* dedikovaná dle přípisu v libretu Josefu Janu Adamovi z Lichtenštejna, v jehož službách Vivaldi působil jako *Maestro di cappella*. V této souvislosti bych rád zmínil i jeho otce, knížete Antona Florianana, pod jehož dohledem se dostalo vzdělání pozdějšímu císaři a otci Marie Terezie Karlu VI., osobnosti, jež přímo osudově zasáhla do závěru života Antonia Vivaldiho.

Říká se, že pokud chcete pochopit hudbu *Il prete rosso*, musíte si zajet do Benátek. Já říkám, že letošní festival Vám dává stejnou možnost na jižní Moravě, a skrze tyto řádky Vás na něm nejen vítám, ale vyslovuji i své přání, abyste zde prožili krásné a nezapomenutelné chvíle a odnesli si ve svých srdcích kousek onoho žhnoucího, blahodárného italského slunce.

Verehrte Anhänger des Musikfestivals Lednice|Valtice,

viele von Ihnen erinnern sich noch an den vergangenen, aufwühlenden Festivaljahrgang, der folkloristischen Inspirationen gewidmet war. Das diesjährige Programm ist eine mutige 180-Grad-Wende, ein spannender Sprung in ganz andere musikalische Gewässer... Schon achtundzwanzig Jahre ist es her, dass ich in der spanischen Stadt Lleida dem Geiger und leidenschaftlichen Vivaldi-Forscher Eduardo García Salas begegnet bin. Der Zufall wollte es, dass Eduardo bei uns in Tschechien seine zweite Heimat fand. Ich freue mich, dass unsere tiefe Freundschaft es uns ermöglicht hat, unsere Kräfte zu bündeln und ein völlig einzigartiges Programm hervorzubringen, eines, an das ich mich traue zu sagen, sich nicht nur Südmähren, sondern auch die Liebhaber von Vivaldis Musik weltweit erinnern werden. Auch in diesem Jahr verlieren wir unsere traditionelle liechtensteinische Spur nicht. Ich freue mich, dass beim Festival die Pavia-Fassung der Oper *Farnace* erklingt, die laut Inschrift im Libretto Josef Johann Adam von Liechtenstein gewidmet ist, in dessen Diensten Vivaldi als *Maestro di cappella* fungierte. Erwähnen möchte ich in diesem Zusammenhang auch seinen Vater, Fürst Anton Florian, unter dessen Aufsicht der spätere Kaiser und Vater Maria Theresas, Karl IV seine Ausbildung erhielt, eine Persönlichkeit, die geradezu schicksalhaft auf das Lebensende Antonio Vivaldis einwirkte.

Man sagt, wenn man die Musik von *Il prete rosso* verstehen will, muss man nach Venedig reisen. Ich sage, dass Ihnen das diesjährige Festival die gleiche Gelegenheit hier in Südmähren bietet, und mit diesen Zeilen heiße ich Sie dazu nicht nur herzlich willkommen, sondern wünsche Ihnen auch, dass Sie hier schöne und unvergessliche Momente erleben und in Ihren Herzen etwas von dieser glühenden, wohltuenden italienischen Sonne mitnehmen.

Jiří Partyka | ředitel Lednicko-valtického hudebního festivalu
Leiter des Musikfestivals Lednice|Valtice

Hola damas y caballeros,
 připravit program 6. ročníku Lednicko-valtického hudebního festivalu, věnovaného velkému italskému skladateli Antoniu Vivaldimu, pro mne bylo skutečně velkou poctou. Hudba *Il prete rosso*, neboli Zrzavého kněze, jak se Vivaldimu přezdívalo, mne fascinovala již od útlého dětství, ale nikdy jsem si ani ve snu nepředstavoval, že bych mohl v letech 1999 a 2020 objevit v České republice nové dokumenty týkající se jeho osoby. Festivalový program představuje Vivaldiho dílo v celé jeho šíři, i ve skladbách méně známých, a to jak instrumentálních a duchovních, tak i operních, protože Vivaldi byl nejen skladatel, ale také úspěšný impresárió. Mnoho z umělců pozvaných na festival jsou moji blízcí přátelé a já cítím obrovské vzrušení, že se s nimi se všemi opět potkám. Je těžké, ba prakticky nemožné říci, na který z koncertů bych nešel! Protože všechny jsou svým způsobem jedinečné a mimořádně kvalitní. Užijme si proto všichni společně tuto krásnou hudbu na krásných místech.

Eduardo García Salas | dramaturg 6. ročníku Lednicko-valtického hudebního festivalu

Hola damas y caballeros,
 das Programm des 6. Musikfestivals Lednice|Valtice vorzubereiten, das dem großen italienischen Komponisten Antonio Vivaldi gewidmet ist, war wirklich eine große Ehre für mich. Die Musik vom *Il prete rosso*, dem Roten Priester, wie Vivaldi genannt wurde, hat mich bereits seit meiner Kindheit fasziniert, aber ich hätte mir nie träumen lassen, dass ich in den Jahren 1999 und 2020 in Tschechien neue Dokumente entdecken könnte, die mit ihm in Verbindung stehen. Das Festivalprogramm präsentiert Vivaldis Werk in seiner ganzen Bandbreite, auch in weniger bekannten Kompositionen und das sowohl in instrumentalen als auch geistlichen Werken, auch im Opernbereich, denn Vivaldi war nicht nur Komponist, sondern auch ein erfolgreicher Impresario. Viele der zum Festival eingeladenen Künstler sind meine engen Freunde und ich bin wahnsinnig bewegt, sie alle wiederzusehen. Es ist schwer, ja praktisch unmöglich zu sagen, welches der Konzerte ich nicht besuchen würde! Weil sie alle einzigartig und von außergewöhnlicher Qualität sind. Lasst uns also alle zusammen diese schöne Musik an schönen Orten genießen.

Eduardo García Salas | Dramaturg des 6. Musikfestivals Lednice|Valtice

Jiří Vejvoda, osobnost, která již nezaměnitelně patří k přenosům Novoročních koncertů Vídeňské filharmonie, prvomájových Evropských koncertů Berlínských filharmoniků, koncertů pod Eiffelovou věží k výročí pádu Bastilly či populární Last Night of the Proms. Osobnost, která Vás provede letošními koncerty Lednicko-valtického hudebního festivalu. Držitel Prix Bohemia Radio, moderátor, scénárista, spisovatel, překladatel a hudební publicista, jenž má rád přírodu a ticho...

„Jak známo, v den narození Antonia Vivaldiho, tedy 4. března 1678, postihlo jeho rodné Benátky silné zemětřesení. Především – i když nejen proto – byl pokřtěn ihned po svém narození; jeho život visel na vláčkách. Zároveň ovšem jako by svým příchodem na svět předznamenal zemětřesení v celé barokní hudbě. Pouhých sedm let po něm, roku 1685, se totiž rodí další dva hudební velikáni – Johann Sebastian Bach a Georg Friedrich Händel – a do této trojice se stačí v roce 1681 vklínit ještě Georg Philipp Telemann. Ano, Bach byl nejgeniálnější; Händel nejvelkolepější; Telemann nejplodnější. Ale Vivaldi, ten je mému uchu nejlíbeznější.“

Jiří Vejvoda | průvodce Lednicko-valtickým hudebním festivalem 2021

Jiří Vejvoda, eine Persönlichkeit, die bereits unverkennbar zu den Übertragungen der Neujahrskonzerte der Wiener Philharmoniker, zu den Europakonzerten der Berliner Philharmoniker am 1. Mai, den Konzerten unterm Eiffelturm zum Jahrestag des Falls der Bastille oder zu den populären Last Night of the Proms gehört. Eine Persönlichkeit, die Sie durch das diesjährige Musikfestival Lednice|Valtice führt. Träger des Prix Bohemia Radio, Moderator, Drehbuchautor, Schriftsteller, Übersetzer und Musikpublizist, der die Natur und die Stille liebt...

„Bekanntlich erschütterte am Tag der Geburt Antonio Vivaldis, am 4. März 1678, ein starkes Erdbeben seine Heimat Venedig. Vor allem – aber nicht nur deswegen – wurde er gleich nach seiner Geburt getauft; sein Leben hing am seidenen Faden. Gleichzeitig scheint er aber ein Erdbeben in der gesamten Barockmusik vorwegzunehmen. Nur sieben Jahre nach ihm, 1685, wurden zwei weitere musikalische Größen geboren – Johann Sebastian Bach und Georg Friedrich Händel – und in dieses Trio schaffte sich 1681 auch noch Georg Philipp Telemann zu zwängen. Ja, Bach war der Genialste; Händel der Überwältigendste; Telemann der Produktivste. Aber Vivaldi, der ist meinem Ohr der Lieblichste.“

Jiří Vejvoda | Führer zum Musikfestival Lednice|Valtice 2021

Zhodnocení fondu

+44,85 %

Fondový kapitál

9,6 mld. Kč

4,74 % p.a.

www.zfpgroup.cz
www.zfpinvest.com

Data od založení k 30. 6. 2021

Minulé výnosy nejsou zárukou budoucích výnosů. Návrstnost investice není zaručena. S investicí do podílových fondů je spojeno riziko. Hodnota investice do podílových fondů může kolísat. Doporučujeme investorům, aby si před investováním přečetli Statut fondu a Klíčové informace pro investory, Ceník a Všeobecné obchodní podmínky. Více informací týkajících se investice do podílového fondu naleznete ve Statutu a v Klíčových informacích pro investory podílového fondu, které jsou k dispozici v sídle investiční společnosti a na internetové adrese investiční společnosti www.zfpinvest.com.

Vážení přátelé,

jsme velice potěšeni, že i v letošním roce můžeme společně s Vámi jako generální partner 6. ročníku Lednicko-valtického hudebního festivalu prožít výjimečné hudební zážitky ve spojení s krásami našeho kraje.

Společnost ZFP GROUP již dvacet šest let rozvíjí myšlenku zvyšování finanční gramotnosti prostřednictvím ZFP akademie a soustředí se na vlastní dceřiné společnosti v oblasti investic a tvorby finančních rezerv. Vybuodovali jsme například ZFP realitní fond patřící k největším retailovým realitním fondům v České republice. Postupně se stáváme silnou investiční skupinou a i díky tomu se nám daří v této nelehké době nadále podporovat kulturu, která pro nás vždy byla a stále je něčím, bez čeho se nedokážeme obejít. Svůj domov jsme našli na jižní Moravě, v místě úzce spjatém s tradicemi a optimistickým pohledem na život. O to více si všichni, kteří se na fungování ZFP podílejí, váží obrovské trpělivosti a odvahy pořadatelů festivalu v období, které nebylo pro nikoho jednoduché, které nás naučilo vážit si zdraví, rodiny, přátel, radovat se z maličkostí. Těšíme se na opětovná společná setkání, na to, že si pospolu užijeme koncerty všech umělců, kteří letos k nám na jižní Moravu přijedou a přiblíží nám tvorbu Antonia Vivaldiho. Pojďme společně navrátit kulturu život a dokázat si, že se stále ještě – nebo možná opět – dokážeme bavit. Lednicko-valtický hudební festival se koná jen jednou ročně, o to více se z něj těšme a užijme si ho plnými doušky. Za ZFP akademií Vám přejeme pohodový, nejen hudební zážitek.

Jarmila a Vladimír Poliakovi | zakladatelé a hlavní akcionáři společnosti ZFP akademie

Verehrte Freunde,

wir sind hoch erfreut, dass wir auch in diesem Jahr als Generalpartner des 6. Jahrgangs des Musikfestivals Lednice|Valtice mit Ihnen außergewöhnliche musikalische Erlebnisse in Verbindung mit den Schönheiten unseres Landes erleben können.

Bereits seit 26 Jahren entwickelt die ZFP GROUP die Idee, die Finanzkompetenz durch die ZFP Akademie zu steigern und sich auf eigene Tochtergesellschaften im Bereich der Anlage- und Reservebildung zu konzentrieren. So haben wir beispielsweise einen ZFP-Immobilienfonds aufgebaut, der zu den größten Publikums-Immobilienfonds in der Tschechischen Republik gehört. Wir entwickeln uns sukzessive zu einer starken Investmentgruppe und können dank dessen auch weiterhin die Kultur unterstützen, die für uns stets etwas war und immer bleiben wird, worauf wir nicht verzichten können. Wir haben unser Zuhause in Südmähren gefunden, an einem Ort, der eng mit Traditionen und einem optimistischen Blick auf das Leben verbunden ist. Umso mehr schätzen wir die große Geduld und den Mut der Festivalveranstalter in einer Zeit, die für niemanden einfach war, die uns gelehrt hat, Gesundheit, Familie und Freunde zu schätzen, uns an Kleinigkeiten zu erfreuen. Wir freuen uns auf die erneuten Begegnungen, darauf, gemeinsam die Konzerte aller Künstler zu erleben, die dieses Jahr zu uns nach Mähren gereist kommen und uns das Werk Antonio Vivaldis näher bringen. Lasst uns der Kultur gemeinsam das Leben zurückgeben und uns beweisen, dass wir uns noch immer – oder vielleicht wieder – amüsieren können. Das Musikfestival Lednice|Valtice findet nur ein Mal jährlich statt, umso mehr freuen wir uns darauf und werden es in vollen Zügen genießen. Im Namen der ZFP Akademie wünschen wir ein angenehmes, nicht nur musikalisches Erlebnis.

Jarmila und Vladimír Poliakov | Begründer und Hauptaktionäre der ZFP Akademie Gesellschaft

Vážený přítel umění a kvalitní hudby zvlášť,
dovolte mi, abych 6. ročníku Lednicko-valtického hudebního festivalu popřál, nechť dopadne podle představ organizátorů a ke spokojenosti posluchačů.

Máme za sebou těžký rok a půl, kdy jsme se báli o sebe i své blízké. Život a zdraví na žebříčku hodnot přirozeně vedou. Zároveň se ale ukázalo, jak moc nám chybí živá kultura – výstavy, divadelní představení, koncerty a festivaly. Kdysi byla Popelkou, nadstavbou, třešničkou na dortu. Uplynulé měsíce však potvrdily, že má pohádkovou hodnotu soli, bez níž si život nedokážeme představit. Nebylo to snadné ani pro umělce, ani pro jejich publikum. Tím spíš doufám, že se kultura pro příště bude dostávat náležitou pozornost.

Ve věnování letošního ročníku festivalu Antoniu Vivaldimu vidím jistou symboliku. Jeho život byl hodně vzdálen procházce růžovou zahradou. Trápilo jej zdraví, v jistých obdobích i hmotná nouze a nezáměr publika. Přesto však jeho dílo přežilo a v náročném dějinném zkoušce obstálo. I jemní umělci mohou být statečnými bojovníky. Mělo by nám záležet na tom, jakou zemi, v jakém stavu a s jakou kulturou předáme příštím generacím. Kde jinde si to lépe uvědomit, než v architektonicky unikátním místě, které letos slaví pětadvacet let zápisu na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO.

Jsmeme zemí s bohatou historií a kulturní tradicí. Dokládá to i Vivaldino působení na naší půdě. Už v osmnáctém století byla Evropa jedním velkým prostorem, v němž hudba hravě překračovala hranice. Je na čase se k tomu vrátit. Tím spíš je cenná účast italských, francouzských a španělských souborů na tomto festivalu. Až jim budete naslouchat a tleskat, myslete, prosím, na naši společnou odpovědnost ke starému kontinentu a životu na něm i k umění jako zprostředkovateli pocitů, nálad a zážitků. Už Hippokratés si všiml, že kde je láska k lidem, tam je i láska k umění. Bude-li to platit také naopak, můžeme stanout tvář v tvář dalšímu náročným výzvám života posilnění a čelit jim se ctí. Přeji Vám krásné chvíle s festivalem a do budoucna hodně zdraví, síly a vytrvalosti.

Lubomír Zaorálek | ministr kultury České republiky

Werte Freunde der Kunst und insbesondere der hochwertigen Musik,
erlauben Sie mir, dem Musikfestival Lednice|Valtice zu wünschen, dass der 6. Jahrgang ganz nach den Vorstellungen der Organisatoren und zur Zufriedenheit der Zuhörer stattfinden kann!

Wir haben schwere anderthalb Jahre hinter uns, in denen wir Angst um uns selbst und unsere Nächsten hatten. Leben und Gesundheit stehen auf der Prioritätenleiter natürlicherweise ganz oben. Gleichzeitig hat sich gezeigt, wie stark uns eine lebendige Kultur fehlt – Ausstellungen, Theatervorstellungen, Konzerte und Festivals. Es gab Zeiten, da war sie nur eine Art Aschenputtel bzw. das Sahnehäubchen auf der Torte. Die vergangenen Monate aber haben uns bestätigt, dass sie den märchenhaften Wert des Salzes hat, ohne welches wir uns ein Leben nicht vorstellen können. Es war nicht einfach, nicht für die Künstler und nicht für ihr Publikum. Umso mehr hoffe ich, dass der Kultur in Zukunft die gebührende Beachtung geschenkt wird.

Darin, dass der diesjährige Festivaljahrgang Antonio Vivaldi gewidmet ist, sehe ich eine gewisse Symbolik. Sein Leben war alles andere als ein Spaziergang im Rosengarten. Es quälten ihn seine Gesundheit, in gewissen Phasen auch materielle Nöte und das Desinteresse des Publikums. Nichts desto trotz hat sein Werk überlebt und einer anspruchsvollen historischen Prüfung standgehalten. Auch sanfte Künstler können mutige Kämpfer sein. Es sollte uns wichtig sein, was für eine Welt, in welchem Zustand und mit welcher Kultur wir kommenden Generationen weitergeben. Wo kann man sich das besser vergegenwärtigen, als an dem architektonisch einzigartigen Ort, der dieses Jahr fünfundzwanzig Jahre seit der Aufnahme auf die UNESCO Weltkulturerbeliste feiert.

Wir sind ein Land mit einer reichen Geschichte und kultureller Tradition. Das belegt auch Vivaldis Wirken in unserem Land. Bereits im achtzehnten Jahrhundert war Europa ein großer Raum, in dem Musik spielerisch Grenzen überwand. Es ist an der Zeit, dahin zurückzukehren. Umso wertvoller ist die Mitwirkung italienischer, französischer und spanischer Ensembles an diesem Festival. Wenn Sie ihnen lauschen und applaudieren, denken Sie dabei bitte an unsere gemeinsame Verantwortung gegenüber dem alten Kontinent und dem Leben darauf, sowie gegenüber der Kunst als Vermittlerin von Gefühlen, Stimmungen und Erlebnissen. Schon Hippokrates bemerkte, dass man dort, wo Liebe unter den Menschen ist, auch Liebe zur Kunst findet. Sollte das auch umgedreht gelten, können wir uns gestärkt und ehrenvoll weiteren anspruchsvollen Herausforderungen des Lebens stellen. Ich wünsche Ihnen wunderbare Momente auf dem Festival und für die Zukunft viel Gesundheit, Kraft und Durchhaltevermögen.

Lubomír Zaorálek | Kulturminister der Tschechischen Republik

jihomoravský kraj

Vážený přítel krásné hudby,

památky Lednicko-valtického areálu a jeho okolí patří již poště unikátnímu spojení architektonické krásy a nádherné hudby. Letos je společným jmenovatelem geniální Ital Antonio Vivaldi. Prestižní koncertní „prolog“ ve Vídni nám přitom dává na vědomí, že máme před sebou jednu z hudebních událostí roku. Děkuji organizátorům festivalu, že to nevzdali a v době tvrdých protiepidemických opatření, a tedy pro kulturu ve značně nejistých časech, dali dohromady tak bohatý program.

„Pokud se vám to nelíbí, přestanu psát hudbu,“ měl svého času prohlásit Vivaldi. Líbí se nám to, mistře. A všichni se těšíme na setkání s Vámi nejen v Lednicko-valtickém areálu.

Jan Grolich | hejtmán Jihomoravského kraje

Verehrte Freunde schöner Musik,

die Denkmäler der Region Lednice-Valtice und Umgebung gehören nun schon zum sechsten Mal der einzigartigen Verbindung von architektonischer Schönheit und wundervoller Musik an. Gemeinsamer Nenner ist in diesem Jahr der geniale Italiener Antonio Vivaldi. Der renommierte „Prolog“ in Wien ruft uns ins Bewusstsein, dass wir einen der musikalischen Höhepunkte des Jahres vor uns haben. Ich danke den Organisatoren des Festivals, dass sie nicht aufgegeben haben und in der Zeit strenger anti-epidemischer Maßnahmen, und somit in einer für die Kultur besonders unsicheren Zeit, ein so reiches Programm zusammengestellt haben.

„Wenn es Euch nicht gefällt, höre ich auf, Musik zu schreiben,“ soll Vivaldi zu seiner Zeit verkündet haben. Meister, es gefällt uns. Und wir alle freuen uns auf Begegnungen mit Ihnen, nicht nur in der Region Lednice-Valtice.

Jan Grolich | Hauptmann der Region Südmähren

Vážený příznivci klasické hudby,

za šest let si Lednicko-valtický hudební festival vydobyl svou kvalitou své stálé místo mezi nejvýznamnějšími festivaly klasické hudby naší země. Jsem hrdý na to, že město Břeclav se již tradičně podílí na jeho spoluporaďání a že každoročně, letošní ročník nevyjímaje, se jeden z koncertů koná také u nás v Břeclavi – vstupní bráně do Lednicko-valtického areálu –, a to v kostele Navštívení Panny Marie, kde proběhne novodobá světová premiéra před nedávnem objevené skladby Antonia Vivaldiho v provedení vynikajícího českého barokního ansámblu Collegium Marianum a sopranistky Patricie Janečkové. Nejen návštěvníkům tohoto koncertu, ale i celého festivalu přeji hluboký umělecký zážitek.

Svatopluk Pěček | starosta města Břeclavi

Verehrte Förderer klassischer Musik,

innerhalb von sechs Jahren hat sich das Musikfestival Lednice|Valtice mit seiner hohen Qualität einen festen Platz unter den bedeutendsten Festivals klassischer Musik unseres Landes erobert. Ich bin stolz darauf, dass die Stadt Břeclav sich bereits traditionell an der gemeinsamen Organisation beteiligt und dass, der aktuelle Jahrgang macht da keine Ausnahme, eines der Konzerte auch bei uns in Břeclav – dem Eingangstor zur Region Lednice-Valtice – stattfindet, und zwar in der Kirche Mariä Heimsuchung, wo die neuzeitliche Premiere einer vor kurzem entdeckten Komposition Antonio Vivaldis in der Interpretation des hervorragenden tschechischen Ensembles Collegium Marianum und der Sopranistin Patricia Janečková aufgeführt wird. Nicht nur den Besuchern dieses Konzertes, sondern dem gesamten Festival wünsche ich ein tiefes künstlerisches Erlebnis.

Svatopluk Pěček | Bürgermeister der Stadt Břeclav

BŘECLAV

VALTICE

Vážený přítel,

jako představitel města, které leží v samém srdci Lednicko-valtického areálu, jsem před lety uvítal iniciativu pana Jiřího Partyky, který zvedl onu pomyslnou rukavici a založil v našem regionu hudební festival. Od té doby se zde vystřídal mnoho vynikajících interpretů, kteří svým uměním oživilo jedny z nejcennějších památek v České republice. Poslední měsíce byly díky pandemii poměrně skličující, znásobeny neúprosností přírodních živlů, jejichž řádění zasáhlo i srdce letošního ročníku festivalu – město Valtice. Vedle nepopsatelného pocitu sounáležitosti a lidské solidarity nám mezi jinými přinesly i poznání, že živá kultura a koncerty vážné hudby za přítomnosti posluchačů jsou pro náš život naprosto nezbytné a ničím nenahraditelné. Vážím si toho, že organizátory festivalu v čele s panem Partykou tato nesnadná doba nezlomila, že nesložili zbraně a festival nadále žije. A jsem přesvědčen, že i v budoucnu se bude těšit podpoře mecenášů umění, samosprávy i nadšených diváků. Přeji mu k tomu mnoho úspěchů.

Pavel Trojan | starosta města Valtice

Verehrte Freunde,

als Vertreter der Stadt, die ganz im Herzen der Region Lednice-Valtice liegt, habe ich vor Jahren die Initiative von Herrn Jiří Partyka begrüßt, der den bildsprachlichen Handschuh in die Hand nahm und ein Musikfestival in unserer Region gründete. Seitdem haben sich hier viele hervorragende Interpreten die Klinke in die Hand gegeben und mit ihrer Kunst eines der wertvollsten Denkmäler der Tschechischen Republik belebt. Die letzten Monate waren aufgrund der Pandemie ziemlich erdrückend, vielfältigt wurde dieses Gefühl noch durch die Unnachgiebigkeit der Naturelemente, deren Wüten auch das Herz des diesjährigen Festivals getroffen hat – die Stadt Valtice. Neben einem unbeschreiblichen Zusammengehörigkeitsgefühl und menschlicher Solidarität brachten sie uns unter anderem auch die Erkenntnis, dass lebendige Kultur und Konzerte mit klassischer Musik in Gegenwart von Zuhörern für unser Leben ganz einfach unentbehrlich und durch nichts ersetzbar sind. Ich schätze es sehr, dass die Festivalorganisatoren, allen voran Herr Partyka, sich von dieser schweren Zeit nicht haben brechen lassen, sie haben die Waffen nicht niedergelegt und das Festival lebt noch immer. Ich bin überzeugt, dass es auch in Zukunft die Unterstützung von Kunstmäzenen, Selbstverwaltung und begeisterten Zuschauern genießen wird. Dafür wünsche ich viel Erfolg!

Pavel Trojan | Bürgermeister der Stadt Valtice

Milí přátelé,

mnozí z nás jistě ještě vzpomínají na loňský Lednicko-valtický hudební festival a již tu máme další ročník, který nás ovšem od folklorních inspirací unáší do doby zcela jiné, do doby, kdy lidé křižovali Evropu v kočárech a vrcholem módy byla paruka. Přes změnu trajektorie programu však jedno stále zůstává: snaha skloubit atraktivitu Lednicko-valtického areálu s mimořádnými hudebními zážitky. Jako starosta jsem byl u úplných začátků festivalu a snad jsem i trochu přispěl k jeho úspěšnému startu. Dnes stojím společně s Vámi na prahu jedné z nejkrásnějších evropských kulturních událostí podzimu. Užijme si tedy krásnou hudbu a budme společně pyšní na tento jedinečný umělecký i organizační počín, jehož domovem se staly naše nejvzácnější kulturní památky.

Libor Kabát | starosta obce Lednice

Liebe Freunde,

viele von uns erinnern sich gewiss noch an das letzte Musikfestival Lednice|Valtice vom Vorjahr und schon steht der nächste Jahrgang vor der Tür, der uns jedoch von folkloristischen Inspirationen in eine ganz andere Zeit entführt, in eine Zeit, in der die Leute Europa mit der Kutsche durchquerten und Perücken den Höhepunkt der Mode bildeten. Hat sich auch die Programmausrichtung geändert, eines bleibt beständig: Das Bemühen, die Attraktivität der Region Lednice-Valtice mit außergewöhnlichen musikalischen Erlebnissen zu verknüpfen. Als Bürgermeister stand ich mit ganz am Anfang des Festivals und vielleicht konnte ich ein wenig zu seinem erfolgreichen Start beitragen. Heute stehe ich mit Ihnen gemeinsam auf der Schwelle zu einem der schönsten europäischen Kulturveranstaltungen des Herbstes. Genießen wir also wunderbare Musik und seien wir gemeinsam stolz auf diesen einzigartigen künstlerischen und organisatorischen Akt, dem unsere wertvollsten Kulturdenkmäler zur Heimat wurden.

Libor Kabát | Bürgermeister der Gemeinde Lednice

LEDNICE

Vážení příznivci hudby Antonia Vivaldiho,

Lednicko-valtický hudební festival 2021, zcela věnovaný dílu tohoto významného italského barokního mistra, nabízí nejen možnost seznámit se s jeho mimořádně širokým záběrem hudební tvorby, ale představí českému publiku některé Vivaldiho skladby vůbec poprvé. Navíc nám připomíná 280. výročí skladatelova úmrtí a 1600 let od založení Benátek, města, v němž se v roce 1678 narodil – *la città che gli diede i natali nel 1678*. Náš velký dík patří tedy pořadatelům festivalu, kteří se rozhodli vzdát hold hudebníkovi, na něhož je Itálie právem hrdá – *un musicista di cui l'Italia va giustamente fiera* – a jehož díla zahrají v rámci prestižního programu špičkoví mezinárodní interpreti barokní hudby, mezi nimiž vynikají italské soubory Accademia Bizantina z Raveny a Europa Galante s houslistou Fabiem Biondim a fagotistou Sergiem Azzolinim. Přeji všem posluchačům, aby s Vivaldiho hudbou prožili jen ty nejpříjemnější chvíle.

Alberta Lai | ředitelka Italského kulturního institutu v Praze

Verehrte Liebhaber der Musik Antonio Vivaldis, das Musikfestival Lednice|Valtice 2021, komplett dem Werk dieses bedeutenden italienischen Barock-Meisters gewidmet, bietet nicht nur die Möglichkeit, sich mit seinem außergewöhnlich breiten Ausmaß musikalischen Schaffens bekannt zu machen, sondern stellt dem tschechischen Publikum auch einige von Vivaldis Kompositionen zum ersten Mal überhaupt vor. Zudem gedenkt es des 280. Todestages des Komponisten, sowie der 1600 Jahre seit der Gründung Venedigs, der Stadt, in der er im Jahr 1678 geboren wurde – *la città che gli diede i natali nel 1678*. Unser großer Dank gebührt also den Festivalveranstaltern, die sich entschlossen haben, einem Musiker die Ehre zu erweisen, auf den Italien mit Recht stolz ist – *un musicista di cui l'Italia va giustamente fiera* – und dessen Werke im Rahmen dieses renommierten Programms internationale Spitzeninterpreten der Barockmusik spielen werden, unter ihnen die italienischen Ensembles Accademia Bizantina aus Ravenna und Europa Galante mit dem Geiger Fabio Biondi und dem Fagottisten Sergio Azzolini. Mögen alle Zuhörer nur die angenehmsten Momente mit Vivaldis Musik erleben!

Alberta Lai | Leiterin des Instituts für italienische Kultur in Prag

Vážení přátelé,

u příležitosti koncertu prestižního španělského souboru staré hudby, Ensemble Scaramuccia, který se letos poprvé představí v rámci Lednicko-valtického hudebního festivalu, dávám jako velvyslanec Španělska v České republice s velkou radostí zelenou tomuto idylickému spojení, tím spíše po dlouhém kulturním půstu vynuceném tragickou pandemií. Vždyť právě v těchto nelehkých časech je tolik zapotřebí nastavovat zrcadlo tvořivosti a vnímavosti lidského ducha.

Jen několik málo let trvalo houslistovi Javieru Lupiáñezovi, violoncellistce Inés Salinas a cembalistce Patricii Vintém, aby se zařadili po bok nejproslulejších evropských souborů staré hudby. Specialisté na repertoár 18. století, tedy na období, kdy žil a tvořil Antonio Vivaldi, přiváží na festival skladby, které dokládají bohatost a velkolepost hudebního odkazu Evropy – *obras que recrean parte del rico y abundante legado artístico musical europeo*. I proto Vám přeji jen ty nejhlubší umělecké zážitky.

Angel Losada Torres Quevedo | velvyslanec Španělska v České republice

Verehrte Freunde,

anlässlich des Konzerts des renommierten spanischen Ensembles für Alte Musik, Ensemble Scaramuccia, das in diesem Jahr erstmals beim Musikfestival Lednice|Valtice auftreten wird, freue ich mich sehr, diese idyllische Verbindung als Botschafter Spaniens in der Tschechischen Republik willkommen zu heißen, umso mehr nach der langen kulturellen Fastenzeit, die uns die tragische Pandemie auferlegt hat. Schließlich ist es in diesen schwierigen Zeiten besonders notwendig, den Spiegel für Kreativität und Wahrnehmung des menschlichen Geistes zu justieren.

Es dauerte nur wenige Jahre, bis der Geiger Javier Lupiáñez, die Cellistin Inés Salinas und die Cembalistin Patricia Vintém zu den bekanntesten europäischen Ensembles für Alte Musik gehörten. Die Spezialisten für Repertoire des 18. Jahrhunderts, also der Zeit, in der Antonio Vivaldi lebte und wirkte, bringen dem Festival Kompositionen mit, die den Reichtum und die Größe des musikalischen Erbes Europas belegen – *obras que recrean parte del rico y abundante legado artístico musical europeo*. Darum wünsche ich Ihnen tiefe künstlerischen Erlebnisse.

Angel Losada Torres Quevedo | Botschafter Spaniens in der Tschechischen Republik

Draží přátelé, draží milovníci hudby,

gratuluji Lednicko-valtickému hudebnímu festivalu, který již šest let probouzí hudbou výjimečné architektonické dědictví jihomoravského regionu a jehož letošní prestižní program zdobí rovněž jména umělců a souborů z Francie. S velkou radostí jsem proto udělil svou záštitu tomuto nepřehlédnutelnému hudebnímu setkání, které letos vzdává poctu osobnosti Antonia Vivaldiho. V prvé řadě jsem potěšen, že dílo slavného skladatele přiblíží světoznámá francouzská houslistka Amandine Beyer se svým ansámblem Gli Incogniti. V jejím podání zazní houslový koncert, jenž byl napsán na papír vyrobený v Čechách a jehož cenný rukopis dnes odpočívá v Turíně. S Delphine Galou, francouzskou kontraaltistkou s pozoruhodným hlasem, se ponoříme do Vivaldiho vokální tvorby za doprovodu italského souboru Accademia Bizantina. A nakonec se velice těším na krásnou a inovativní spolupráci Ensemble Matheus pod vedením Jeana-Christopha Spinosiho s Jakubem Józefem Orlińskim. Výjimečné první společné pódiové setkání, z něhož se rodí spolupráce, na jejímž konci nás čeká provedení Vivaldiho opery *L'Olimpiade* na Letních olympijských hrách v Paříži v roce 2024. Přesně takové chvíle nám dávají příležitost oživit v sobě vše, na čem byla a je budována naše společná evropská identita a co dnes znovu začínáme vnímat jako samozřejmost: *le goût du partage* – chuť společně sdílet.

Je vous souhaite à toutes et tous de grandes et inoubliables joies musicales!
Přeji Vám všem, dámy a pánové, velkou a nezapomenutelnou radost z hudby!

Alexis Dutertre | velvyslanec Francouzské republiky v České republice

Teure Freunde, teure Musikliebhaber,

ich gratuliere dem Musikfestival Lednice|Valtice, das bereits seit sechs Jahren das außergewöhnliche architektonische Erbe Südmährens mit Musik zum Leben erweckt und dessen diesjähriges Programm sich auch mit französischen Künstler- und Ensemblenamen schmückt. Mit großer Freude habe ich deshalb die Schirmherrschaft über diese unübersehbare musikalische Begegnung, die heuer der Persönlichkeit Antonio Vivaldis die Ehre erweist, übernommen. An erster Stelle freue ich mich, dass uns das Werk des berühmten Komponisten von der weltbekannten französischen Geigerin Amandine Beyer und ihrem Ensemble Gli Incogniti nahe gebracht wird. In ihrer Interpretation erklingt ein Violinkonzert, das auf in Tschechien hergestelltem Papier geschrieben wurde und dessen wertvolles Manuskript heute in Turin aufbewahrt wird. Mit Delphine Galou, einer französischen Kontraaltistin mit bemerkenswerter Stimme, versenken wir uns in Vivaldis Vokalwerk, begleitet wird sie von der Accademia Bizantina. Und zu guter Letzt freue ich mich sehr auf die schöne und innovative Zusammenarbeit des Ensemble Matheus unter Leitung Jean-Christophe Spinosis mit Jakub Józef Orliński. Der exklusive erste gemeinsame Auftritt, Startpunkt eines ersten gemeinsamen Projektes an dessen Ende uns die Aufführung von Vivaldis Oper *L'Olimpiade* bei den Olympischen Spielen 2024 in Paris erwartet. Genau diese Momente sind es, die uns die Gelegenheit geben, in uns zu erneuern, worauf unsere gemeinsame europäische Identität gebaut wurde und was wir heute wieder als Selbstverständlichkeit wahrzunehmen beginnen: *le goût du partage* – die Lust am gemeinsamen Erleben.

Je vous souhaite à toutes et tous de grandes et inoubliables joies musicales!
Ich wünsche Ihnen allen, meine Damen und Herren, große und unvergessliche Freude an der Musik!

Alexis Dutertre | Botschafter der Französischen Republik in der Tschechischen Republik

Vážení přátelé klasické hudby,

koncerty Lednicko-valtického hudebního festivalu patří k již pravidelným radostem pozdního léta. Sama jsem se v několika posledních letech přesvědčila o jejich mimořádné umělecké i společenské úrovni, kterou podtrhuje jedinečné prostředí Lednicko-valtického areálu. Má radost je letos navíc znásobena tím, že se již podruhé daří uskutečnit jeden z festivalových koncertů ve Vídni v úchvatných prostorách Lichtenštejnského zahradního paláce. Věřím, že tato kulturní událost přispěje k potvrzení vysokého renomé festivalu a navnadí vídeňské publikum k návštěvě dalších ročníků přímo na jižní Moravě.

Při této příležitosti přeji lidem v jednom z nejpoutavějších regionů České republiky, aby co nejdříve překonali strasti, které koncem června nečekaně přinesl řádící živel, a aby se mohla jižní Morava opět brzy předvést ve své plné kráse.

Ivana Červenková | velvyslankyně České republiky v Rakousku

Liebe Freundinnen und Freunde der klassischen Musik, die Konzerte des Musikfestivals Lednice|Valtice gehören zu den wiederkehrenden Freuden unseres Kulturspätsummers. Ich selbst habe mich in den letzten Jahren mehrfach von ihrem außergewöhnlichen künstlerischen und gesellschaftlichen Niveau überzeugen können, welches von der einzigartigen Umgebung in der Region Lednice-Valtice unterstrichen wird. Ich freue mich heuer umso mehr, als es nun schon zum zweiten Mal gelingt, eines der Festivalkonzerte in Wien in den überwältigenden Räumlichkeiten des Gartenpalais Liechtenstein zu veranstalten. Ich bin davon überzeugt, dass dieses kulturelle Ereignis zur Bestätigung des hohen Festival-Renommées beiträgt und das Wiener Publikum zum Besuch weiterer Konzerte bis nach Südmähren lockt.

Bei dieser Gelegenheit wünsche ich den Menschen in einer der attraktivsten Regionen der Tschechischen Republik, dass sie die Sorgen, welche Ihnen die Naturkatastrophe Ende Juni unerwartet beschert hatte, baldmöglichst überwinden und Südmähren wieder in seiner vollen Schönheit präsentieren können.

Ivana Červenková | Botschafterin der Tschechischen Republik in Österreich

Vážení příznivci Lednicko-valtického hudebního festivalu, dlouho nebylo možné se vzájemně potkávat či společně sdílet kulturní akce. O to větší radostí jsou pro nás velké úspěchy v boji s pandemií, jež nám opět otevírají cestu k událostem, jako je Lednicko-valtický hudební festival, v letošním roce věnovaný tvorbě Antonia Vivaldiho. Pandemie stejně jako tornádo, které přineslo na jižní Moravu smutek a zkázu, ještě více ukázaly, jak velmi jsme v regionu, v Evropě, ba v celém světě odkázáni na úzkou spolupráci. Abychom zabránili hrozbám a dali vzniknout něčemu krásnému, musíme fungovat jako dokonalý hrací strojek. Ani pro kulturu to neplatí jinak. Proto mne velmi těší, že Lednicko-valtický hudební festival bude letos zahájen prologem v Lichtenštejnském zahradním paláci ve Vídni, kde ožijí historické vazby prostřednictvím nádherného umění a moudrosti.

Maria-Pia Kothbauer | velvyslankyně Lichtenštejnského knížectví v Rakousku a České republice

Verehrte Anhänger des Musikfestivals Lednice|Valtice, lange Zeit war es nicht möglich, einander zu treffen oder gemeinsam Veranstaltungen durchzuführen. Umso mehr freuen wir uns, dass die großen Erfolge in der Bekämpfung der Pandemie es wieder zulassen, dass das Musikfestival Lednice|Valtice mit einem umfassenden Vivaldi Schwerpunkt stattfinden kann. Die Pandemie wie auch der Tornado, der in Südmähren Leid und Zerstörung gebracht hat, haben einmal mehr gezeigt, wie sehr wir in der Region, in Europa, ja in der ganzen Welt, auf enge Zusammenarbeit angewiesen sind. Alles muss zusammenspielen, um Gefährdungen zu bändigen oder Schönes entstehen zu lassen. Für die Kultur ist es nicht anders. So freue ich mich, dass das Musikfestival Lednice|Valtice 2021 mit einem Prolog im Gartenpalais Liechtenstein in Wien einen Anfang findet und historische Verbindungen auf wunderbare Art und Weise aufleben lässt.

Maria-Pia Kothbauer | Botschafterin des Fürstentums Liechtenstein in Österreich und der Tschechischen Republik

Vážení příznivci hudby,

Lednicko-valtický hudební festival je od svého vzniku úzce propojen s místy a hudebními tématy spojenými s působením knížat z Lichtenštejna. Nejinak je tomu i letos, kdy se naše pozornost zaměřuje na osobnost Antonia Vivaldiho. Kněz i umělec zároveň vnímal hudbu jako nejduchovnější projev umění. Rodné Benátky, Řím, Rakousko i české země patří k destinacím, v nichž Vivaldi zanechal svou uměleckou stopu a kde se zkřížily cesty abbé Antonia a knížete Josefa Jana Adama z Lichtenštejna, u něhož skladatel působil jako *Maestro di cappella*. Živé umění vždy vytvářelo se šlechtickými sídly symbiózu krásy. Přeji letošnímu ročníku festivalu, aby pokračoval v těchto šlépějích a našel si co nejvíce spokojených návštěvníků.

Daniel Herman | honorární konzul Lichtenštejnského knížectví v České republice

Verehrte Musikliebhaber, das Musikfestival Lednice|Valtice ist seit seiner Entstehung eng mit Orten und musikalischen Themen verbunden, die mit dem Wirken der Fürsten von und zu Liechtenstein in Zusammenhang stehen. So auch in diesem Jahr, in dem unsere Aufmerksamkeit auf die Persönlichkeit Antonio Vivaldi gelenkt wird. Priester und Künstler in einem, fasste er die Musik als den geistlichsten Ausdruck von Kunst auf. Sein Geburtsort Venedig, Rom, Österreich und Tschechien gehörten zu den Orten, an denen Vivaldi seine künstlerische Spur hinterließ und an welchen sich die Wege des Abts Antonio und des Fürsten Josef Johann Adam von Liechtenstein kreuzten, bei dem der Komponist als *Maestro die Capella* engagiert war. Lebendige Kunst hat schon immer eine Symbiose zwischen Schönheit und Adelsresidenzen geschaffen. Ich wünsche dem heurigen Festivaljahrgang, dass er diese Fußstapfen weiter verfolgt und auf möglichst viele zufriedene Zuhörer stößt.

Daniel Herman | Honorarkonsul des Fürstentums Liechtenstein in der Tschechischen Republik

Všem nadšeným, nedočkavým fanouškům hudby,

i když mě vítr zavál za oceán, moje srdce vždycky patřilo a bude patřit jižní Moravě. Tomu nádhernému kraji, plnému dávných tradic a cenného kulturního dědictví. Narodila jsem se ve Valticích a celé dětství jsem prožila v Poštorné. Byl to i můj otec, kdo ve mně pěstoval lásku ke kultuře a umění. A právě on patřil k prvním podporovatelům Lednicko-valtického hudebního festivalu. Letošní ročník bude poprvé bez něj a já jsem velice ráda, že mohu v této naší rodinné tradici pokračovat a být součástí festivalového dění. V letošním programu se opět skví řada mistrovských perel a já bych nám všem moc přála, abychom si je společně užili plnými „oušky“ v unikátním prostředí, kde se tóny klasické hudby setkávají s všudypřítomnou, inspirativní historií. Poslední rok nebyl jednoduchý pro nikoho z nás, ale znamenitě nám ukázal, jak vysokou oktávu hraje v našich životech kultura a jak nesmírně je pro nás důležitá, abychom zůstali kultivováni. Budme proto vděční za překrásnou příležitost, kterou k tomuto zušlechťování díky festivalu dostáváme.

Monika Vintrlíková | honorární konzulka České republiky v Atlantě

An alle begeisterten und vorfreudigen Musikliebhaber, auch wenn mich der Wind bis hinter den Ozean verweht hat, gehörte mein Herz Südmähren. Diesem wunderbaren Land voller alter Traditionen und wertvollem Kulturerbe. Ich wurde in Valtice geboren und habe meine gesamte Kindheit in Poštorna verbracht. Es war nicht zuletzt mein Vater, der in mir die Liebe zu Kunst und Kultur heranwachsen ließ. Und genau er gehörte zu den ersten Unterstützern des Musikfestivals Lednice|Valtice. Dieser Jahrgang wird der erste ohne ihn sein und ich bin sehr froh, dass ich die Familientradition fortsetzen und Teil des Festivalgeschehens sein kann. Im diesjährigen Programm glänzt wieder eine ganze Reihe meisterhafter Perlen und ich würde uns allen sehr wünschen, dass wir sie gemeinsam und mit „vollen Ohren“ in dieser einzigartigen Umgebung genießen können, in der Töne klassischer Musik auf allgegenwärtige inspirative Geschichte treffen. Das letzte Jahr war für niemanden von uns einfach, ganz deutlich hat es uns jedoch gezeigt, was für einen hohen Stellenwert die Kultur in unserem Leben hat und wie überaus wichtig es für uns ist, kultiviert zu bleiben. Lassen Sie uns daher dankbar sein für diese wunderbare Gelegenheit zur Veredelung, die wir durch das Festival erhalten.

Monika Vintrlíková | Honorarkonsulin der Tschechischen Republik in Atlanta

LEDNICKO | VALTICKÝ
HUDEBNÍ FESTIVAL

Vivaldi a české země

Text: Václav Kapsa

Příběh vztahu Antonia Vivaldiho a českých zemí začíná ve druhém desetiletí 18. století, v době, kdy se skladatelův tvůrčí záběr rozevírá do pozoruhodné šíře od sonát a koncertů až po operu. Významná změna nastává také v otázce dosahu jeho tvorby. Zatímco Vivaldiho první dvě tištěné sbírky skladeb – triové sonáty z roku 1705 a sonáty pro housle a basso continuo z roku 1709 – vychází ještě v Itálii, v pořadí třetí sbírku koncertů *L'estro armonico* vydal v roce 1711 v Amsterdamu a i svými dalšími aktivitami nastoupil dráhu skladatele vpravdě mezinárodního významu. Dostatek příležitostí mu k tomu poskytl již jeho rodné Benátky, které byly téměř povinnou zastávkou většinou bohatých a urozených cestovatelů směřujících do Itálie za vzděláním či zábavou. Jako skladatel jim Vivaldi mohl prodávat opisy svých děl, jako impresárieo dedikovat nová uvedení oper. Především však měl dostatek příležitostí navazovat ať již přímo se šlechtici, nebo s hudebníky

v jejich doprovodu cenné kontakty, které se mu mnohdy dařilo dále zúročovat.

Prvním takovým návštěvníkem z českých zemí, o němž dnes víme, byl hrabě Karel Josef Novohradský z Kolowrat, kterému Vivaldi jako impresárieo benátského divadla Sant'Angelo dedikoval v roce 1715 uvedení opery *Lucio Papirio*, k níž složil hudbu Luca Antonio Predieri. Jednu z postav v této inscenaci, a také v dalších operách uváděných Vivaldim v té době, zpívala Elisabetta Denzio, jejíž starší bratr, tenorista Antonio, s Vivaldim rovněž spolupracoval. Když se o devět let později Antonio Denzio stává operním impresárieo na Kuksu a v pražském divadle hraběte Františka Antonína Šporka, je to právě Vivaldi, kdo pro něj v Benátkách angažuje zpěváky a v mnoha případech i dodává hudbu. Vivaldiho árie zazněly patrně již v první Denziově pražské opeře, již byl roku 1724 *Orlando furioso* Antonia Bionioho, a nepochybně byly podle potřeby

zařazovány též do dalších produkcí; často se jednalo o tzv. pasticcia (operu složené z árií různých skladatelů), která sestávala sám Denzio. Roku 1726 byla provedena *La tirannia castigata*, na jejímž libretu je výslovně uvedeno, že sestává z Vivaldiho árií. O Vivaldiho úzkém vztahu s pražskou operní společností nepřímo vypovídá i fakt, že roku 1728 dedikoval v Benátkách svoji operu *Rosilena et Oronta* hraběti Janu Leopoldu Paarovi, jenž patřil spolu se svou manželkou Marií Terezií, rozenou Sternberkovou, k významným podporovatelům Denziově společnosti v Praze. Vivaldiho spolupráce s Denziem vyvrcholila v letech 1730–1732 uvedením pěti skladatelových oper. Tři z nich byly úpravami jeho starších děl, která pro nová uvedení aranžoval pravděpodobně sám Denzio. Nedochovanou operu *Alvilda regina de Goti* sice známe prostřednictvím libreta pouze z Prahy, dnes je však považována za pasticciao sestavené z Vivaldiho árií. Zato

opera *Argippo* uvedená v roce 1730 nejdříve v městském divadle u Korutanské brány ve Vídni a poté v Praze byla zřejmě nově zkomponována přímo pro tato uvedení. Ve Vídni měla stručnější podobu, zato její pražská verze byla plnohodnotným tříaktovým „dramma per musica“. V obou městech byla pravděpodobně nastudována za skladatelovy osobní účasti. Vivaldi totiž právě v této době pobýval se svým otcem „in Germania“, itinerář jejich cesty ani přímé stopy jejich pobytu však neznáme. Donedávna jsme byli o *Argippovi* informováni pouze prostřednictvím libret, roku 2006 však byla při pátrání po stopách zpěváků působících v Denziově společnosti nalezena v Řezně sbírka árií, z nichž řada pochází právě z *Argippa*; s jejich pomocí bylo možné operu zrekonstruovat a provést. Antonio Denzio založil během svého působení ve Šporkově divadle tradici veřejně přístupné italské opery v Praze, která vydržela až do začátku devatenáctého století, a Antonio Vivaldi měl na tomto kulturním úspěchu zcela jistě lví podíl.

Další významnou linií tématu Vivaldi a české země reprezentuje hrabě Václav Morzin a jeho proslulá kapela, kterou Vivaldi neváhal označit za „virtuosissima orchestra“. Poznali se pravděpodobně na jaře roku 1718 v Mantově, kde Vivaldi právě zahájil svůj dvouletý pobyt ve funkci „maestro di cappella da camera“ a Morzin se zde zastavil doprovázející své dva syny na jejich cestě do Říma a na Sicílii. Hned v následujícím roce je

doložena první zásilka Vivaldiho skladeb hraběti a účetní doklady vypovídají o tom, že od té doby jejich kontakt trval minimálně do roku 1729. Vivaldi dostával od Morzina pravidelný plat a náplní jeho funkce „maestro di musica in Italia“ bylo zřejmě nejenom dodávat skladby, ale také pečovat o hraběcí záležitosti v Itálii. Morzin posílá do Benátek svého houslistu Františka Jiráňka, jistě za hudebním vzděláním, a rovněž svého nejmladšího syna Ottu. Ze skladeb zaslanych Morzinovi lze identifikovat pouze slavné *Le quattro stagioni* a fagotový koncert RV 496; skladatel také hraběti věnoval sbírku *Il cimento dell'armonia e dell'inventione*, op. 8, obsahující právě zmíněné *Čtvero ročních dob*. Vzhledem k tomu, že ceněným členem Morzinovy kapely byl virtuózní fagotista Antonín Möser, můžeme předpokládat, že obsahem zásilek byly mimo jiné další fagotové koncerty, představující v rámci Vivaldiho tvorby neobvykle početnou skupinu děl, o jejichž určení zatím není zcela jasno.

Prostřednictvím Morzinových hudebníků se dostáváme také k otázce Vivaldiho vlivu na místní tvorbu. Je evidentní, že české země byly vystaveny působení jeho hudby zhruba od počátku druhé dekády 18. století, podobně jako celá Evropa na sever od Alp. Praha však navíc disponovala přímými vazbami na Itálii a v řadě případů sloužila „přestupní stanicí“. To dokládají i Vivaldiho chrámové skladby dochované v Praze.

Přestože jejich prameny pocházejí vesměs z pozdější doby, jde o raná díla zkomponovaná právě ve druhé dekádě 18. století. Jedná se o *Dixit Dominus* RV 595 (unikátní pramen), *Laudate pueri* RV 600, *Gloria* RV 589 a o *Magnificat* RV 610b dochované hned ve třech pramenech svědčících o lokálním šíření skladby. V Brně se navíc dochoval unikátní opis *Salve regina* RV 617. Po stránce hudebního stylu však zcela jistě předčily svým vlivem Vivaldiho chrámovou hudbu jeho sólové koncerty.

Rozšíření Vivaldiho instrumentální hudby v českých zemích naznačují například záznamy v osekém hudebním inventáři nebo torzo hudební sbírky hraběte Ignáce Zikmunda z Klenové, na které v souvislosti s Františkem Bendou upozornil Vladimír Helfert. Také početná sbírka koncertů z piaristického kláštera ve slovenském Podolinci je příkladem kolekce světové hudby v majetku řeholníků, jaká se asi nacházela v lecjakém z řádových domů v českých zemích. Ovšem studovat vliv Vivaldiho skladeb na koncertantní tvorbu místních skladatelů bylo donedávna v podstatě nemožné, neboť téměř žádná taková tvorba nebyla známa – v domácích pramenech se nedochovala a zahraniční zůstaly nepovšimnuty. K těmto pramenům patří především skladby Morzinových skladatelů Antonína Reichenauera, Christiana Gottlieba Postela a Františka Jiráňka. Ti byli s díly benátského mistra v nebyvale úzkém

kontaktu, což se také výrazně projevilo na jejich kompozicích, které dokládají Vivaldiho silný a bezprostřední vliv.

Důležitým dokladem Vivaldiho pobytu v českých zemích kolem roku 1730 je skupina čtrnácti převážně autografních partitur, které jsou napsány na papíru středoevropského původu. Mezi nimi jsou též tři kompozice s koncertantní loutnou, které nesou přípis *Per S[u]a E[ccellenza] S[ignor].^c Conte Wr[t]tbij*. Dlouho se mělo za to, že adresátem těchto skladeb byl hrabě Jan Josef z Vrtby starší (1669–1734), přední český šlechtic a pražský purkrabí, jenž byl mimo jiné velkým milovníkem opery a pravidelně navštěvoval pražská představení Vivaldiho oper, jak dokládají dochovaná libreta s jeho příписy. Jako pravděpodobnější se však nyní jeví hypotéza, že adresátem těchto skladeb byl stejnojmenný synovec zmíněného hraběte, Jan Josef z Vrtby mladší (1713–1782), o němž se ví, že byl již v mladém věku

zdatným loutnistou. Mezi těmito rukopisy se nachází rovněž ripienový koncert (tedy koncert bez sólových nástrojů) RV 163 s poetickým názvem *Conca*, který Michael Talbot interpretuje jako doklad vlivu českého rurálního prostředí na Vivaldiho tvorbu. Již dříve a v obecnější rovině přišel s ideou Vivaldiho inspirace českou lidovou hudbou Marc Pincherle, důkladnějšímu rozpracování této hypotézy však brání nejistota o směru působení vlivů italské náपěvnosti a české lidové melodiky.

Rovněž závěr Vivaldiho života je do jisté míry spjat s českými zeměmi. V létě 1740 se totiž Vivaldi opět vypravil do Vídně, kde dostal pozvání vést následující operní sezonu v městském divadle. Jeho plány však narušila smrt císaře Karla VI. na podzim téhož roku. Během následujícího dlouhého státního smutku byla divadla uzavřena a Vivaldi tak ve Vídni uvízl bez příjmů a s podlomeným zdravím. Ještě měsíc před smrtí obdržel platbu za

skladby, které prodal hraběti Collaltovi, jenž kromě Vídně sídlil v moravské Brtnici. Podobně jako hrabě Morzin, i Collaltové věnovali hudbě značnou pozornost. Ač se hudební sbírka vzešlá z činnosti jejich hudebníků nedochovala, o jejím obsahu jsme informováni díky pozoruhodnému inventáři skladeb z poloviny 18. století. Ten obsahuje unikátní záznamy o koncertech a sinfoních z pozdního období skladatelovy instrumentální tvorby.

Je zřejmé, že Antonio Vivaldi zastává v dějinách hudby českých zemí neopomenutelné postavení, jehož význam díky novým poznatkům dost možná v budoucnu ještě vzroste. I kdyby však již nepřišly další objevy, vždy se můžeme radovat z jeho hudby, ohromujícího světa s mnoha dosud málo známými zákoutími. Odkrýt některé z pokladů, které jsou ve skladatelově odkazu dosud ukryty, si klade za cíl i letošní ročník Lednicko-valtického hudebního festivalu.

ILLUSTRISSIMO SIGNORE.

Pensando frà me stesso al lungo corso de' gl'anni, ne quali godo il segnalatissimo onore di Scrivere à V. S. ILL.^{ma} in qualità di Maestro di Musica in Italia, ho avvisato nel considerare che non per anco le ho dato un Saggio della profonda venerazione che le professo; Ond'è che ho rivolto di Stampare il presente volume per umiliarlo à piedi di V. S. ILL.^{ma} Suplico non meravigliarsi se trà questi pochi, e deboli Concerti V. S. ILL.^{ma} troverà le quattro Stagioni. Sono di tanto tempo compatito dalla Generosa Bontà di V. S. ILL.^{ma}, mi creda, che ho stimato bene Stamparle perche ad ogni modo che siano le stesse pure essendo queste accorse, oltre li Sonetti con una distintissima dichiarazione di tutte le cose, che in esse si Spiegano, Sono certe, che le giungeranno, come nuove. Quasi non mi ostendo à Suplicare V. S. ILL.^{ma} acciò si compiacca guardare con occhio di bontà le mie debolezze perche crederci di offendere l'innata Gentilezza con la quale V. S. ILL.^{ma} sino da tanto tempo le' si' compatire. La Soma Intelligenza, che

Vivaldi und die böhmischen Länder

Text: Václav Kapsa

Die Geschichte der Beziehung Antonio Vivaldis zu den böhmischen Ländern beginnt im zweiten Jahrzehnt des 18. Jahrhunderts, in einer Zeit, als sich der kreative Spielraum des Komponisten auf eine bemerkenswerte Breite von Sonaten und Konzerten bis hin zur Oper ausdehnt. Eine wesentliche Veränderung ergibt sich auch bei der Verbreitung seiner Arbeit. Während Vivaldis erste zwei gedruckte Kompositionssammlungen – die Triosonaten von 1705 und die Sonaten für Violine und Basso continuo von 1709 – noch in Italien herauskamen, wurde seine dritte Konzertsammlung *L'estro armonico* 1711 in Amsterdam veröffentlicht und auch mit seinen darauffolgenden Aktivitäten beschritt er den Weg eines Komponisten von internationaler Bedeutung. Bereits seine Heimatstadt Venedig bot ihm dazu eine Fülle von Möglichkeiten, sie war mehr oder weniger ein verpflichtender Stopp für die meisten reichen und adeligen Reisenden, die sich zu Bildungs- oder Unterhaltungszwecken durch Italien bewegten. Als Komponist konnte Vivaldi

ihnen Kopien seiner Werke verkaufen und als Impresario neue Operaufführungen widmen. Vor allem aber, hatte er viele Gelegenheiten, wertvolle Kontakte zu knüpfen, entweder direkt zu den Adligen oder zu den von ihnen begleiteten Musikern, von denen er oft weiter profitierte.

Der erste solche Besucher aus Tschechien, von dem wir heute wissen, war Graf Karl Josef Novohradský von Kolowrat, dem Vivaldi als Impresario des venezianischen Sant'Angelo-Theaters 1715 die Aufführung der Oper *Lucio Papirio* widmete, die Musik dazu hatte Luca Antonio Predieri komponiert. Eine der Figuren in dieser Produktion, wie auch in anderen von Vivaldi in der Zeit aufgeführten Opern, sang Elisabetta Denzio, deren älterer Bruder, Tenor Antonio, ebenfalls mit Vivaldi zusammenarbeitete. Neun Jahre später, als Antonio Denzio Opernimpresario am Theater in Kuks sowie im Prager Theater des Grafen Franz Anton Sporck wurde, war es Vivaldi, der für ihn Sänger in Venedig engagierte und in vielen Fällen auch die

Musik lieferte. Vivaldis Arien erklangen mutmaßlich bereits 1724 in Denzios erster Prager Oper, *Orlando furioso* von Antonio Bioni, und wurden zweifellos bei Bedarf in andere Produktionen übernommen; dies waren oft sogenannte Pasticcios (aus Arien verschiedener Komponisten zusammengestellte Opern), die Denzio selbst arrangiert hatte. 1726 wurde *La tirannia castigata* aufgeführt, auf deren Libretto ausdrücklich steht, dass sie aus Arien Antonio Vivaldis zusammengesetzt ist. Von Vivaldis enger Beziehung zur Prager Operngesellschaft zeugt indirekt auch der Fakt, dass er im Jahr 1728 in Venedig seine Oper *Rosilena ed Oronta* dem Grafen Johann Leopold Paar widmete, der zusammen mit seiner Frau Maria Theresia, geborene Sternberg, zu den bedeutenden Unterstützern von Denzios Gesellschaft in Prag gehörte.

Vivaldis Zusammenarbeit mit Denzio gipfelte 1730–1732 in der Aufführung von fünf Opern des Komponisten. Drei davon waren Bearbeitungen seiner älteren Werke,

die Denzio wahrscheinlich selbst für neue Aufführungen arrangiert hat. Die nicht erhaltene Oper *Alvilda regina de'Goti* kennen wir zwar nur durch ein Libretto aus Prag, sie gilt heute jedoch als Pasticcio aus Vivaldis Arien. Die 1730 zunächst im Wiener Stadttheater am Kärntner Tor und dann in Prag inszenierte Oper *Argippo* hingegen dürfte für diese Aufführungen neu komponiert worden sein. In Wien hatte sie noch eine eher knappere Form, die Prager Fassung aber war dann ein vollwertiges dreiaktiges „Dramma per musica“. In beiden Städten wurde sie vermutlich in Anwesenheit des Komponisten höchst persönlich einstudiert. Zu dieser Zeit hielt sich Vivaldi mit seinem Vater „in Germania“ auf, aber wir kennen weder den Weg ihrer Reise noch die direkten Spuren ihres Aufenthalts. Bis vor kurzem war uns *Argippo* nur über die Libretti bekannt, doch 2006 wurde bei der Forschung zu Sängern, die in Denzios Gesellschaft tätig waren, in Regensburg eine Sammlung von Arien entdeckt, von denen viele eben aus der Oper *Argippo* stammen müssen; mit ihrer Hilfe war es möglich, die Oper zu rekonstruieren und aufzuführen. Antonio Denzio begründete während seiner Zeit am Theater Sporck die Tradition der öffentlich zugänglichen italienischen Oper in Prag, die bis zum Beginn des neunzehnten Jahrhunderts andauerte, und Antonio Vivaldi hatte sicherlich den Löwenanteil an diesem kulturellen Erfolg.

Eine weitere wichtige Linie zum Thema Vivaldi und die böhmischen Länder vertreten Graf Wenzel von Morzin und seine berühmte Kapelle, die Vivaldi nicht zögerte, „virtuosissima orchestra“ zu

nennen. Sie lernten sich vermutlich im Frühjahr 1718 in Mantua kennen, wo Vivaldi gerade seinen zweijährigen Aufenthalt als „maestro di cappella da camera“ begonnen hatte und Morzin machte hier Halt, weil er seine beiden Söhne auf ihrem Weg nach Rom und Sizilien begleitete. Gleich im darauffolgenden Jahr ist die erste Lieferung von Vivaldis Kompositionen an den Grafen dokumentiert, und aus Buchhaltungsunterlagen geht hervor, dass ihr Kontakt bis mindestens 1729 andauerte. Vivaldi erhielt von Morzin ein regelmäßiges Gehalt und die Erfüllung der Funktion „maestro di musica in Italia“ beinhaltete sicherlich nicht nur die Belieferung mit Kompositionen, sondern auch die Besorgung der Angelegenheiten des Grafen in Italien. Morzin schickte seinen Geiger František Jiránek nach Venedig, sicherlich zur Musikausbildung, und auch seinen jüngsten Sohn Otto. Von den an Morzin gesendeten Kompositionen sind nur die berühmten *Le quattro stagioni* und das Fagottkonzert RV 496 zu identifizieren; der Komponist widmete dem Grafen auch die Sammlung *Il cimento dell'armonia e dell'invenzione*, Op. 8, welche die eben erwähnten *Vier Jahreszeiten* beinhaltet. Angesichts dessen, dass der hochgeachtete Fagottvirtuose Antonín Möser zur Kapelle des Grafen Morzin gehörte, ist davon auszugehen, dass zum Inhalt der Sendungen unter anderem weitere Fagottkonzerte gehörten, die eine ungewöhnlich große Werkgruppe im Schaffen Vivaldis darstellen und deren Widmung bisher noch nicht ganz klar ist.

Über Morzins Musiker kommen wir auch zur Frage nach Vivaldis Einfluss auf das

lokale Schaffen. Es ist offensichtlich, dass die tschechischen Länder seit Beginn des zweiten Jahrzehnts des 18. Jahrhunderts der Wirkung seiner Musik ausgesetzt waren, wie auch ganz Europa nördlich der Alpen. Prag verfügte aber darüber hinaus auch über direkte Verbindungen zu Italien und diente für die Verbreitung italienischen Repertoires in vielen Fällen als lokale „Umsteigestation“. Davon zeugen auch die in Prag aufbewahrten Kirchenmusiken Vivaldis. Obwohl ihre Quellen meist aus späterer Zeit stammen, handelt es sich um Frühwerke, die im zweiten Jahrzehnt des 18. Jahrhunderts komponiert wurden. Es handelt sich um *Dixit Dominus* RV 595 (eindeutige Quelle), *Laudate pueri* RV 600, *Gloria* RV 589 und das *Magnificat* RV 610b, die gleich in drei Quellen aufbewahrt werden, welche die lokale Verbreitung der Kompositionen bezeugen. Außerdem ist in Brünn eine einzigartige Abschrift des *Salve regina* RV 617 erhalten geblieben. In ihrem stilistischen Einfluss jedoch übertrafen ganz sicher Vivaldis Solokonzerte seine Kirchenmusik.

Auf die Verbreitung von Vivaldis Instrumentalmusik in Tschechien deuten beispielsweise Aufzeichnungen im Osek-Musikinventar oder der Torso der Musiksammlung des Grafen Ignaz Sigmund von Klenau hin, auf den Vladimír Helfert im Zusammenhang mit František Benda aufmerksam machte. Auch die umfangreiche Konzertsammlung des Piaristenklosters in Podolínec, Slowakei, ist ein Beispiel für eine Sammlung weltlicher Musik aus dem Besitz von Mönchen, wie sie wahrscheinlich in einigen Klosterhäusern in den böhmischen Ländern

zu finden war. Bis vor kurzem war es jedoch praktisch unmöglich, den Einfluss von Vivaldis Kompositionen auf das Konzertwerk lokaler Komponisten zu untersuchen, da fast keines dieser Werke bekannt war – es wurde nicht in inländischen Quellen aufbewahrt und ausländische blieben unbemerkt. Zu diesen Quellen zählen vor allem Kompositionen von Morzins Komponisten Antonín Reichenauer, Christian Gottlieb Postel und František Jiránek. Sie standen in beispiellos engem Kontakt mit den Werken des venezianischen Meisters, was sich auch maßgeblich in ihren Kompositionen widerspiegelt, die Vivaldis starken und unmittelbaren Einfluss belegen.

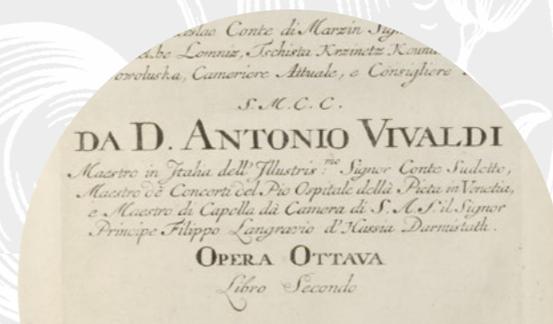
Ein wichtiger Beweis für Vivaldis Aufenthalt in den böhmischen Ländern um 1730 ist eine Gruppe von vierzehn meist handsignierten Partituren, die auf Papier mitteleuropäischer Herkunft geschrieben sind. Darunter befinden sich auch drei Kompositionen mit einer Konzertlaute, welche die Inschrift *Per S[ua] E[ccellenza] S[ignor] .e Conte Wr[tt]bij* tragen. Als Adressat dieser Kompositionen galt lange Zeit der Graf Johann Joseph der Ältere von Wr[tt]by (1669–1734), ein führender tschechischer Adliger und Prager Burggraf, der unter anderem ein großer Opernliebhaber war und regelmäßig Prager Aufführungen von Vivaldis Opern besuchte, wie erhaltene Libretti mit seinen Mitschriften belegen.

Am wahrscheinlichsten stellt sich inzwischen die Hypothese dar, dass der Adressat dieser Kompositionen der gleichnamige Neffe, Johann Joseph der Jüngere von Wr[tt]by (1713–1782) ist, von welchem man weiß, dass er bereits in jungen Jahren ein begnadeter Lautenist war. Unter diesen Handschriften befindet sich auch das Ripieno-Konzert (d.h. ein Konzert ohne Soloinstrumente) RV 163 mit dem poetischen Namen *Conca*, das Michael Talbot als Beweis für den Einfluss der tschechischen ländlichen Umgebung auf Vivaldis Werk interpretiert. Schon eher und auf allgemeinerer Ebene hatte Marc Pincherle den Gedanken von der Inspiration Vivaldis durch die tschechische Volksmusik, eine gründlichere Ausarbeitung dieser Hypothese wird jedoch durch die Unsicherheit über die Einflussrichtung der italienischen Gesanglichkeit und der tschechischen Volksmelodie verhindert.

Auch das Lebensende Vivaldis ist zum Teil mit den böhmischen Ländern verbunden. Im Sommer 1740 machte sich Vivaldi nämlich erneut auf nach Wien, von wo aus er eingeladen wurde, die folgende Opernsaison am Stadttheater zu leiten. Seine Pläne wurden jedoch durch den Tod von Kaiser Karl VI. im Herbst desselben Jahres verhindert. Während der darauffolgenden langen Staatstrauer wurden die Theater geschlossen und Vivaldi saß ohne Einkommen und mit

angeschlagener Gesundheit in Wien fest. Noch einen Monat vor seinem Tod erhielt er die Zahlung für Kompositionen, welche er dem Grafen von Collalto verkauft hatte, der außer in Wien auch einen Sitz in Brtnice in Mähren hatte. Ähnlich wie Graf Morzin widmeten auch die Collaltos der Musik große Aufmerksamkeit. Obwohl die aus der Tätigkeit ihrer Musiker hervorgegangene Musiksammlung nicht erhalten ist, sind wir dank eines bemerkenswerten Bestands an Kompositionen aus der Mitte des 18. Jahrhunderts über ihren Inhalt informiert. Er enthält einzigartige Aufzeichnungen von Konzerten und Symphonien aus der Spätzeit des Instrumentalschaffens des Komponisten.

Es liegt auf der Hand, dass Antonio Vivaldi in der Musikgeschichte Tschechiens eine unvergessliche Rolle einnimmt, deren Bedeutung in Zukunft dank neuer Erkenntnisse wahrscheinlich noch zunehmen wird. Aber auch wenn keine weiteren Entdeckungen mehr folgen sollten, können wir uns immer über seine Musik freuen, an einer atemberaubenden Welt mit vielen bisher wenig erkundeten Winkeln. Das diesjährige Musikfestival Lednice/Valtice setzt sich nicht zuletzt zum Ziel, einige der bisher noch im Nachlass des Komponisten verborgene Schätze zu entdecken.

Koncerty Konzerte

Collegium 1704 & Collegium Vocale 1704

Čt Do 23. 9. | 19:00 | Vídeň Wien | Lichtenštejnský zahradní palác Gartenpalais Liechtenstein

Jakub Józef Orliński & Ensemble Matheus

So Sa 2. 10. | 19:00 | Valtice | Zámecká jízdárna Hofreitschule

Concerto Aentino

Ne So 3. 10. | 17:00 | Lednice | Rybníční zámeček Teichschlösschen

Javier Lupiáñez & Ensemble Scaramuccia

St Mi 6. 10. | 19:00 | Valtice | Zámecká kaple Schlosskapelle

Amandine Beyer & Gli Incogniti

Pá Fr 8. 10. | 19:00 | Lednice | Kostel sv. Jakuba Staršího Schlosskirche des Hl. Jakob des Älteren

Delphine Galou & Accademia Bizantina

So Sa 9. 10. | 19:00 | Lednice | Kostel sv. Jakuba Staršího Schlosskirche des Hl. Jakob des Älteren

Patricia Janečková & Collegium Marianum

Ne So 10. 10. | 17:00 | Břeclav-Poštorná | Kostel Navštívení Panny Marie Kirche Maria Heimsuchung

Antonio Vivaldi: Il Farnace

Pá Fr 15. 10. | 19:00 | Valtice | Zámecké divadlo Schlosstheater

Fabio Biondi & Europa Galante

So Sa 16. 10. | 19:00 | Valtice | Zámecká jízdárna Hofreitschule

Doprovodný program Begleitprogramm

Přednáška | Vivaldi a české země

Vortrag | Vivaldi und die böhmischen Länder

Václav Kapsa, muzikolog Musikwissenschaftler

Ne So 3. 10. | 14:00 | Hlohovec | Hraniční zámeček Chateau de Frontière

Koncerty pro školy | Výlet do světa barokní hudby

Konzerte für Schulen | Ausflug in die Welt der Barockmusik

Trio Českého rozhlasu Trio des Tschechischen Rundfunks

Po Mo 4. 10. | 9:00 & 11:00 | Lednice & Valtice | Kostel sv. Jakuba Staršího & Kostel sv. Augustina

Schlosskirche des Hl. Jakob des Älteren & Kirche des Hl. Augustin

Přednáška | Znovuobjevení díla Antonia Vivaldiho ve 20. století

Vortrag | Wiederentdeckung der Werke Antonio Vivaldis im 20. Jahrhundert

Francesco Fanna, ředitel Istituto Italiano Antonio Vivaldi v Benátkách

Direktor des Istituto Italiano Antonio Vivaldi in Venedig

St Mi 13. 10. | 17:00 | Valtice | Belveder Belvedere

Výstava | Krajina paměti/Memoryscape

Ausstellung | Landschaft der Erinnerung/Memoryscape

Honza Sakař, fotograf Fotograf

16. 10. – 30. 11. | Břeclav-Poštorná | Havlíčkova vila Havlíček Villa

Prolog

Collegium 1704 & Collegium Vocale 1704

Čtvrtek 23. září 2021 | 19:00
Lichtenštejnský zahradní palác, Vídeň

Donnerstag, 23. September 2021 | 19:00 Uhr
Gartenpalais Liechtenstein, Wien

Collegium 1704
Collegium Vocale 1704
Václav Luks, dirigent Dirigent

Tereza Zimková, soprán Sopran
Helena Hozová, soprán Sopran
Kamila Zbořilová, soprán Sopran
Aneta Petrasová, alt Alt
Tomáš Lajtkep, tenor Tenor
Michał Dembiński, bas Bass

Pod záštitou velvyslankyně České republiky v Rakousku, J. E. Ivany Červenkové.
Unter der Schirmherrschaft der tschechischen Botschafterin in Österreich, I. E. Ivana Červenková.

MINISTERSTVO
KULTURY

BITVILÄCHER
KREUTERHERRN-ORDEN
MIT DEM ROTEN STERN
WWW.KREUTERHERRN.AT

vinařství koncertu
Winzer des Konzertes

dekorace
Blumen

Antonio Vivaldi (1678–1741)

Laetatus sum RV 607

Laudate pueri RV 600

I. Laudate pueri

II. Sit nomen Domini

III. A solis ortu usque ad occasum

IV. Excelsus super omnes gentes

V. Quis sicut Dominus

VI. Suscitans a terra inopem

VII. Ut collocet eum

VIII. Gloria Patri

IX. Laudate pueri – Sicut erat in principio

X. Amen

– přestávka – Pause –

Johann Melchior Pichler (1695–1776)

Concertino G dur

I. Allegro assai

II. Largo

III. Allegro

Antonio Vivaldi

Dixit Dominus RV 595

I. Dixit Dominus, Domino meo

II. Donec ponam inimicos tuos

III. Virgam virtutis tuae

IV. Tecum principium

V. Juravit Dominus

VI. Dominus a dextris tuis

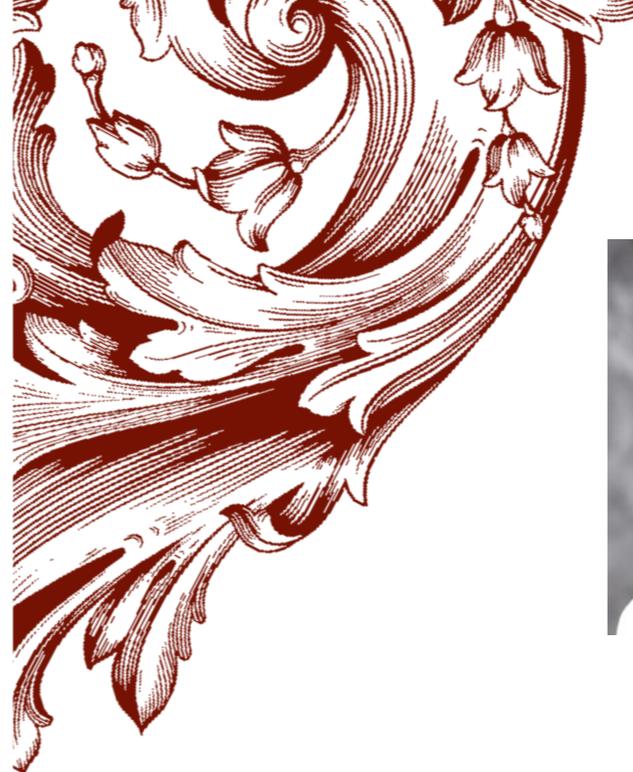
VII. Judicabit in nationibus

VIII. De torrente in via bibet

IX. Gloria Patri

X. Sicut erat in principio

XI. Et in saecula saeculorum

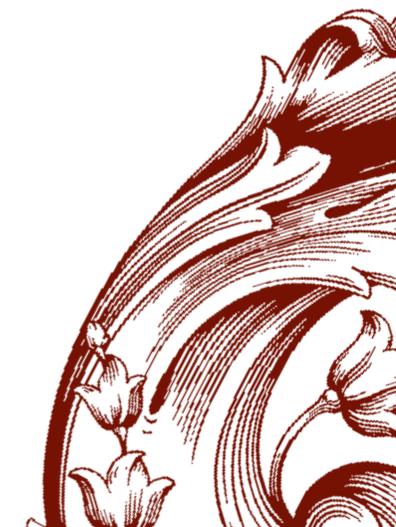

„Vivaldiho hudba je přístupná, vděčná a mnohotvárná, takže si v ní každý může najít svůj oblíbený repertoár. Co se týče naší české interpretace jeho hudby, řekl bych, že se nacházíme ve velmi podobné situaci, v jaké byly české země v době baroka, tj. na křižovatce stylů. Tehdy byl u nás jednoznačně nejvýraznější živel italský. I z tohoto důvodu se interpretace Vivaldiho hudby souborem Collegium 1704 asi nejvíce blíží temperamentnímu italskému projetí.“

Václav Luks

„Vivaldis Musik ist zugänglich, dankbar und vielseitig, sodass jeder darin sein Lieblingsrepertoire finden kann. Was unsere tschechische Interpretation seiner Musik angeht, so würde ich sagen, dass wir uns in einer sehr ähnlichen Situation befinden wie sie auch damals in tschechischen Ländern in der Barockzeit vorherrschte, das heißt an einer Kreuzung der Stile. Er war bei uns damals eindeutig das markanteste italienische Element. Auch aus diesem Grund dürfte die Interpretation von Vivaldis Musik durch das Ensemble Collegium 1704 einer temperamentvollen Reise durch Italien am nächsten kommen.“

Václav Luks

Jakým imponantnějším způsobem zahájit LVHF 2021, nežli duchovní hudbou **Antonia Vivaldiho** pro sóla, sbor a orchestr v prostoru Herkulova sálu Lichtenštejnského zahradního paláce? Všechny tři Vivaldiho skladby, které zazní – *Laetatus sum RV 607*, *Laudate pueri RV 600* a *Dixit Dominus RV 595* –, byly s největší pravděpodobností zkomponovány pro Ospedale della Pietà, dnes již ale není zcela zřejmé, za jakých okolností se provozovaly. „Krátký úvodní žalm *Laetatus sum* je příkladem, jak docílit minimálními prostředky maximálního účinku,“ uvádí první skladbu programu umělecký šéf souboru Collegium 1704 Václav Luks. Mluvíme-li o duchovní hudbě období baroka, je dobré zmínit, že tato umělecká epocha si příliš nehýčkala starší verze zhudebněných mešních textů. Byla-li objednávka, vytvářeli skladatelé na stejný text mnohem častěji hudbu zcela novou. To je i případ *Laudate pueri RV 600*. „Zrovna tento text zhudebnil Vivaldi snad pětkrát: pro sólový soprán s orchestrem s dechovými nástroji, sólový soprán s orchestrem bez dechových nástrojů (verze, která zazní na koncertě), a pak jsou, tuším, tři verze se sborem, z toho jedna dokonce se dvěma sbory. Typický příklad jak zpracovat stejný text mnoha různými způsoby,“ říká Václav Luks. Stejný princip najdeme i u *Dixit Dominus RV 595*. Dlouho se předpokládalo, že existuje pouze jediná Vivaldiho úprava tohoto žalmu uložená v Turíně. V 60. letech 20. století bylo ale v Čechách objeveno ještě jedno zpracování, dnes uložené v jediném opisu partitury na světě v archivu rytířského řádu Křižovníků červené hvězdy v Praze. „Křižovnícký kostel sv. Františka byl důležitým centrem pěstování italské hudby v Čechách. Byla to právě tato ‚italská‘ tradice, která u nás otevřela cestu k pochopení Mozarta a k nástupu vídeňského klasicismu,“ zamýšlí se Václav Luks. Vivaldi si do svého druhého zhudebnění *Dixit Dominus* vypůjčil mimo jiné hudbu svého benátského kolegy Antonia Lottiho (1667–1740). Závěrečné *Gloria Patris* je hudebně naprosto doslovně převzatá, přetextovaná část Lottiho mše. Do duchovního světa Antonia Vivaldiho vstoupí během večera svou hudbou rakouský skladatel **Johann Melchior Pichler** (1695–1776), jenž byl stejně jako Vivaldi *Maestro di cappella* Josefa Jana Adama z Lichtenštejna (1690–1732). „O Pichlerovi se toho příliš neví, ani o jeho *Concertinu G dur*. Jeho hudební řeč se podobá italským skladatelům přelomu baroka a klasicismu. Na našem území se z jeho tvorby nedochovalo téměř nic, ale některé jeho koncerty a symfonie najdete ve francouzských pramenech, ze kterých jsem čerpal i já. Způsob, jakým se Pichler do Francie dostal, mi není znám a nepředpokládám, že bychom se to někdy dozvěděli. Jeho skladby se dochovaly ve sbírce různých, převážně italských skladatelů a já se domnívám, že si někdo tento svazek jednoduše opatřil čistě ze sběratelského zájmu, aniž by počítal s tím, že by se tato hudba někdy ve Francii hrála,“ říká Václav Luks. Pichlerovo *Concertino G dur* zazní ve Vídni ve své novodobé světové premiéře.

VICE O PROGRAMU

Gibt es einen imposanteren Start in das LVHF 2021 als mit geistlicher Musik **Antonio Vivaldis** für Solisten, Chor und Orchester im Herkulesaal des Gartenpalais Liechtenstein? Alle drei Kompositionen Vivaldis – *Laetatus sum RV 607*, *Laudate pueri RV 600* und *Dixit Dominus RV 595* – wurden höchstwahrscheinlich für das Ospedale della Pietà komponiert, nur ist heute nicht mehr klar, unter welchen Umständen sie aufgeführt wurden. „Der kurze Einführungssalm *Laetatus sum* ist ein Beispiel dafür, wie man mit minimalen Mitteln maximale Wirkung erzielen kann“, stellt Václav Luks, künstlerischer Leiter des Ensembles Collegium 1704, das erste Stück des Programms vor. Wenn wir über die geistliche Musik des Barock sprechen, ist es gut zu erwähnen, dass diese künstlerische Epoche älteren Versionen von vertonten Messtexten nicht viel Aufmerksamkeit schenkte. Viel häufiger geschah es, dass Komponisten für einen Auftrag völlig neue Musik für denselben Text schufen. Dies ist auch bei der *Laudate pueri RV 600* der Fall. „Gerade diesen Text hat Vivaldi vielleicht fünf Mal vertont: Für Solo-Sopran mit Orchester und Blasinstrumenten, Solo-Sopran mit Orchester ohne Blasinstrumente (diese Version wird im Konzert erklingen), und dann gibt es noch, ich schätze drei Versionen mit Chor, eine davon sogar mit zwei Chören. Ein typisches Beispiel dafür, wie derselbe Text auf viele verschiedene Arten verarbeitet wurde“, sagt Václav Luks. Das gleiche Prinzip findet sich in *Dixit Dominus RV 595*. Es wurde lange angenommen, dass nur eine, heute in Turin aufbewahrte, Vivaldi-Adaption dieses Psalms existiert. In den 60er Jahren des 20. Jahrhunderts wurde jedoch in Böhmen noch eine weitere Bearbeitung entdeckt, die heute in der weltweit einzigen Kopie der Partitur im Archiv des Ordens der Roten Sternkreuzritter in Prag aufbewahrt wird. „Die Kreuzherren-Kirche St. Franziskus von Assisi war ein wichtiges Zentrum für die Pflege der italienischen Musik in Böhmen. Gerade diese ‚italienische‘ Tradition hat unserem Verständnis von Mozart und dem Aufkommen der Wiener Klassik den Weg geebnet“, meint Václav Luks. Für seine zweite Vertonung des *Dixit Dominus* entlieh sich Vivaldi unter anderem die Musik seines venezianischen Kollegen Antonio Lotti (1667–1740). Das abschließende *Gloria Patris* ist ein musikalisch absolut wörtlich genommener, umgetexteter Teil von Lottis Messe. In die geistliche Welt Antonio Vivaldis tritt im Laufe des Abends auch der österreichische Komponist **Johann Melchior Pichler** (1695–1776) ein, der wie Vivaldi bei Josef Johann Adam von Liechtenstein (1690–1732) *Maestro di cappella* war. „Über Pichler ist nicht viel bekannt, nicht einmal über sein *Concertino in G-Dur*. Seine Musiksprache ähnelt der italienischer Komponisten der Wende zwischen Barock und Klassizismus. In unserem Gebiet ist fast nichts von seinem Werk erhalten geblieben, aber einige seiner Konzerte und Symphonien finden sich in französischen Quellen, aus denen auch ich schöpfte. Der Weg, auf dem Pichler nach Frankreich gekommen ist, ist mir nicht bekannt und ich gehe davon aus, dass wir es nie erfahren werden. Seine Kompositionen sind in der Sammlung verschiedener, meist italienischer Komponisten erhalten geblieben, und ich glaube, dass jemand diesen Band einfach aus reinem Sammlerinteresse erworben hat, ohne damit zu rechnen, dass diese Musik jemals in Frankreich gespielt werden würde“, sagt Václav Luks. Pichlers *Concertino G-Dur* wird in Wien in seiner neuzeitlichen Uraufführung erklingen.

Vídeň Lichtenštejnský zahradní palác

Přes tři sta let představuje toto lichtenštejnské sídlo symbiózu přírody, architektury a mimořádně cenných uměleckých sbírek. Působivě zrekonstruovaná Sala Terrena, barokní Herkulův sál a Dámské apartmány vytváří společně s nádhernými zahradami dojem života skutečných aristokratů a zdejší soukromá umělecká sbírka knížat z Lichtenštejna obsahuje mistrovská díla od renesance až po vrcholné baroko. Stavba Zahradního paláce započala kolem roku 1700 a jejím prvním architektem byl Johann Bernhard Fischer von Erlach (1656–1723). Záliba Jana I. Adama z Lichtenštejna (1662–1712) v tvorbě italských mistrů však vedla k velmi rychlému angažmá boloňského architekta Domenica Egidia Rossiho (1659–1715). Plán knížete zbudovat zde palácovou vilu v římském stylu pak dokončil Domenico Martinelli (1650–1718), který stavbě vtiskl již téměř klasicistní chladnou monumentalitu, na hony vzdálenou Fischerovým původním záměrům, která ale svým impozantním rozsahem a jednotou stylu zásadně ovlivnila celý další vývoj vídeňské barokní architektury. Autorem cyklů fresek v přízemí paláce (Sala Terrena, Dámské a Pánské apartmány) a nad oběma schodišti (*Vstup vojenského génia na Olymp* nad východním schodištěm a *Zápas Bohů a Titánů* nad západním schodištěm) je salcburský malíř Johann Michael Rottmayr (1654–1726). Dvě posledně zmiňované malby byly objeveny a citlivě restaurovány v roce 2000. Unikátem paláce je původní štuková výzdoba slavného italského mistra Santina Bussiho (1664–1736), která se dochovala prakticky v celé budově. Sochy a zahrady jsou dílem benátského sochaře Giovanni Giulianiho (1664–1744).

Na počátku 19. století se Jan I. Josef z Lichtenštejna (1760–1836) rozhodl přestěhovat do Zahradního paláce většinu uměleckých děl původně umístěných v Městském paláci ve Vídni a na panstvích v Čechách a na Moravě. V rámci úvodního koncertu Lednicko-valtického hudebního festivalu máte unikátní příležitost se do této úžasné expozice podívat. Pro lepší orientaci využijte našeho online průvodce speciálně připraveného pro tuto příležitost.

Wien Gartenpalais Liechtenstein

Über dreihundert Jahre alt, stellt diese Liechtensteiner Residenz eine Symbiose aus Natur, Architektur und außergewöhnlich wertvollen Kunstsammlungen dar. Die eindrucksvoll rekonstruierte Sala Terrena, der barocke Herkulesaal und die Damenappartements schaffen gemeinsam mit den wundervollen Gärten einen Eindruck vom Leben wahrhafter Aristokraten, die hiesige private Sammlung der Fürsten von und zu Liechtenstein beinhaltet Meisterwerke von der Frührenaissance bis zum Hochbarock. Der Bau des Gartenpalais begann um das Jahr 1700 und sein erster Architekt war Johann Bernhard Fischer von Erlach (1656–1723). Die Vorliebe Johann I. Adams von Liechtenstein (1662–1712) für das Schaffen italienischer Meister führte zu einem recht zeitigen Engagement des bologneser Architekten Domenico Egidio Rossi (1659–1715). Der Plan des Fürsten, hier einen Villen-Palast im römischen Stil zu errichten wurde schließlich von Domenico Martinelli (1650–1718) abgeschlossen, der jedoch dem Gebäude eine nahezu klassizistische monumentale Kälte aufdrückte. Diese war zwar weit entfernt von Fischers ursprünglichen Absichten, der Bau beeinflusste durch seinen beeindruckenden Umfang und seine Einheit des Stils jedoch die gesamte Weiterentwicklung der Wiener Barockarchitektur grundlegend. Urheber der Freskenzyklen im Erdgeschoss des Palastes (Sala Terrena, Damen- und Herrenappartements) und über beiden Treppenaufgängen (*Aufnahme des militärischen Genies in den Olymp* über dem Ostaufgang, *Kampf der Giganten gegen die Götter* über dem Westaufgang) ist der Salzburger Maler Johann Michael Rottmayr (1654–1726). Die zwei genannten Malereien wurden im Jahr 2000 wiederentdeckt und gefühlvoll restauriert. Ein Unikat des Palastes ist die ursprüngliche Stuck-Dekoration des berühmten italienischen Meisters Santino Bussi (1664–1736), die praktisch im gesamten Gebäude erhalten geblieben ist. Die Statuen und die Gärten sind das Werk des venezianischen Steinhauers Giovanni Giuliani (1664–1744).

Zu Beginn des 19. Jahrhunderts entschied sich Johann I. Joseph von Liechtenstein (1760–1836), den Großteil seiner ursprünglich im Stadtpalais Wien und auf den Gütern in Böhmen und Mähren untergebrachten Kunstwerke in das Gartenpalais bringen zu lassen. Im Rahmen des Einführungskonzerts des Musikfestivals Lednice|Valtice haben Sie die einmalige Gelegenheit, diese wunderbare Ausstellung zu besichtigen. Nutzen Sie zur besseren Orientierung unseren speziell für diesen Anlass erstellten Online-Führer.

Zahajovací koncert Eröffnungskonzert

Jakub Józef Orliński & Ensemble Matheus

Sobota 2. října 2021 | 19:00
Zámecká jízdárna Valtice

Samstag, 2. Oktober 2021 | 19:00 Uhr
Hofreitschule Valtice

Ensemble Matheus

Jean-Christophe Spinosi, dirigent & barokní housle Dirigent & Barockvioline
Laurence Paugam, koncertní mistr & barokní housle Konzertmeister & Barockvioline
Petr Růžička, Sébastien Bouveron & Philippe Huynh, 1. housle 1. Violine
Françoise Spinosi, Faustine Tremblay & Hélène Decoin, 2. housle 2. Violine
Marco Massera & Laurence Tricarri, viola Viola
Claire-Lise Demettre & Anne-Charlotte Dupas, violoncello Cello
Nathanaël Malnoury, kontrabas Kontrabass
Stéphane Fuget, cembalo Cembalo

Jakub Józef Orliński, kontratenor Countertenor
Anna Schivazappa, mandolína Mandoline

Pod záštitou velvyslance Francouzské republiky v České republice, J. E. Alexise Dutertrea.
Unter der Schirmherrschaft des französischen Botschafters in der Tschechischen Republik, S. E. Alexis Dutertre.

hlavní partneři koncertu
Hauptkonzertpartner

partner koncertu
Konzertpartner

ve spolupráci
In Zusammenarbeit mit

vinařství koncertu
Winzer des Konzertes

Antonio Vivaldi (1678–1741)

L'Olimpiade RV 725, předehra k opeře Vorspiel zur Oper

I. Allegro

II. Andante

III. Allegro

Árie Anastasie z 2. dějství opery Il Giustino RV 717

„Sento in seno ch'in pioggia di lagrime“ (Cítím, že má hrud' je v dešti slz)

Arie der Anastasia aus dem 2. Akt der Oper Il Giustino RV 717

„Sento in seno ch'in pioggia di lagrime“ (Ich fühle, wie meine Brust in einem Tränenregen ist)

Árie Licida z 1. dějství opery L'Olimpiade RV 725 „Mentre dormi amor fomenti“ (Zatímco spíš, láska sílí)

Arie der Licidas aus dem 1. Akt der Oper L'Olimpiade RV 725

„Mentre dormi amor fomenti“ (Während Du schläfst, schürst Du Liebe)

Komorní koncert D dur Kammer-Konzert D-Dur RV 93

I. [No tempo]

II. Largo

III. Allegro

Kantáta RV 684 „Cessate, omai cessate“ (Přestaňte, přestaňte již)

Kantate RV 684 „Cessate, omai cessate“ (Hört auf, hört schon auf)

– přestávka – Pause –

Farnace RV 711, předehra k opeře Vorspiel zur Oper

Árie Osmina z 2. dějství opery La fida ninfa (Věrná nymfa) RV 714 „Qual serpe tortuosa“ (Jaký to lstivý had)

Arie des Osmino aus dem 2. Akt der Oper La fida ninfa (Die treue Nymphe) RV 714 „Qual serpe tortuosa“

(Was für eine hinterlistige Schlange)

Árie Anastasie z 1. dějství opery Il Giustino RV 717 „Vedrò con mio diletto“ (Uvidím se s mým milovaným)

Arie der Anastasia aus dem 1. Akt der Oper Il Giustino RV 717 „Vedrò con mio diletto“ (Ich werde meinen Geliebten sehen)

Koncert pro dvoje housle D dur Konzert für zwei Violinen D-Dur RV 513

I. Allegro molto

II. Andante

III. Allegro

Árie Persea z 2. dějství opery Andromeda liberata (Osvobozená Andromeda) RV Anh. 117 „Sovente il sole“ (Často slunce svítí)

Arie des Perseus aus dem 2. Akt der Oper Andromeda liberata (Befreite Andromeda) RV Anh. 117

„Sovente il sole“ (Oft scheint die Sonne)

Árie Licida z 1. dějství opery L'Olimpiade RV 725 „Gemo in punto e fremo“ (Naříkám tíše tady a teď)

Arie der Licidas aus dem 1. Akt der Oper L'Olimpiade RV 725 „Gemo in punto e fremo“ (Still klage ich hier und jetzt)

„Vivaldiho hudba je geniální, nádherná svou jednoduchostí, byť má v sobě mnoho života a hloubky. Klíčem k ní je najít způsob, jak vytvořit hloubku se zřetelnou lehkostí, jak vyjádřit emoce stejně hluboké jako láska, ale spíš jako kdybyste jen dělal návrhy. Laskavost, tajemství, otisk našich životů, melodie a rytmus našich srdcí – to je mé *Téma Vivaldi*.“

Jean-Christophe Spinosi

„Vivaldis Musik ist brillant, schön in ihrer Einfachheit, obwohl sie viel Leben und Tiefe hat. Der Schlüssel dazu ist, einen Weg zu finden, mit klarer Leichtigkeit Tiefe zu schaffen, Emotionen so tief wie Liebe auszudrücken, aber mehr, als würden Sie nur Vorschläge machen. Freundlichkeit, Geheimnis, die Prägung unseres Lebens, die Melodie und der Rhythmus unserer Herzen – das ist mein *Vivaldi-Thema*.“

Jean-Christophe Spinosi

„Na co bych se zeptal Antonia Vivaldiho, kdybychom se jednoho odpoledne potkali? Olala! Jaké bylo komponovat všechnu tu úžasnou hudbu v jeho časech, jak ji zkoušel se svými žákyněmi v Ospedale della Pietà, jak hledal všechny ty nálady a pocity? A na jeho životní styl. Třeba jaké byly tehdy večírky!“

Jakub Józef Orliński

„Was ich Antonio Vivaldi fragen würde, wenn wir uns eines Nachmittags begegneten? Olala! Wie war es, zu seiner Zeit all diese wundervolle Musik zu komponieren, wie hat er sie mit seinen Schülerinnen im Ospedale della Pietà geprobt, wie hat er nach all den Stimmungen und Gefühlen gesucht? Und nach seinem Lebensstil. Wie zum Beispiel die Partys damals so waren!“

Jakub Józef Orliński

V roce 1713 uvedl tehdy pětatřicetiletý **Antonio Vivaldi** s reputací významného skladatele sonát a koncertů ve Vicenze svou první operu *Ottone in villa*. Od té chvíle se jeho život definitivně svázal s divadlem, a to jak skladatelsky, tak v roli impresária. V dopise z roku 1737 dokonce popisuje sám sebe jako „podnikatele na volné noze“. V Itálii zanechal operní stopu v Římě, Mantově, Pavii, Veroně a samozřejmě v Benátkách, kde bylo v roce 1637 otevřeno vůbec první veřejně přístupné divadlo na světě. V dopise svému mecenáši markýzi Bentivoliovi si Vivaldi v roce 1737 připisuje autorství devadesáti čtyř oper. Dnes víme o padesáti z nich. Jednou z nejspěšnějších je *L'Olimpiade RV 725* z roku 1734 na libreto Pietra Metastasia (1698–1782). Děj opery, v němž hrají hlavní roli dávná věštba a dvě dvojice milenců, které k sobě komplikovaně hledají cestu, se odehrává na pozadí olympijských her a není bez zajímavosti, že Ensemble Matheus a Jakub Józef Orliński připravují její uvedení v rámci letních olympijských her v Paříži. Na zahajovacím koncertu festivalu zazní předehra a dvě působivé árie Licida, syna krétského krále: lyričtější *Mentre dormi amor fomenti* a dramatická *Gemo in punto e fremo* vyprávějící o běsech v srdci. Na programu je rovněž překrásná *Sovente il sole* z opery *Osvobozená Andromeda RV Anh. 117*, kde se snoubí hlas s podmanivým zvukem sólových houslí, které v této árii hrával sám Vivaldi, a dvě čísla z opery *Il Giustino RV 717: Sento in seno ch'in pioggia di lagrime*, v níž je zpěvák doprovázen půvabným pizzicatem smyčců, a jedna z dnes nejslavnějších árií první poloviny 18. století *Vedrò con mio diletto*. „Vivaldi měl svá tajemství. Můžeme si dobře představit, jaké to asi bylo být obklopen všemi těmi dívkami z Ospedale della Pietà, mezi kterými většinou komponoval, proč je jeho hudba tak vášnivá a láskyplná. A tak jsou jeho opery plné životních rozporů,“ říká o Vivaldiho operní tvorbě Jean-Christophe Spinosi. Pozoruhodnou položkou večera je *Kantáta RV 684 „Cessate, omai cessate“*, vnitřně členěná na pět částí, hudebně velmi bohatá, jakoby v neustálém pohybu. Jde o jedno z Vivaldiho světských motet, které se však svým charakterem blíží motetům duchovním. „Hranice mezi světským a duchovním byla u Vivaldiho velmi tenká. Jeho duchovní hudba není nikdy jenom kazatelna, ale je v ní hodně lásky a ušlechtilosti,“ říká Spinosi. Bloky vokálně-instrumentálních čísel jsou citlivě rozděleny skladbami ryze instrumentálními, mezi nimiž nechybí populární *Komorní koncert D dur pro loutnu RV 93*, který zcela v souladu s dobovými zvyklostmi zazní tento večer na mandolínu. Vivaldi jej zkomponoval pro českého šlechtice Jana Josefa z Vrtby staršího (1669–1734), byť poznatky z posledních let vedou spíše k domněnce, že koncerty byly určeny jeho synovci, Janu Josefu z Vrtby mladšímu (1713–1782), velmi zdatnému loutnistovi. „Program je jakýmsi tablem složeným z operních ostrůvků, světského moteta a koncertů pro jeden nebo více nástrojů, kaleidoskopem Vivaldiho tvorby, s veškerou štěstěnou, která se ve Vivaldim protнула, i se všemi jeho záhadami,“ uzavírá Jean-Christophe Spinosi.

VÍCE O PROGRAMU

1713 führte der damals fünfunddreißig-jährige **Antonio Vivaldi**, bekannt als bedeutender Komponist von Sonaten und Konzerten, in Vicenza seine erste Oper *Ottone in Villa* auf. Von diesem Moment an war sein Leben definitiv mit dem Theater verbunden, sowohl als Komponist, wie auch als Impressario. In einem Brief von 1737 bezeichnet er sich sogar als „freiberuflicher Unternehmer“. In Italien hinterließ er Opernsuren in Rom, Mantua, Pavia, Verona und natürlich in Venedig, wo 1637 das erste öffentlich zugängliche Theater der Welt eröffnet wurde. In einem Brief an seinen Gönner, den Marquis Bentivoli, schrieb sich Vivaldi 1737 die Autorschaft von vierundneunzig Opern zu. Heute kennen wir etwa fünfzig davon. Zu den erfolgreichsten gehört *L'Olimpiade RV 725* von 1734 nach einem Libretto von Pietro Metastasio (1698–1782). Die Handlung der Oper mit einer antiken Prophezeiung und zwei Liebespaaren, die auf komplizierte Weise den Weg zueinander suchen, spielt vor dem Hintergrund der Olympischen Spiele und somit ist es nicht uninteressant, dass das Ensemble Matheus und Jakub Józef Orliński die Aufführung der Oper bei den Olympischen Sommerspielen in Paris vorbereiten. Zum Eröffnungskonzert des Festivals erklingen die Overtüre und zwei beeindruckende Arien von Licidas, dem Sohn des Königs von Kreta: Das lyrischere *Mentre dormi amor fomenti* und das dramatische *Gemo in punto e fremo*, das von den Wutausbrüchen im Herzen erzählt. Auf dem Programm steht auch die schöne Arie *Sovente il sole* aus der Oper *Befreite Andromeda RV Anh. 117*, die in dieser Arie eine Stimme mit dem betörenden Klang der von Vivaldi selbst gespielten Soloviolen vereint, sowie zwei Nummern aus der Oper *Il Giustino RV 717: Sento in seno ch'in pioggia di lagrime*, in welcher der Sänger von einem charmanten Streicherpizzicato begleitet wird, und eine der heute berühmtesten Arien der ersten Hälfte des 18. Jahrhunderts *Vedrò con mio diletto*. „Vivaldi hatte seine Geheimnisse. Wir können uns gut vorstellen, wie es gewesen sein muss, von all den Mädchen aus dem Ospedale della Pietà umgeben zu sein, unter denen er meistens komponierte, warum seine Musik so leidenschaftlich und liebevoll ist. Und so sind seine Opern voller Lebenskonflikte.“, sagt Jean-Christophe Spinosi über Vivaldis Opernwerk. Ein bemerkenswertes Stück des Abends ist die *Kantate RV 684 „Cessate, omai cessate“*, in fünf Teile untergliedert, musikalisch sehr reich, quasi in ständiger Bewegung. Es handelt sich um eine von Vivaldis weltlichen Motetten, deren Charakter aber dem von geistlichen Motetten sehr nahe ist. „Der Grat zwischen dem Säkularen und dem Spirituellen war für Vivaldi sehr schmal. Seine spirituelle Musik ist nie nur eine Kanzel, es finden sich in ihr stets viel Liebe und Noblesse“, sagt Spinosi. Blöcke vokal-instrumentaler Nummern werden durch rein instrumentale Kompositionen sensibel von einander abgeteilt, darunter das beliebte *Kammerkonzert D-Dur für Laute RV 93*, das heute Abend ganz nach historischem Vorbild auf der Mandoline gespielt wird. Vivaldi komponierte es für den tschechischen Adligen Johann Joseph von Wrtby d. Älteren (1669–1734), obwohl die Erkenntnisse der letzten Jahre eher zu der Annahme führen, dass die Konzerte seinem Neffen Johann Joseph von Wrtby d. Jüngeren (1713–1782) gewidmet waren, einem sehr talentierten Lautenisten. „Das Programm ist eine Art große Tafel, gedeckt mit kleinen Operninseln, weltlichen Motetten und Konzerten für ein oder mehrere Instrumente, ein Kaleidoskop von Vivaldis Werk, mit all dem Glück, das sich in Vivaldi überschlug, und mit all seinen Mysterien“, schließt Jean-Christophe Spinosi.

Příběh bouře, noci a jara
Eine Geschichte von Unwetter,
Nacht und Frühling

Concerto Aventino

Neděle 3. října 2021 | 17:00

Rybniční zámeček u Lednice

Sonntag, 3. Oktober 2021 | 17:00 Uhr

Teichschlösschen Lednice

Concerto Aventino

Jakub Kydlíček, zobcová flétna & umělecký vedoucí Blockflöte & künstlerische Leitung

Jiří Sycha & Vojtěch Jakl, barokní housle Barockvioline

Tereza Samsonová, barokní hoboj Barockoboe

Michaela Bieglerová, barokní fagot Barockfagott

Věra Kousalíková, barokní violoncello Barockcello

Lukáš Vendl, cembalo & varhanní positiv Cembalo & Orgelpositiv

Barbora Hulcová, theorba Theorbe

ve spolupráci
In Zusammenarbeit mit

vinařství koncertu
Winzer des Konzertes

Antonio Vivaldi (1678–1741)
 Concerto da camera a moll a-Moll RV 108
 I. Allegro
 II. (Largo)
 III. (Allegro)

Nicolas Chédeville (1705–1782)
 Concerto I. E dur „*Le Printemps*“ (Jaro) ze sbírky „*Les saisons amusantes*“ op. 8 (podle Antonia Vivaldiho)
 Konzert Nr. 1 E-Dur „*Le Printemps*“ (Der Frühling) aus der Sammlung „*Les saisons amusantes*“ Op. 8 (nach Vivaldi)
 I. Allegro
 II. Largo
 III. Danza pastorale. Allegro

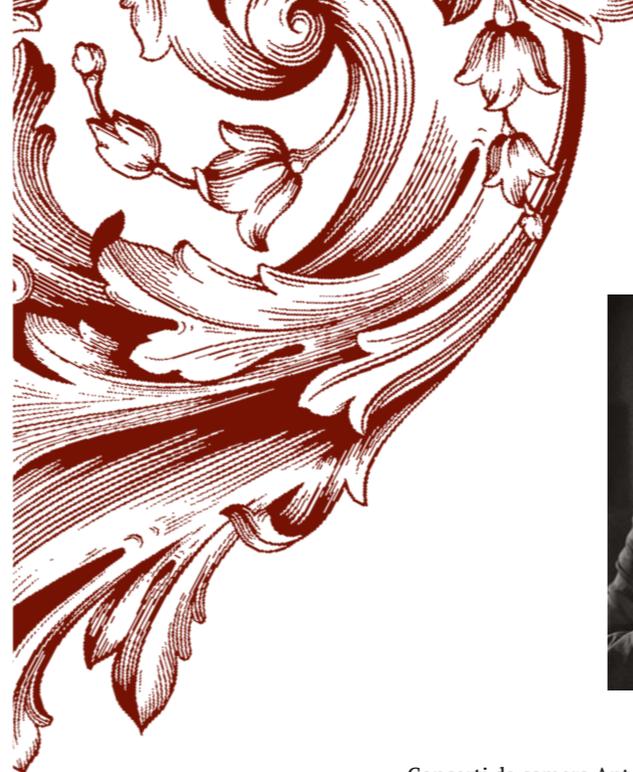
Antonio Vivaldi
 Concerto D dur D-Dur RV 90 „*Del gardellino*“ (Stehlík Stieglitz)
 I. Allegro
 II. Largo
 III. Allegro

– přestávka – Pause –

Concerto da camera g moll g-Moll RV 105
 I. Allegro
 II. Largo
 III. (Allegro)

Concerto intitolato g moll g-Moll RV 104 „*La notte*“ (Noc Die Nacht)
 I. Largo
 II. Fantasm. Presto (Přízraky Trugbilder)
 III. Largo. Andante
 IV. Presto
 V. Il sonno. Largo (Spánek Schlaf)
 VI. Allegro

Concerto F dur F-Dur RV 98 „*La tempesta di mare*“ (Mořská bouře Meeresunwetter)
 I. (Allegro)
 II. Largo
 III. Presto

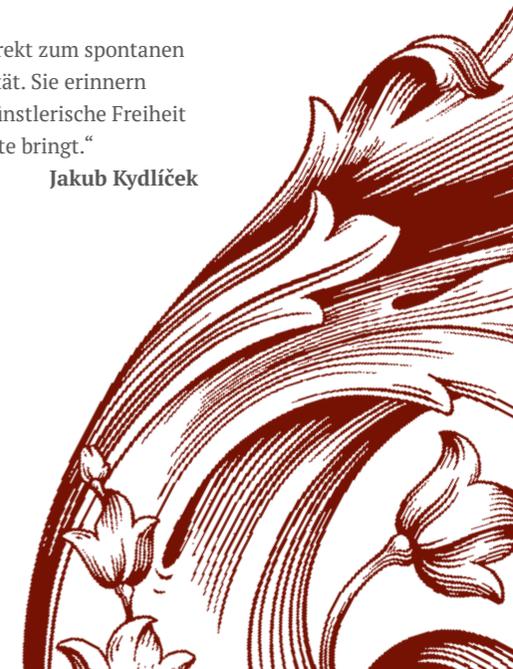

„Concerti da camera Antonia Vivaldiho přímo vybízí ke spontánnímu muzicírování, jedinečné svou spontaneitou. Připomínají mi takovou malou jam session, která vám přináší mnoho umělecké svobody a řadu neočekávaných, neplánovaných momentů.“

Jakub Kydlíček

„Concerti da camera von Antonio Vivaldi regen direkt zum spontanen Musizieren an, sind einzigartig in ihrer Spontaneität. Sie erinnern mich an eine kleine Jam-Session, die einem viel künstlerische Freiheit und eine Reihe unerwarteter, ungeplanter Momente bringt.“

Jakub Kydlíček

Antonio Vivaldi napsal dvaadvacet takzvaných *concerti da camera*, skladeb pro menší obsazení, ve kterých propojuje více než dva nástroje. Odtud slovo concerto, neboli souzvuk. Celá série vznikla najednou kolem roku 1720 v době, kdy Vivaldi pobýval v Mantově. I proto se spekuluje, že ji psal na zakázku pro neznámého zákazníka, nikoliv pro své žáčky v Ospedale della Pietà. Uplatnil zde kombinace nástrojů, které se nepotkávají v jeho „velkých“ koncertech, nejčastěji flétnu, hoboj, housle a fagot, byť tyto komorní skladby poté velmi často upravil rovněž do formy klasického koncertu. *La tempesta di mare, Il gardelino, La notte* – tyto všechny mají svého „většího“ bratra. Interpretace komorních koncertů si vyžaduje velké hráčské umění, neboť chvíli jste v nich sólistou, chvíli součástí ansámblu. Tento jistý typ variability ovšem přináší mnohdy více posluchačského vzrušení než je tomu u velkých koncertů. Vivaldi svým komorním koncertům s oblibou připisoval z dnešního pohledu programní názvy. „Již od středověku vznikalo mnoho zvukomalebných skladeb. Tato doba pracovala s termínem *musica poetica*, neboli zobrazování slov a rétoriky pomocí hudby,“ vysvětluje Jakub Kydlíček. V *Il gardelino* je tak po celou dobu přítomen stehlík: v tečkovaných figurách, v kvartových skocích či opakovaných notách pod obloučkem. Není to ani první, ani poslední Vivaldiho skladba imitující zpěv ptáků, využil například ještě slavíka, kukačku nebo hrdličky ve *Čtyřech ročních dobách*. Nic nevídaného – barokní skladatelé byli ptačím zpěvem fascinováni, v Anglii se dokonce vydávaly hudební knížky s názvem *Ptáčnickovo potěšení*. V koncertu *La tempesta di mare* nás čekají rychlé pasáže imitující vlnobití, v nichž se zrcadlí tehdejší vidění mořského živlu – nikoliv jako *pěny na špičce vlny*, ale jako společensky závažného tématu. „Aristoteles ve svém díle *O duši* popisuje tři druhy lidí: živé, mrtvé a na moři. Barokní člověk chápal moře jako přechodovou fázi mezi životem a smrtí. Bylo to pro něj velmi závažné, řekl bych až životní téma, které bychom dnes mohli přirovnat k teroristickému útoku. Proto, když Vivaldi popisuje bouři, není to rozhodně nic idylického a pěkného,“ říká Jakub Kydlíček. Stejně tak chápali lidé v baroku noc, což je krásně slyšet v komorním koncertu s přízviskem *La notte*. Ten je výjimečný i počtem vět. „*La notte* je velmi divoká, strašidelná hudba, která „lítá“ nahoru a dolů, najdete zde parodii na operní recitativ, dlouhé zvukomalebné plochy v části *Il sonno* a celý koncert jakoby neměl konec. Za povšimnutí stojí Vivaldiho hra s časem, mnoho pauz, které zvyšují napětí. Flétnista Giovanni Antonini říká, že flétna zde zobrazuje opuštěnou duši, kolem které se houfují démoni v podobě smyčců,“ přibližuje skladbu Jakub Kydlíček. Druhá polovina koncertu bude tedy ve znamení duchů a přírodních živlů. Jaká to úleva, že alespoň ta první je laděna optimisticky! Věvodí jí půvabná úprava *Jara z Čtyřech ročních dob* francouzského skladatele a virtuosa na nástroj zvaný musette **Nicolase Chédevilla** (1705–1782), který ji však upravil bez Vivaldiho vědomí, a dokonce dílo bezostyšně i jako Antonio Vivaldi podepsal. Údajně aby šlo zboží lépe na odbyt. Inu autorské právo bylo tenkrát ještě v plenkách. To byly ale časy!

VICE O PROGRAMU

Antonio Vivaldi schrieb 22 sogenannte *Concerti da Camera*, Kompositionen für kleinere Besetzungen, in denen er mehr als zwei Instrumente miteinander verbindet. Daher das Wort Concerto oder auch Zusammenklang. Die ganze Serie entstand als Ganzes um 1720, als Vivaldi in Mantua war. Nicht zuletzt deshalb wird spekuliert, dass er es im Auftrag eines unbekanntenen Kunden geschrieben hat, nicht für seine Schülerinnen am Ospedale della Pietà. Er verwendete hier Instrumentenkombinationen, die sich in seinen „großen“ Konzerten nicht finden lassen, am häufigsten sind das Flöte, Oboe, Violine und Fagott, obwohl er diese Kammerkompositionen dann sehr oft in die Form eines klassischen Konzerts umarbeitete. *La tempesta di mare, Il gardelino, La notte* – sie alle haben ihren „größeren“ Bruder. Die Interpretation der Kammerkonzerte erfordert große spieltechnische Fähigkeiten, da man darin immer eine Zeitlang Solist ist, dann wieder Teil des Ensembles. Diese bestimmte Art von Variabilität macht es für den Zuhörer oft viel spannender als die großen Konzerte es sind. Vivaldi gab seinen Kammerkonzerten gerne aus heutiger Sicht programmatische Namen. „Bereits seit dem Mittelalter entstanden etliche klangmalerische Kompositionen. In dieser Zeit wurde mit dem Begriff *musica poetica* gearbeitet, was soviel heißt wie Worte und Rhetorik durch Musik darzustellen“, erklärt Jakub Kydlíček. In *Il gardelino* ist auf diese Weise die ganze Zeit ein Stieglitz präsent: in punktierten Figuren, in Quartsprüngen oder Tonwiederholungen unter dem Bogen. Es ist weder die erste noch die letzte von Vivaldis Komposition, die den Gesang von Vögeln imitiert, er verwendet beispielsweise auch die Nachtigall, den Kuckuck oder die Taube in den *Vier Jahreszeiten*. Nichts Unbekanntes – Barockkomponisten waren vom Vogelgesang fasziniert, in England wurden sogar Musikbücher mit dem Namen *Des Vogelfängers Freuden* veröffentlicht. Im Konzert *La tempesta di mare* erwarten uns schnelle, die Wellen imitierende Passagen, in denen sich die damalige Sicht auf das Meereselement widerspiegelt – nicht als *Schaum an der Wellenspitze*, sondern als gesellschaftlich wichtiges Thema. „In seinem Werk *Über die Seele* beschreibt Aristoteles drei Arten von Menschen: die Lebenden, die Toten und das Meer. Der barocke Mensch verstand das Meer als Übergangsphase zwischen Leben und Tod. Es war sehr ernst für ihn, ich würde sagen, eine Lebensfrage, die wir heute mit einem Terroranschlag vergleichen können. Deshalb ist es definitiv nichts Idyllisches und Schönes, wenn Vivaldi einen Sturm beschreibt“, sagt Jakub Kydlíček. Ebenso verstanden die Menschen im Barock die Nacht, was man im Kammerkonzert mit dem Beinamen *La notte* schön hören kann. Es ist auch in der Anzahl der Sätze außergewöhnlich. „*La notte* ist eine sehr wilde, unheimliche Musik, die auf und ab ‚fliegt‘, man findet eine Parodie auf das Opernrecitativ, lange klangmalerische Flächen im Teil *Il sonno*, und das ganze Konzert scheint kein Ende zu haben. Bemerkenswert ist Vivaldis Spiel mit der Zeit, viele Pausen, die die Spannung erhöhen. Der Flötist Giovanni Antonini sagt, dass die Flöte hier eine verlassene Seele darstellt, um die Dämonen in Form von Streichern schwärmen“, erklärt Jakub Kydlíček die Komposition. Die zweite Konzerthälfte steht daher im Zeichen von Geistern und Naturelementen. Welch eine Erleichterung, dass zumindest die erste optimistisch ist! Sie wird dominiert von einer charmanten Adaption des *Frühlings* aus den *Vier Jahreszeiten* vom französischen Komponisten und Virtuosen auf einem Instrument namens Musette, **Nicolas Chédeville** (1705–1782), der seine Bearbeitung jedoch ohne Vivaldis Wissen anfertigte und das Werk sogar schamlos als Antonio Vivaldi signierte. Angeblich, um die Ware besser verkaufen zu können. Tja, das Urheberrecht steckte damals noch in den Kinderschuhen. Das waren vielleicht Zeiten!

Vydaná tajemství Kabinetu II
Veröffentlichte Geheimnisse
aus dem Kabinet Nr. II

Javier Lupiáñez & Ensemble Scaramuccia

Středa 6. října 2021 | 19:00
Zámecká kaple Valtice

Mittwoch, 6. Oktober 2021 | 19:00 Uhr
Schlosskapelle Valtice

Ensemble Scaramuccia

Javier Lupiáñez, barokní housle & umělecký vedoucí Barockvioline & künstlerische Leitung

Inés Salinas, barokní violoncello Barockcello

Patrícia Vintém, cembalo Cembalo

Pod záštitou velvyslance Španělska v České republice, J. E. Angela Lossady Torres Queveda.

Unter der Schirmherrschaft des spanischen Botschafters in der Tschechischen Republik, S. E. Angel Losada Torres Quevedo.

partneři koncertu
Konzertpartner

ve spolupráci
In Zusammenarbeit mit

vinařství koncertu
Winzer des Konzertes

Antonio Vivaldi (1678–1741)

Sonáta D dur Sonate D-Dur RV 810

- I. Andante
- II. Allegro
- III. Largo
- IV. Allegro

Sonáta A dur Sonate A-Dur RV 205/2

- I. Adagio
- II. Allegro
- III. Largo
- IV. Allegro

Sonáta D dur Sonate D-Dur RV 10

- I. Allegro
- II. Allegro
- III. Adagio
- IV. Allegro

Triová sonáta G dur Trio-Sonate G-Dur RV 820

- I. (Allegro)
- II. Adagio
- III. Violino solo (Preludio) – Adagio – (Corrente)
- IV. Violoncello solo Adagio – (Gigue)
- V. Allegro

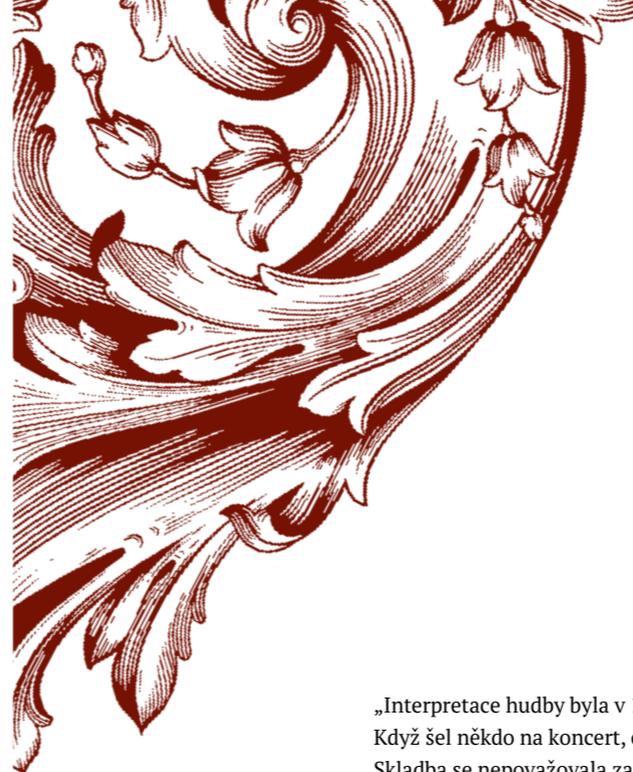
Sonáta C dur Sonate C-Dur RV 815

- I. Allegro
- II. Largo
- III. Allegro

Sonáta D dur Sonate D-Dur RV 816

- I. Allegro
- II. Allegro
- III. Largo
- IV. Allegro

– Koncert bez přestávky – Das Konzert ist ohne Pause –

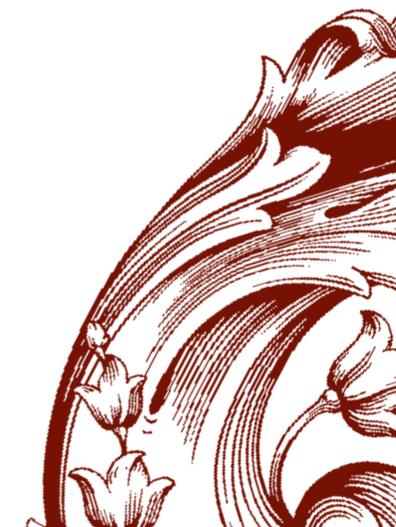

„Interpretace hudby byla v 18. století záležitostí velmi živou, inovativní a podléhala módě. Když šel někdo na koncert, chtěl být překvapen a nikoliv si říkat: ‚Oh, hraje to jako včera!‘ Skladba se nepovažovala za hotovou, dokud nebyla zahrána na veřejnosti, myšlenku na papíře musel dokončit hudebník na pódiu. Proto je Pisendelova sbírka tak cenná. Otevírá okno k poznání, jak se hrála hudba za časů, kdy žil a tvořil Antonio Vivaldi.“

Javier Lupiáñez

„Die Interpretation von Musik war im 18. Jahrhundert eine sehr lebendige, innovative und der Mode unterliegende Angelegenheit. Wenn jemand zu einem Konzert ging, wollte er sich überraschen lassen und sich keinesfalls etwas sagen wie: ‚Oh, er spielt es genau wie gestern!‘ Eine Komposition galt erst als fertig, wenn sie öffentlich gespielt wurde, den Gedanken auf dem Papier hatte der Musiker auf der Bühne zu vervollständigen. Deshalb ist Pisendels Sammlung so wertvoll. Sie öffnet ein Fenster zur Erkenntnis darüber, wie Musik gespielt wurde, zu Zeiten als Antonio Vivaldi lebte und arbeitete.“

Javier Lupiáñez

„Vivaldi, hraj pro mě tak čtyři až pět týdnů! Hraj a já tě budu poslouchat! A jestli můžu, tak bych si to s dovolením nahrál na mobil!“ odpověděl s nadšením sobě vlastním Javier Lupiáñez na otázku, co by dělal, kdyby se mohl s mistrem osobně setkat. Poté by „toho chudáka ještě dorazil svými dotazy“. Vypovídá to o vášni, kterou k tomuto skladateli chová a kterou vložil i do programu třetího koncertu festivalu. Tentokrát se zasoustředíme na takzvanou Pisendelovu sbírku uloženou v Drážďanech, v níž Javier v roce 2014 identifikoval dvě doposud neznámé Vivaldiho skladby: *Triovou sonátu RV 820* a *Sonátu A dur RV 205/2*. Připsal si tak dva velmi cenné vivaldiiovské objevy. Mluvíme o sbírce, kterou v první polovině 18. století shromáždil německý houslový virtuos, Vivaldiho žák a celoživotní přítel Johann Georg Pisendel (1687–1755) a která čítá okolo tisíc osmi set rukopisů. „Co je na ní fascinující, že obsahuje noty užívané koncertně s Pisendelovými poznámkami, jež ozřejmují mnoho z interpretace tehdejší hudby, zejména v oblasti zdobení a improvizčních technik,“ říká o sbírce Javier. *Triová sonáta RV 820* patří pravděpodobně mezi vůbec nejranější Vivaldiho identifikované skladby s datací kolem roku 1700. Propojuje hudbu 17. století se stylem mladého skladatele, který ještě hledal svůj osobitý hudební jazyk, a je rovněž dokladem dramaticky se měnícího hudebního vkusu na počátku 18. století. Navíc vrhá světlo na Vivaldiho studentská léta, podporující teorii, že Vivaldi studoval u Giuseppe Torelliho (1658–1709), jehož rukopis je patrný ve formální struktuře díla. „O pět let později byl Vivaldi už zcela jiným skladatelem, takovým, jakého známe dnes,“ říká Javier. Skladba jiskří virtuositou, nádherně kombinuje italskou zpěvnost s instrumentálním jazykem a vnímavému posluchači neunikne, že druhá věta se nápadně podobá *Gigue ze Sonáty D dur RV 10*. Ve zkratce jde o dílo virtuosa věnované virtuosovi. Druhý Lupiáñezův objev – *Sonáta A dur RV 205/2* – již nese všechny znaky typické pro rudovlasého Benátčana, jenž se neostýchal hojně v ní využít hudební materiál ze svých jiných skladeb. Jen ve druhé větě můžeme najít dvacet osm odkazů na další Vivaldiho díla, všechna napsaná kolem roku 1717. Dosti typický příběh má *Sonáta D dur RV 810*, jež je datována zhruba do roku 1710. Jako mnoho Vivaldiho děl byla i ona ukradena, tentokrát houslistou Antoniem Pizzolatem, který vydává v roce 1750 sbírku svých „vlastních“ sonát, mezi které ji (zcela jistě náhodou) zahrnul. Jedinými dvěma skladbami večera, které nenáleží do Pisendelovy sbírky, jsou sonáty *C dur RV 815* a *D dur RV 816*. Kolem roku 1725 doputovaly jejich rukopisy do Anglie, kde se staly později majetkem sběratele Geralda Cokea (1907–1990) a dnes jsou uloženy ve Foundlingově muzeu v Londýně. První fantazijní věta sonáty *RV 816*, jejíž vznik se s největší pravděpodobností datuje do roku 1710, patří k nejoriginálnějším kouskům ve Vivaldiho komorní tvorbě. Celá je vystavěna okolo tónu D, což dává sólistovi svobodu rozvinout své improvizční umění, byť pouze na kratinké ploše suplující jakousi přehru.

VÍCE O PROGRAMU

„Vivaldi, spiel vier bis fünf Wochen für mich! Spiel und ich werde Dir zuhören! Und wenn es erlaubt ist, würde ich es bitte gern mit meinem Handy aufnehmen!“ antwortete Javier Lupiáñez mit der ihm eigenen Begeisterung auf die Frage, was er tun würde, wenn er den Meister persönlich treffen könnte. Erst danach „würde er dem armen Kerl mit seinen Fragen zusetzen“. Es spricht Bände über die Leidenschaft, die er für diesen Komponisten hegt und die er auch in das Programm des dritten Konzerts des Festivals gelegt hat. Diesmal konzentrieren wir uns auf die in Dresden aufbewahrte sogenannte Pisendel-Sammlung, in der Javier 2014 zwei bisher unbekannte Kompositionen Vivaldis identifizierte: die *Trisonate RV 820* und die *Sonate in A-Dur RV 205/2*. Er schrieb sich damit zwei sehr wertvolle Vivaldi-Entdeckungen zu. Die Rede ist von einer Sammlung, die in der ersten Hälfte des 18. Jahrhunderts von einem deutschen Geigenvirtuosen, einem Schüler Vivaldis und einem lebenslangen Freund, Johann Georg Pisendel (1687–1755) zusammengetragen wurde und etwa eintausendachthundert Handschriften umfasst. „Das Faszinierende daran ist, dass sie Noten enthält, die zusammen mit Pisendels Notizen konzertant Verwendung fanden und viele Interpretationen der damaligen Musik erklären, insbesondere im Bereich der Verzierungs- und Improvisationstechniken“, sagt Javier über die Sammlung. Die *Trisonate RV 820* ist wahrscheinlich eine der frühesten identifizierten Kompositionen Vivaldis aus der Zeit um 1700. Sie verbindet die Musik des 17. Jahrhunderts im Stile des jungen Komponisten, der noch auf der Suche nach seiner individuellen musikalischen Sprache war mit einer Kompositionsweise, die gleichzeitig ein Beleg für den dramatischen Wandel im Musikgeschmack des zu Beginn des 18. Jahrhunderts ist. Darüber hinaus beleuchtet sie Vivaldis Studienzeit und stützt die Theorie, dass Vivaldi bei Giuseppe Torelli (1658–1709) studiert hat, dessen Handschrift sich in der formalen Struktur des Werkes erkennen lässt. „Fünf Jahre später war Vivaldi bereits ein ganz anderer Komponist, so wie wir ihn heute kennen“, sagt Javier. Die Komposition sprüht vor Virtuosität, verbindet wunderbar italienische Gesanglichkeit mit Instrumentalsprache und dem aufmerksamen Zuhörer entgeht nicht, dass der zweite Satz der *Gigue* aus der *Sonate D-Dur RV 10* auffallend ähnlich ist. Kurz gefasst geht es um das Werk eines Virtuosen, welches wiederum einem Virtuosen gewidmet ist. Lupiáñez' zweite Entdeckung – *Sonate in A-Dur RV 205/2* – trägt bereits alle Kennzeichen des rothaarigen Venezianers, der sich nicht scheute, umfangreiches musikalisches Material aus seinen anderen Kompositionen wiederzuverwenden. Allein im zweiten Satz finden wir 28 Verweise auf andere Werke Vivaldis, alle um das Jahr 1717 entstanden. Eine sehr typische Geschichte hat die *Sonate D-Dur RV 810*, welche grob auf das Jahr 1710 datiert wird. Wie viele von Vivaldis Werken wurde auch sie gestohlen, diesmal vom Geiger Antonio Pizzolato, der 1750 eine Sammlung seiner „eigenen“ Sonaten veröffentlichte, zu denen er (gewiss ganz zufällig) auch diese zählte. Die einzigen beiden Kompositionen des Abends, die nicht zu Pisendels Sammlung gehören, sind die Sonaten in *C-Dur RV 815* und *D-Dur RV 816*. Ihre Manuskripte wanderten um 1725 nach England, wo sie später in den Besitz des Sammlers Gerald Coke (1907–1990) gelangten und heute im Foundling Museum in London aufbewahrt werden. Der erste Fantasiesatz der *Sonate RV 816*, deren Entstehung aller Wahrscheinlichkeit nach auf das Jahr 1710 zurückgeht, gehört zu den originellsten Stücken in Vivaldis Kammermusikwerk. Sie ist komplett um den Ton D herum aufgebaut, was dem Solisten die Freiheit gibt, seine Improvisationskunst zu entfalten, wenn auch nur auf einer kurzen Strecke, die eine Art Ouvertüre ersetzt.

Romantické svědectví notového archu Das romantische Zeugnis eines Notenbogens

Amandine Beyer & Gli Incogniti

Pátek 8. října 2021 | 19:00

Kostel sv. Jakuba Staršího, Lednice

Freitag, 8. Oktober 2021 | 19:00 Uhr
Schlosskirche des Hl. Jakob des Älteren, Lednice

Gli Incogniti

Amandine Beyer, barokní housle & umělecká vedoucí Barockvioline & künstlerische Leitung

Helena Zemanová & Vadym Makarenko, housle Violine

Marta Páramo, viola Viola

Marco Ceccato, violoncello Cello

Francesco Romano, theorba Theorbe

Baldomero Barciela, violon Violone

Anna Fontana, cembalo Cembalo

Pod záštitou velvyslance Francouzské republiky v České republice, J. E. Alexis Dutertrea.
Unter der Schirmherrschaft des französischen Botschafters in der Tschechischen Republik S. E. Alexis Dutertre.

partner koncertu
Konzertpartner

ve spolupráci
In Zusammenarbeit mit

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ZÁMEK
LEDNICE

vinařství koncertu
Winzer des Konzertes

Antonio Vivaldi (1678–1741)

Koncert pro smyčce C dur Konzert für Streicher C-Dur RV 114

- I. Allegro
- II. Adagio
- III. Ciaccona

Koncert pro dvoje housle g moll Konzert für zwei Violinen g-Moll RV 517

(úprava pro housle a cembalo Bearbeitung für Violine und Cembalo)

- I. Allegro
- II. Andante
- III. Allegro

Koncert pro violoncello a moll Konzert für Violoncello a-Moll RV 421

- I. Allegro non troppo
- II. (Largo)
- III. Allegro

Koncert pro housle A dur Violinkonzert A-Dur RV 344

- I. Allegro
- II. Largo
- III. Allegro

Koncert pro smyčce d moll Konzert für Streicher d-Moll RV 128

- I. Allegro non molto
- II. Largo
- III. Allegro

Koncert pro housle e moll Violinkonzert e-Moll RV 278

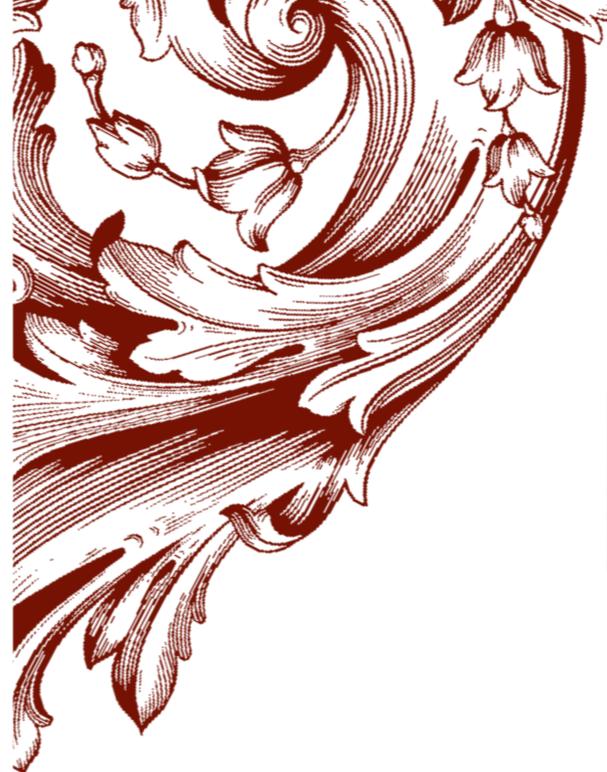
- I. Allegro molto. Andantino
- II. Largo
- III. Allegro

Koncert pro housle a violoncello F dur Konzert für Violine und Violoncello F-Dur RV 544

„Il Proteo o sia il mondo al rovescio“ (Proteus aneb svět vzhůru nohama Proteus oder Die Welt steht Kopf)

- I. Allegro
- II. Largo
- III. Allegro

– **Koncert bez přestávky – Das Konzert ist ohne Pause –**

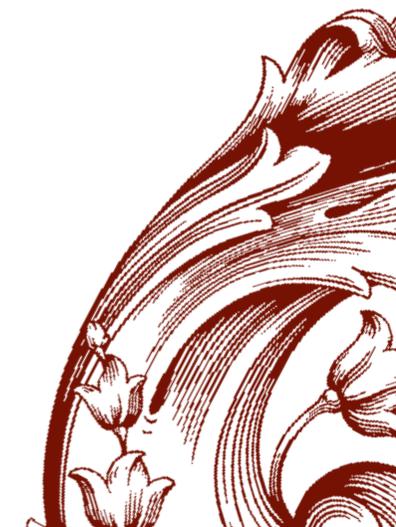

„Jeden z mých nejlepších přátel, houslista a tanečník Olivier Fourés, mívá často o Vivaldim sny. Setkává se s ním vždy v Benátkách, Vivaldi spinká a něco žvatlá, a když se otočí, tak se Olivier probudí. Pro mne je toto příběh Vivaldiho! Mám pocit, jako by tady byl, aniž by tu opravdu byl. Vnímám jeho energii, představuji si všechny ty benátské balkónky, ptáky, lidi pod okny, vůni kostela, jeho každodenní práci s dívkami z Ospedale della Pietà. Vivaldi je pro mne magnetem, díky němuž se v mém životě udály a stále dějí nové věci, aniž vím proč. Je amuletem, který mi přináší štěstí.“

Amandine Beyer

„Einer meiner besten Freunde, der Geiger und Tänzer Olivier Fourés, träumt oft von Vivaldi. Er trifft ihn immer in Venedig, Vivaldi wirbelt sich im Kreis herum und schreit, und wenn er sich dann zu ihm umdreht, wacht Olivier auf. Für mich ist dies die Geschichte von Vivaldi! Ich habe das Gefühl, er sei hier, ohne dass er wirklich da ist. Ich nehme seine Energie wahr, ich stelle mir all die venezianischen Balkone vor, die Vögel, die Menschen unter den Fenstern, den Geruch der Kirche, seine tägliche Arbeit mit den Mädchen vom Ospedale della Pietà. Vivaldi ist für mich ein Magnet, dank dem neue Dinge in meinem Leben passierten und nach wie vor geschehen, ohne dass ich weiß, warum. Er ist ein Amulett, das mir Glück bringt.“

Amandine Beyer

Ve čtvrtém festivalovém koncertu postavíme svět naruby. Nebojte se, nebudeme vás nutit cvičit prostrná ve večerních róbách, ale podíváme se na dílo **Antonia Vivaldiho** optikou závěrečné skladby večera – *Koncertu pro housle a violoncello F dur RV 544* s podtitulem „*Il Proteo o sia il mondo al rovescio*“. Jinými slovy uslyšíte Vivaldiho, který se tentokrát dívá na hudbu z nečekané perspektivy. Dokazuje to právě tento koncert, ve kterém lze prohodit party sólových nástrojů. V první větě stojí za povšimnutí rovněž violový doprovod, o němž Amandine Beyer říká, „že jí evokuje kovový rám zrcadla, který se odráží ve skle“. Stejně netradiční jsou i další sólové koncerty programu: *Violoncellový koncert a moll RV 421* začíná atypicky téměř jako sonáta pro violoncello a basso continuo a *Houslový koncert A dur RV 344*, který se dochoval v proslulé Pisendelově sbírce v Drážďanech, zaujme svou lehce „pokřivenou“ intonací. „Celá tato skladba je kompletně potřeštěná. Trochu jako filmová hudba, jako nějaký western!“ říká o ní Beyer. Zajímavostí je, že slavný houslista Johann Georg Pisendel (1687–1755) do ní vepsal několik kadencí, nikdo ale neví, kam která patří, takže i sólistka večera si jedno místo „prostě vybrala“. Výjimečnou pozornost věnujeme *Houslovému koncertu e moll RV 278*, nádherné skladbě, o které vlastně ani nelze mluvit jako o koncertu, protože orchestrální party jsou mnohem komplikovanější než part sólový. Působí spíše dojmem jakési barokní symfonické básně, s hudbou bouřlivou, v níž se pořád něco děje. *RV 278* už spadá do poslední etapy Vivaldiho života, ve které někdy kolem roku 1729–1730 podniká se svým otcem cestu do Vídně a zřejmě se zastavuje i v Čechách. Koncert je, stejně jako komorní loutnové koncerty pro Jana Josefa z Vrtby (1669–1734), napsán na notovém papíru středoevropské výroby. Z této skladby uchvacuje zejména druhá věta s nádhernými zvukomalebnými plochami. Závěr je pak opět trochu bizarní, takže vlastně ani není poznat, že už je konec. Zajímavým bodem programu jsou Vivaldiho koncerty pro dva nástroje: již zmiňovaný *Il mondo al rovescio*, o kterém Beyer říká, že je „jako rozkývané bidýlko“, a *Koncert g moll RV 517* v úpravě pro housle a cembalo. „Barva nástrojů byla pro Vivaldiho něčím mimořádně přitažlivým a ve svých skladbách s ní hojně pracuje. Když změníte obsazení ze dvou houslí na housle a varhany, či cembalo, skladba najednou úplně změní svůj charakter,“ říká Beyer. Vivaldi psal své dvojkoncerty většinou pro své žáky v Ospedale della Pietà, které chtěl uvést do světa sólového hraní, nebo pro zvláštní příležitosti spojené s nějakým svátkem, to znamená s momenty, kdy měl k dispozici více peněz. Skladatelé v baroku byli zkrátka pragmatici. Program doplní dva půvabné koncerty čistě pro smyčcové nástroje s katalogovými čísly *RV 114* a *RV 128*. První z nich nese prvky hudby francouzské, zejména díky tečkovanému rytmu, druhý je podle Amandine Beyer absolutně orientální hudbou. „V první větě mám pocit, jako kdybych seděla v tureckém vlaku,“ říká s úsměvem. Inu *il mondo al rovescio!*

VICE O PROGRAMU

Im vierten Festivalkonzert stellen wir die Welt auf den Kopf. Keine Sorge, wir werden Sie nicht zwingen, in Ihrer Abendrobe Bodenturnen zu trainieren, aber wir betrachten das Werk **Antonio Vivaldis** im Lichte der Abschluss-Komposition des Abends – *des Konzerts für Violine und Cello in F-Dur RV 544* mit dem Untertitel „*Il Proteo o sia il mondo al rovescio*“. Mit anderen Worten werden Sie einen Vivaldi zu hören bekommen, der die Musik diesmal aus einer unerwarteten Perspektive betrachtet. Dafür steht dieses Konzert, bei dem die Partien der Soloinstrumente getauscht. Im ersten Satz ist auch die Bratschenbegleitung erwähnenswert, von der Amandine Beyer sagt, „dass sie an den Metallrahmen eines Spiegels erinnert, der sich im Glas widerspiegelt“. Genauso unkonventionell zeigen sich die anderen Solokonzerte des Programms: Das *Cellokonzert a-Moll RV 421* beginnt untypisch fast wie eine Sonate für Violoncello und Basso continuo und das *Violinkonzert A-Dur RV 344*, das in der berühmten Pisendel-Sammlung in Dresden aufbewahrt wird, besticht durch seine leicht „verzerrte“ Intonation. „Diese ganze Komposition ist völlig wirr. Ein bisschen wie Filmmusik, wie ein Western!“, sagt Beyer dazu. Interessant ist, dass der berühmte Geiger Johann Georg Pisendel (1687–1755) darin mehrere Kadenz geschrieben hat, aber niemand weiß, welche wo hingehört, so dass sich auch die Solistin dieses Abends „einfach eine Stelle ausgesucht“ hat. Besonderes Augenmerk legen wir auf das *Violinkonzert e-moll RV 278*, eine wunderbare Komposition, die eigentlich nicht als Konzert bezeichnet werden kann, da die Orchesterstimmen viel komplizierter sind als der Solopart. Es erweckt den Eindruck einer Art barocker symphonischer Dichtung, mit stürmischer Musik, in der permanent etwas passiert. *RV 278* gehört bereits zum letzten Lebensabschnitt Vivaldis, in dem er irgendwann um 1729–1730 mit seinem Vater eine Reise nach Wien unternahm und vermutlich auch in Tschechien Halt machte. Das Konzert ist, wie auch die Kammerkonzerte für Laute für Johann Joseph von Wrtby (1669–1734) auf Notenpapier mitteleuropäischer Herkunft geschrieben. Besonders der zweite Satz dieser Komposition besticht durch seine schönen klangmalerischen Abschnitte. Der Abschluss ist wieder etwas skurril, sodass man eigentlich gar nicht erkennt, dass es schon zuende ist. Ein interessanter Programmpunkt sind Vivaldis Konzerte für zwei Instrumente: das bereits erwähnte *Il mondo al rovescio*, von dem Beyer sagt, es sei „wie eine Schaukelstange“ und das *Konzert g-Moll RV 517* in einer Bearbeitung für Violine und Cembalo. „Die Farbe der Instrumente war für Vivaldi etwas außergewöhnlich reizvolles und er arbeitet viel damit in seinen Kompositionen. Wenn man die Besetzung von zwei Geigen auf eine Geige und eine Orgel oder ein Cembalo wechselt, verändert die Komposition plötzlich komplett ihren Charakter“, sagt Beyer. Vivaldi schrieb seine Doppelkonzerte vor allem für seine Schülerinnen am Ospedale della Pietà, die er in die Welt des Solospiels einführen wollte, oder für besondere Anlässe in Verbindung mit einem Feiertag, also für Momente, in denen er mehr Geld zur Verfügung hatte. Komponisten im Barock waren schlicht Pragmatiker. Ergänzt wird das Programm durch zwei reizvolle Konzerte rein für Streichinstrumente mit den Katalognummern *RV 114* und *RV 128*. Das erste davon trägt vor allem durch den punktierten Rhythmus Elemente französischer Musik, das zweite ist laut Amandine Beyer absolut orientalische Musik. „Im ersten Satz fühle ich mich, als säße ich in einem türkischen Zug“, sagt sie schmunzelnd. Nun, *il mondo al rovescio!*

Stabat Mater & Viola d'amore

Delphine Galou & Accademia Bizantina

Sobota 9. října 2021 | 19:00

Kostel sv. Jakuba Staršího, Lednice

Samstag, 9. Oktober 2021 | 19:00 Uhr

Schlosskirche des Hl. Jakob des Älteren, Lednice

Accademia Bizantina

Alessandro Tampieri, dirigent, barokní housle & viola d'amore Dirigent, Barockvioline & Viola d'amore

Maria Grokhotova & Lisa Ferguson, 1. housle 1. Violine

Ana Liz Ojeda, Mauro Massa & Heriberto Delgado, 2. housle 2. Violine

Marco Massera & Alice Bisanti, viola Viola

Alessandro Palemeri & Paolo Ballanti, violoncello Cello

Nicola Dal Maso, kontrabas Kontrabass

Tiziano Bagnati, loutna Laute

Valeria Montanari, cembalo Cembalo

Delphine Galou, kontraalt Kontraalt

Pod záštitou velvyslance Itálie v České republice, J. E. Francesca Saveria Nisia.

Unter Schirmherrschaft des italienischen Botschafters in der Tschechischen Republik, S. E. Francesco Saverio Nisio.

hlavní partner koncertu
 Hauptkonzertpartner

partner koncertu
 Konzertpartner

ve spolupráci
 In Zusammenarbeit mit

vinařství koncertu
 Winzer des Konzertes

Antonio Vivaldi (1678–1741)

Koncert pro smyčce g moll RV 152

Konzert für Streicher g-Moll RV 152

I. Allegro molto

II. Andante molto e sempre pianissimo

III. Allegro molto

Filiae maestae Jerusalem RV 638 (Introdukce k Miserere Introdution zum Miserere)

Koncert pro violu d'amore d moll RV 394

Konzert für Viola d'amore d-Moll RV 394

I. Allegro

II. Largo

III. Allegro

Juditha triumphans RV 644

Dvě árie Holoferna Zwei Arien des Holofernes

„*Nil arma, nil bella*“ (Není zbraní, není bitvy Keine Waffen keine Schlachten)

„*Agitata infido flatu*“ (Zmítaná zrádným větrem Zerrissen von trügerischem Wind)

Koncert pro smyčce B dur RV 167

Konzert für Streicher B-Dur RV 167

I. Allegro

II. Andante

III. Allegro

Koncert pro housle e moll RV 279, op. 4 č. 2 ze sbírky „*La Stravaganza*“

Violinkonzert e-Moll RV 279, Op. 4 Nr. 2 aus der Sammlung „*La Stravaganza*“

I. Allegro

II. Largo

III. Allegro

Stabat Mater RV 621

I. Stabat Mater dolorosa. Largo

II. Cujus animam gementem. Adagio

III. O quam tristis. Andante

IV. Quis est homo. Largo

V. Quis non posset. Adagissimo

VI. Pro peccatis suae gentis

VII. Eja mater, fons amoris

VIII. Fac ut ardeat. Lento

IX. Amen

– **Koncert bez přestávky – Konzert ohne Pause –**

„Vivaldiho hudba je velmi intuitivní, přirozená, spontánní, dokáže vás rychle oslovit. Samozřejmě je zde masiv jeho instrumentálních skladeb, hlasu ale opravdu rozuměl a pochopil jeho sílu vyvolávat v lidech emoce. Zbožňuji jeho hudbu, protože mám pocit, jako by ji psal pro mne!“

Delphine Galou

„Vivaldis Musik ist sehr intuitiv, natürlich, spontan, sie kann einen schnell ansprechen. Natürlich gibt es von ihm eine Menge Instrumentalkompositionen, er verstand aber wirklich viel von der menschlichen Stimme und begriff ihre Stärke, Emotionen in den Menschen hervorzurufen. Ich vergöttere seine Musik, weil es sich für mich anfühlt, als hätte er sie für mich geschrieben!“

Delphine Galou

„Italské pojetí Vivaldiho? Velká citlivost k detailům a jemným barevným odstínům. Jako šerosvit u Caravaggia. A máme rádi více zvuku. Možná někdy na úkor elegance, ale výsledkem je ztělesnění života.“

Alessandro Tampieri

„Das italienische Konzept von Vivaldi? Große Sensibilität für Details und subtile farbliche Schattierungen. Wie das Hell-Dunkel bei Caravaggio. Und wir mögen den vollen Klang. Vielleicht auf Kosten der Eleganz, aber das Ergebnis ist die Verkörperung des Lebens.“

Alessandro Tampieri

Pátý festivalový koncert představuje **Antonia Vivaldiho** jako skladatele, jenž zvládal výborně nejen žánr instrumentálního koncertu, ale i operu, oratorium a všechny typy duchovní vokální hudby. Jeho středobodem je asi nejpobulárnější Vivaldiho duchovní dílo *Stabat Mater RV 621* z roku 1712. „Je to překrásná hudba, která nese charakteristické vivaldiovské rysy, například téma v houslích v části *Fac ut ardeat*, jež má vyjadřovat plameny lásky,“ představuje dílo Alessandro Tampieri. Vivaldi zde pracuje pouze s deseti verši původního textu: s prvními čtyřmi verši vyjadřujícími nářek Panny Marie a prvními šesti verši z Kristovy modlitby. Rovněž kompozičně jde o dílo značně neobvyklé, neboť hudbu z částí jedna až tři opakuje v částech čtyři až šest. „Vyvolává to ve mně domněnku, že Vivaldi psal *Stabat Mater* buďto na objednávku, nebo v časové tísní. Je ale nutné si uvědomit, že v tehdejší době hudebníci své skladby nepovažovali za veledíla hodná obdivu, ale za dobře odvedené řemeslo. Z dnešního pohledu psali v podstatě konzumní hudbu,“ vysvětluje Tampieri. Program otevírá krátký *Koncert pro smyčce g moll RV 152*. „Přirovnal bych tyto Vivaldiho koncerty pro smyčce k drobným skicám, které si namaloval Michelangelo předtím, než stvořil *Davidu*. Jsou to velmi krátké skladby dlouhé jako dnešní populární písně či delší reklamní spot. Vivaldi v nich pracuje s jedním tématem téměř sériovým způsobem. K napsání takových koncertů pravděpodobně potřeboval stejně času jako opisovač k jejich opsání.“ Raritou mezi instrumentálními koncerty večera bude zcela jistě *Koncert pro violu d'amore d moll RV 394*, a to nejen typem nástroje, ale i zvláštním „orientálním“ zabarvením skladby. „Vivaldi žil v Benátkách ve čtvrti, kde byli soustředováni otroci především z arabských zemí. Jistě tam musel slyšet i jejich hudbu. Navíc máme svědectví, že Vivaldi hrál na dvanáctistrunnou violu d'amore s šesti strunami nahoře a šesti dole, na kterých se pohyboval zcela jistě ve velmi vysokých polohách, což můžeme chápat jako další odkaz na hudbu Blízkého Východu, přesněji řečeno na hudbu osmanskou. Šest koncertů, které Vivaldi pro tento nástroj napsal, jsou plné silně arabizujících momentů,“ říká Tampieri, který si do tohoto koncertu napsal vlastní, a dodejme že skvělou, „orientální“ kadenci. „Vivaldi příliš kadence nepsal, improvizoval, ale ty, co se dochovaly, jsou mimořádně zvláštní, s náhlými změnami tónin a hříčkami na prázdných strunách. Proto jsem pro violu d'amore napsal kadenci plnou orientálních prvků, u níž v jistém okamžiku nabydete dojmu, že se díváte do harému.“ Z vokálně-instrumentálních skladeb večera zmiňme ještě dvě árie z jediného skladatelova dochovaného oratoria *Juditha triumphans RV 644*, jež je alegorickým popisem vítězství Benátčanů nad Turky v roce 1716, a antifonu *Filiae maestae Jerusalem RV 638*, kterou zkomponoval kolem roku 1715 v Ospedale della Pietà. V úvodním recitativu je zpěvák vyzván k oplakávání ukřižovaného Krista, poslední slovo textu je signálem pro žalm *Miserere*, který by následoval, kdyby ho pravděpodobně sám Vivaldi někde neztratil...

Das fünfte Festivalkonzert stellt **Antonio Vivaldi** als einen Komponisten vor, der nicht nur das Genre der Instrumentalkonzerte, sondern auch Oper, Oratorium und alle Arten geistlicher Vokalmusik hervorragend beherrschte. Vivaldis Herzstück ist sein vielleicht populärstes geistliches Werk, das *Stabat Mater RV 621* aus dem Jahr 1712. „Es ist eine unglaublich schöne Musik, die die charakteristischen Vivaldi-Merkmale trägt, wie beispielsweise das Thema in den Geigen im Teil *Fac ut ardeat*, das die Flammen der Liebe ausdrücken soll“, stellt Alessandro Tampieri das Werk vor. Vivaldi arbeitet hier mit nur zehn Versen des Originaltextes: mit den ersten vier Versen, welche die Klage der Jungfrau Maria ausdrücken und den ersten sechs Versen aus dem Gebet Christi. Es ist auch kompositorisch eine sehr ungewöhnliche Komposition, da er die Musik der Teile eins bis drei in den Teilen vier bis sechs wiederholt. „Das erweckt in mir den Eindruck, dass Vivaldi das *Stabat Mater* entweder auf Bestellung oder unter Zeitdruck geschrieben hat. Allerdings muss man sich bewusst machen, dass die Musiker damals ihre Kompositionen nicht als bewunderungswürdige Meisterwerke, sondern als gut gemachtes Handwerk betrachteten. Aus heutiger Sicht haben sie im Grunde Konsum-Musik geschrieben“, erklärt Tampieri. Das Programm beginnt mit dem kurzen *Konzert für Streicher g-Moll RV 152*. „Ich würde diese Vivaldi-Konzerte für Streicher mit den winzigen Skizzen vergleichen, die Michelangelo malte, bevor er *David* erschuf. Es sind sehr kurze Stücke, so lang wie die heutigen Popsongs oder ein längerer Werbespot. In ihnen arbeitet Vivaldi fast seriell mit einem Thema. Er brauchte wahrscheinlich genauso viel Zeit, um solche Konzerte zu verfassen, wie ein Kopist, um sie abzuschreiben.“ Eine Rarität unter den Instrumentalkonzerten des Abends wird sicherlich das *Konzert für Viola d'amore d-moll RV 394* sein, nicht nur von der Art des Instruments her, sondern auch aufgrund der besonderen „orientalischen“ Färbung der Komposition. „Vivaldi lebte in Venedig in einem Viertel, in dem sich viele Sklaven, hauptsächlich aus arabischen Ländern, aufhielten. Er muss dort auch ihre Musik gehört haben. Darüber hinaus haben wir Hinweise darauf, dass Vivaldi die zwölfsaitige Viola d'amore mit sechs Saiten oben und sechs unten spielte, auf der er sich sicher in sehr hohen Lagen bewegte, was als weiterer Hinweis auf die Musik des Nahen Ostens verstanden werden kann, genauer gesagt auf osmanischen Musik. Die sechs Konzerte, die Vivaldi für dieses Instrument geschrieben hat, sind voll von stark arabisierenden Momenten“, sagt Tampieri, der für das Konzert seine eigene, und das sei dazu gesagt, großartige „orientalische“ Kadenz geschrieben hat. „Vivaldi hat eigentlich keine Kadenz geschrieben, er improvisierte eher, aber die, die überlebt haben sind außergewöhnlich seltsam, mit plötzlichen Tonwechslern und Spielereien auf leeren Saiten. Deshalb habe ich für die Viola d'amore eine Kadenz voller orientalischer Elemente geschrieben, bei der man ab einem gewissen Moment den Eindruck bekommt, man schau auf einen Harem.“ Unter den vokal-instrumentalen Kompositionen des Abends erwähnen wir noch zwei Arien aus dem einzigen erhaltenen Oratorium des Komponisten *Juditha triumphans RV 644*, das allegorisch den Sieg der Venezianer über die Türken 1716 beschreibt, sowie die Antiphone *Filiae maestae Jerusalem RV 638*, komponiert um 1715 im Ospedale della Pietà. Im einleitenden Rezitativ wird der Sänger aufgerufen, den Gekreuzigten zu betrauern, das letzte Wort des Textes ist ein Signal für den Psalm *Miserere*, der folgen würde, wenn ihn nicht Vivaldi selbst vermutlich irgendwo verloren hätte...

Antonio Vivaldi a jeho současníci
Antonio Vivaldi und seine Zeitgenossen

Patricia Janečková
& Collegium Marianum

Neděle 10. října 2021 | 17:00

Kostel Navštívení Panny Marie, Břeclav-Poštorná

Sonntag, 10. Oktober 2021 | 17:00 Uhr

Kirche Maria Heimsuchung, Břeclav-Poštorná

Collegium Marianum

Jana Semerádová, flauto traverso & umělecká vedoucí Traversflöte & künstlerische Leitung

Lenka Torgersen, 1. housle 1. Violine

Eleonora Machová, 2. housle 2. Violine

Andreas Torgersen, viola Viola

Philipp Comploi, violoncello Cello

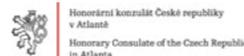
Jan Krejča, theorba Theorbe

Ján Prievozník, kontrabas Kontrabass

Filip Hrubý, cembalo & varhanní positív Cembalo & Orgelpositiv

Patricia Janečková, soprán Sopran

Pod záštitou honorární konzulky České republiky v Atlantě, Moniky Vintrlíkové.
Unter der Schirmherrschaft der Honorarkonsulin der Tschechischen Republik in Atlanta, Monika Vintrlíková.

hlavní partner koncertu
Hauptkonzertpartner

partner koncertu
Konzertpartner

vinařství koncertu
Winzer des Konzertes

Antonio Vivaldi (1678–1741)

In furore iustissimae irae RV 626

I. Árie Arie „*In furore iustissimae irae*“ (V záchvatu spravedlivého hněvu In einem Anfall rechtschaffener Wut) (Allegro)

II. Recitativ „*Miserationum Pater piissime*“ (Slitování nejsvětějšího otce Erbarmen des heiligsten Vaters)

III. Árie Arie „*Tunc meus fletus*“ (Potom mé slzy Danach meine Tränen) (Largo)

IV. Aleluja

Sonata a quattro C dur C-Dur RV 801/RV Anh. 66

I. Largo

II. Allegro

III. Largo

IV. Allegro

Árie Arie „*Eja voce sonora laeti cantate*“ (Ať hlučně píseň šťastná zní Lasst laut das Lied fröhlich klingen) RV Anh 59.29

(novodobá světová premiéra neuzeitliche Welturaufführung)

Koncert pro flétnu d moll Konzert für Flöte d-Moll RV 431a „*Il Gran Mogol*“

I. Allegro

II. Grave supra il libro come stà

III. Allegro

Antonio Caldara (1670–1736)

Árie z oratoria Santa Ferma Arie aus dem Oratorium Santa Ferma „*Quell'usignuolo temprà il suo duolo*“

(Ten slavík znásobuje jeho bolest Die Nachtigall vervielfacht seinen Schmerz)

František Jiránek (1698–1778)

Koncert C dur pro hoboj, smyčce a basso continuo v úpravě pro barokní příčnou flétnu v tónině D dur

Konzert C-Dur für Oboe, Streicher und Basso continuo, bearbeitet für Traversflöte

(novodobá světová premiéra neuzeitliche Welturaufführung)

I. Allegro

II. Adagio (Cantabile v sólovém partu in der Solostimme)

III. Allegro

Antonio Vivaldi

Salve Regina F dur F-Dur RV 617

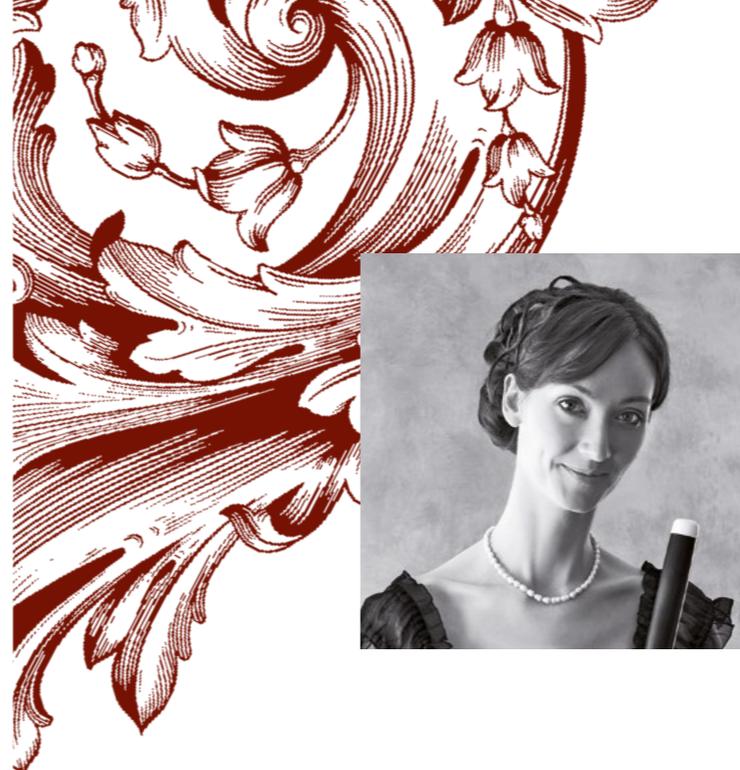
I. Salve Regina

II. Ad te clamamus (Allegro)

III. Eia ergo (Allegro)

IV. Et Jesum benedictum (Andante)

– **Koncert bez přestávky – Konzert ohne Pause –**

„Díla Vivaldiho žáků mohou někdy znít předvídatelně či šablonovitě. To však není případ Františka Jiráňka. Originalita a virtuosita jeho fagotových a hobojoyých koncertů, líbeznost pomalých vět a typické synkopy v koncertech pro flétnu svědčí o vyzrálém stylu, v němž se snoubí italská zpěvnost s elegantní *musique galante*.“

Jana Semerádová

„Die Arbeiten von Vivaldis Schülern können manchmal vorhersehbar oder schablonenhaft klingen. Bei František Jiránek ist dies jedoch nicht der Fall. Die Originalität und Virtuosität seiner Fagott- und Oboenkonzerte, die Süße langsamer Sätze und die typischen Synkopen in seinen Flötenkonzerten zeugen von dem ausgereiften Stil, der italienische Gesanglichkeit mit eleganter *Musique galante* verbindet.“

Jana Semerádová

„Zpívat novodobou světovou premiéru je geniální a obohacující zároveň, protože neexistuje žádný interpretační vzor, který by mě nějak ovlivnil. Proto mohu s čistým svědomím říci, že předkládám vlastní pohled na věc. Vivaldiho hudba je tak nádherná, hluboká, neuvěřitelná! Mám radost a jsem vděčná, že mohu tímto způsobem přispět.“

Patricia Janečková

„Eine moderne Uraufführung zu singen ist genial und bereichernd zugleich, denn es gibt kein Interpretationsmuster, das mich in irgendeiner Weise beeinflussen würde. Daher kann ich guten Gewissens sagen, dass ich meine eigene Sicht auf die Sache darstelle. Vivaldis Musik ist so schön, tief, unglaublich! Ich bin froh und dankbar, auf diese Weise einen Beitrag leisten zu können.“

Patricia Janečková

Šestý festivalový koncert nabízí hudbu **Antonia Vivaldiho** v kontextu jeho českých a italských současníků: **Antonia Caldary** (1670–1736) a **Františka Jiráňka** (1698–1778). Antonio Caldara se stejně jako Vivaldi narodil v Benátkách, kde působil až do svých téměř třiceti let jako hudebník na volné noze. Jeho kariéra v tomto období je úzce spojena s bazilikou San Marco, jež svým způsobem konkurovala hudebním produkcím v Ospedale della Pietà. V roce 1699 odchází Caldara do Mantovy do služeb extravagantního vévody Ferdinanda Carla Gonzaga (1652–1708). Poté působil ve Španělsku ve službách Karla III. (1716–1788), v Římě a v poslední etapě svého života na císařském dvoře ve Vídni. Právě zde píše roku 1717 oratorium *Santa Ferma*. Život a kariéra Františka Jiráňka vedou k významnému českému mecenáši Antonia Vivaldiho, hraběti Václavovi z Morzinu (1675–1737). „Jiránek se narodil na Morzinově panství v Lomnici nad Popelkou a od mládí sloužil u hraběcího dvora jako páže. Hrabě rozpoznal jeho hudební talent a poslal ho na dva roky do Benátek studovat hudbu u Antonia Vivaldiho, jenž byl Morzinův *Maestro di musica in Italia*. Po Morzinově smrti odešel Jiránek do Drážďan, kde se stal nejlépe placeným houslistou v kapele Heinricha Grafa von Brühla (1738–1763). Dožil se vysokého věku osmdesáti let,“ představuje osobnost Františka Jiráňka Jana Semerádová. Vedle hudby těchto dvou autorů zazní samozřejmě i skladby Antonia Vivaldiho, a to jak vokální, tak instrumentální: Moteto *In furore iustissimae irae RV 626*, které Vivaldi zkomponoval během jednoho ze svých pobytů v Římě ve dvacátých letech 18. století, *Salve Regina RV 617*, jejíž jediný opis partitury na světě je uložen v Moravském zemském muzeu v Brně, a árie *Eja voce sonora laeti cantate RV Anh 59.29* nalezená roku 2020, která zazní v novodobé světové premiéře. Její objevitel Eduardo García Salas o této skladbě říká: „V článku Emila Troldey v Hudební revue z roku 1915 jsem se dočetl o sbírce z kostela sv. Petra a Pavla v Mělníku. Ihned jsem se rozjel do Českého muzea hudby, kam byla sbírka přemístěna, a zde jsem v jednom ze svazků objevil tuto árii. Jde o přesnou kopii *Chi mai d'iniqua stella* z opery *Rosmira fedele RV 731*, ale na latinský text, což byla v té době běžná praxe.“ Z instrumentálních čísel je mimořádně zajímavý *Koncert pro flétnu d moll RV 431a* s přívlastkem „*Il Gran Mogol*“. Název si vymysleli Evropané, kteří tak označovali indické panovníky Mughalské dynastie. „Titul je spojován zvláště s jedním z největších Mughalů, Akkbarem Velikým, který vládl na konci 16. století. Tehdy také vznikl romantizující pohled na Mughalskou říši,“ říká Jana Semerádová. Tento „indický“ koncert je jediným dochovaným z kvartetu tzv. národních koncertů s názvy *Il Gran Mogol*, *La Francia*, *La Spagna* a *L'Inghilterra*. Poslední tři jmenovaná se ztratily, o existenci čtvrtého se vědělo díky zmínce v katalogu holandského knihkupce Nicolaase Selhofa z roku 1759. V roce 2010 byl objeven v pozůstalosti lorda Roberta Kerra (?–1746), který si tento koncert přivezl s největší pravděpodobností z Itálie ze své kavalírské cesty.

VÍCE O PROGRAMU

Das sechste Festivalkonzert bietet Musik von **Antonio Vivaldi** im Kontext seiner tschechischen und italienischen Zeitgenossen: **Antonio Caldara** (1670–1736) und **František Jiránek** (1698–1778). Antonio Caldara wurde wie Vivaldi in Venedig geboren, wo er bis zu seinem 30. Lebensjahr als freischaffender Musiker arbeitete. Seine Karriere in dieser Zeit ist eng mit der Basilika San Marco verbunden, die in gewisser Weise mit Musikproduktionen im Ospedale della Pietà konkurrierte. 1699 ging Caldara nach Mantua, um dem extravagantem Herzog Ferdinand Carl Gonzaga (1652–1708) zu dienen. Anschließend arbeitete er in Spanien im Dienste Karls III. (1716–1788), in Rom und in seiner letzten Lebensphase am kaiserlichen Hof in Wien. Hier schrieb er 1717 das Oratorium *Santa Ferma*. Das Leben und die Karriere von František Jiránek führen uns zu dem bedeutenden tschechischen Mäzen Antonio Vivaldis, zum Grafen Wenzel von Morzin (1675–1737). „Jiránek wurde auf dem Gut Morzin in Lomnice nad Popelkou geboren und diente schon in jungen Jahren als Page am gräflichen Hof. Der Graf erkannte sein musikalisches Talent und schickte ihn für zwei Jahre nach Venedig, um bei Antonio Vivaldi, Morzins *Maestro di musica in Italia*, Musik zu studieren. Nach Morzins Tod ging Jiránek nach Dresden, wo er der bestbezahlte Geiger in der Kapelle von Heinrich Graf von Brühl (1738–1763) wurde. Er erreichte ein hohes Alter von achtzig Jahren“, stellt Jana Semerádová die Persönlichkeit František Jiránek vor. Neben der Musik dieser beiden Autoren wird es natürlich auch Kompositionen von Antonio Vivaldi geben, sowohl vokale als auch instrumentale: Die Motette *In furore iustissimae irae RV 626*, die Vivaldi während eines seiner Rom-Aufenthalte in den 20er Jahren des 18. Jahrhunderts komponierte, *Salve Regina RV 617*, deren einzige Partitur Abschrift weltweit sich im Mährischen Museum in Brünn befindet, und die 2020 gefundene Arie *Eja voce sonora laeti cantate RV Anh 59.29*, die in einer modernen Uraufführung zu hören sein wird. Ihr Entdecker Eduardo García Salas sagt zu dieser Komposition: „In einem Artikel von Emil Trolde in der Music Review von 1915 las ich von einer Sammlung aus der Kirche St. Peter und Paul in Mělník. Augenblicklich fuhr ich zum Tschechischen Musikmuseum, in das die Sammlung verlegt worden war, und entdeckte hier diese Arie in einem der Bände. Es handelt sich um eine exakte Kopie von *Chi mai d'iniqua stella* aus der Oper *Rosmira fedele RV 731*, jedoch auf lateinischen Text, wie es damals üblich war.“ Von den Instrumentalwerken ist besonders das *Flötenkonzert d-Moll RV 431a* mit dem Beinamen „*Il Gran Mogol*“ interessant. Der Name ist von Europäern erdacht, es war ihr Name für die indischen Herrscher der Mogul-Dynastie. „Der Titel ist besonders mit einem der größten Moguln verbunden, mit Akkbar dem Großen, der Ende des 16. Jahrhunderts regierte. Damals entstand auch der romantisierende Blick auf das Mogulreich“, sagt Jana Semerádová. Dieses „indische“ Konzert ist das einzige erhaltene aus dem Quartett sogenannter nationaler Konzerte mit den Namen *Il Gran Mogol*, *La Francia*, *La Spagna* und *L'Inghilterra*. Die letzten drei gingen verloren, von der Existenz des vierten erfuhr man durch eine Erwähnung im Katalog des niederländischen Buchhändlers Nicolaas Selhof von 1759. 2010 wurde es im Nachlass von Lord Robert Kerr (?–1746) entdeckt, der sich dieses Konzert höchstwahrscheinlich von seiner Kavaliersreise aus Italien mitgebracht hatte.

Drama lásky, boje o moc, smrti i naděje
Drama von Liebe, Machtkämpfen, Tod und Hoffnung

Il Farnace

Hudba Musik: **Antonio Vivaldi** (1678–1741)

Libreto Libretto: **Antonio Maria Lucchini** (1690–1730)

(verze libreta Pavia z roku 1731 Librettoversion aus Pavia aus dem Jahr 1731)

Pátek 15. října 2021 | 19:00
Zámecké divadlo Valtice

Freitag, 15. Oktober 2021 | 19:00 Uhr
Schlosstheater Valtice

Musica Florea

Marek Štrýncl, dirigent & hudební nastudování Dirigent & musikalische Einstudierung

Andrea Miltnerová, režie & choreografie Regie & Choreographie

Opera v původním znění s českými titulky. Představení s jednou přestávkou.
Die Oper wird in Originalsprache mit tschechischen Untertiteln aufgeführt. Aufführung mit einer Pause.

hlavní partner koncertu
Hauptkonzertpartner

partneři koncertu
Konzertpartner

ve spolupráci
In Zusammenarbeit mit

vinařství koncertu
Winzer des Konzertes

Farnace (tenor Tenor): **Zoltán Megyesi**
 Tamiri (mezzosoprán Mezzosopran): **Marta Infante**
 Berenice (soprán Sopran): **Michaela Šrůmová**
 Selinda (mezzosoprán Mezzosopran): **Sylva Čmugrová**
 Gilade (soprán Sopran): **Zuzana Koprřivová**
 Pompeo (mezzosoprán Mezzosopran): **Kamila Mazalová**
 Aquilio (tenor Tenor): **Martin Javorský**

Taneční role Tänzer: **Lenka Breeding, Romana Konrádová, Klára Suldovská**
 Syn Farnace a Tamiri Sohn Farnaces und Tamiris: **Victoria Novák Infante**

Christopher Vinz, kostýmy Kostüme
Vojtěch Koutek, Eliška Šebestová & Jana Doubnerová, výroba kostýmů Kostümproduktion
Tomáš Osovský, garderobier & líčení Garderobe und Maske
Eva Nyklíčková, líčení Maske
Václav Krajc & Jiří Bláha, scénografie Szenographie
Katarína Morávek Ďuricová, světelný design Lichtdesign
Eduardo García Salas, asistent režie & inspice Regieassistent & Inspizienz
Eduardo García Salas & Marek Štryncl, příprava hudebních materiálů Musikdramaturgie
Štěpánka García, titulky Untertitel

VICE O PROGRAMU

Opera *Farnace RV 711 Antonia Vivaldiho* na libreto **Antonia Marii Lucchiniho** byla bezpochyby jedním z nejoblíbenějších skladatelových operních děl. Dokládá to nejen vysoký počet uvedení v různých částech Itálie a v dalších zemích Evropy, ale i to, že Vivaldi tuto operu přepracoval do šesti různých verzí. Premiéra se uskutečnila během karnevalu 10. února roku 1727 v Teatro di Sant'Angelo v Benátkách. V následujících letech se *Farnace* několikrát opětovně inscenovala. Kromě návratu do Teatro Sant'Angelo na podzim 1727 se hrála také v Praze v divadle Františka Antonína Šporka (1730), v Pavii (1731), Mantově (1732) a Trevisu (1737) a v roce 1739 plánoval Vivaldi její uvedení rovněž ve Ferrare. Původní benátská verze se ztratila, dvě partitury se ale dochovaly – ferrarská z roku 1738 a pavijská z roku 1731 na libreto, které nese dedikaci Josefu Janu Adamovi z Lichtenštejna (1690–1732), jednomu z českých patronů Antonia Vivaldiho. Jako v jediné ze všech verzí v ní zaznívá dnes hojně koncertně uváděná árie *Gelido in ogni vena*, v níž autor použil hlavní téma první věty *Houslového koncertu f moll RV 297 „Zima“* z cyklu *Čtyro ročních dob*. Král Pontu Farnace v ní stojí nad hrobem, o němž je přesvědčen, že v něm leží jeho jediný syn, a svá muka sděluje nad skleněným témbrem smyčců. Festival uvede toto dějově složitě, leč krásné dílo dvě stě devadesát let od jeho premiéry v Pavii.

Die Oper *Farnace RV 711* von **Antonio Vivaldi** nach dem Libretto von **Antonio Maria Lucchini** war zweifellos eine der beliebtesten Opern des Komponisten. Davon zeugt nicht nur die hohe Zahl an Aufführungen in verschiedenen Teilen Italiens und anderen Ländern Europas, sondern auch die Tatsache, dass Vivaldi diese Oper in sechs verschiedenen Fassungen umgearbeitet hat. Die Uraufführung fand während des Karnevals am 10. Februar 1727 im Teatro di Sant'Angelo in Venedig statt. In den folgenden Jahren wurde *Farnace* mehrmals wieder inszeniert. Neben ihrer Rückkehr an das Teatro Sant'Angelo im Herbst 1727 wurde sie auch in Prag am Franz Anton Sporck Theater (1730), in Pavia (1731), Mantua (1732) und Treviso (1737) gespielt, und 1739 plante Vivaldi außerdem eine Aufführung in Ferrara. Die ursprüngliche venezianische Fassung ist verloren gegangen, aber zwei Partituren sind erhalten geblieben – die Ferrara-Fassung von 1738 und die Pavia-Fassung von 1731 zu einem Libretto, auf dem sich eine Widmung für Joseph Johann Adam von Liechtenstein (1690–1732), einem der tschechischen Mäzene Antonio Vivaldis, befindet. Als einzige aller Fassungen enthält sie die heute vielfach konzertant aufgeführte Arie *Gelido in ogni vena*, in der der Autor das Hauptthema des ersten Satzes des *Violinkonzerts f-Moll RV 297 „Winter“* aus dem Zyklus *Die Vier Jahreszeiten* verwendet hat. Darin steht der König von Pontus Farnace über dem Grab, in dem seiner Meinung nach sein einziger Sohn liegt, und teilt seine Qual über dem gläsernen Timbre der Streicher mit. Das Festival präsentiert dieses komplexe, aber schöne Werk zweihundertneunzig Jahre nach seiner Uraufführung in Pavia.

1. dějství

Farnace, který nastoupil na trůn po svém otci Mithridatovi jako král Pontu, byl poražen římskou armádou vedenou Pompeem. Přesvědčen o tom, že jeho porážka je nevratná, nařídí své manželce Tamiri obětovat jejich syna a spáchat sebevraždu, aby se vyhnuli ponižujícímu zajetí. Tamirina matka Berenice, královna Kapadocie, v sobě skrývá nenávisť k Farnacemu a spojuje své síly s Pompeem, aby dokonala Farnaceho porážku. Selinda, Farnaceho sestra, stále doufá, že její bratr znovu usedne na trůn. Svým půvabem okouzluje římského prefekta Aquilia a kapitána Giladeho, jenž je ve službách Berenice, v naději, že soupeření obou mužů o přízeň pomůže prosadit její záměry. Tamiri se rozhodne uposlechnout rozkazu svého chotě a zemřít, ale pokusí se uchránit alespoň život syna, kterého ukryje v mauzoleu s hrobkami králů Pontu. Právě se chystá probodnout dýkou, když v tom přichází Berenice a zabrání jí v sebevraždě. Po prudké hádce mezi matkou a dcerou nechá Berenice Tamiri uvěznit pod dohledem Pompea. Tamiri odvážně svěřuje Pompeovi, že dítě žije a Řím se ho může obávat jako následníka trůnu. Gilade a Aquilio horlivě usilují o Selindu, ta ale stále oba na oko odmítá. Její strategie však konečně začíná přinášet ovoce, protože Gilade se poprvé postaví Berenice. Farnace se ke svému údivu setkává s Tamiri a vyčte jí, že neuposlechla jeho příkazu zabít sebe i syna. Tamiri mu zalže, že jejich syn je mrtev a Farnace dává průchod své úzkosti. Přichází Berenice. Farnace se skrývá a uslyší ji vydávat rozkazy ke zničení mauzolea. Je ohromen, když Tamiri vyjme dítě z hrobky a prosí svou matku o slitování. Berenice odmítne její prosby a zapudí svou dceru i vnuka. Farnace vystoupí z úkrytu a obviní manželku ze zrady. Poté ji odmítne jako svou ženu.

2. dějství

Selinda stále neúnavně pokračuje ve svých intrikách. Navrhne Farnacemu, aby přijal pomoc jejich dvou nápadníků, on však nabídku pyšně odmítne. Gilade a Aquilio, ve snaze zalíbit se Selindě, prosí Berenici, aby ušetřila alespoň dítě. Pompeo nechává chlapce pod ochranou Aquilia, než Senát rozhodne o jeho osudu. Berenice neústupně žádá vnukovu smrt. Selinda slibuje Aquiliově svou lásku, pokud pro ni podnikne nebezpečnou akci. Bereničiny jednotky a římské legie se shromažďují na pláni Heraclea. Berenice vyzývá Pompea, ať zabije alespoň Farnaceho syna. Farnace se opět obrací s výčitkami ke své manželce, dojatý její něhou a důstojností se však nechá přesvědčit, že se jeho osud brzy obrátí k lepšímu. Mezitím Selinda přesvědčí Giladeho, aby zabil Berenici, a také získává slib od Aquilia, že usmrtí Pompea. Farnace, maskovaný jako jeden z Bereniciných vojáků, přistoupí spolu s Aquiliem k Pompeovi s úmyslem ho zabít. Objevuje se však Berenice, poznává svého zetě a žádá jeho smrt. Pompeo ho nechává spoutat. Gilade a Selinda tam nicméně vtrhnou s ozbrojenými muži a Farnaceho osvobodí. Právě když se chystají zabít Berenici a Pompea, žádá Farnace slitování s Pompeem, ale přeje si smrt Berenice. Tamiri a Pompeo zasáhnou a zachrání ji. Pompeo žádá smíření. Farnace přenechává meč Berenici a dává jí tak možnost ho zabít. Berenice obměkčuje své srdce a uzavírá se svým zetěm mír. K všeobecné radosti usedá král Pontu znovu na svůj trůn.

Příběh Farnace odkazuje k historické postavě Farnakése II. (Pharnaces II.).
Historické události jsou interpretovány velmi volně. Text: **Štěpánka García**

1. Akt

Farnace, der nach seinem Vater Mithridates als König von Pontos den Thron bestieg, wurde von der römischen Armee unter Pompeo besiegt. Überzeugt, dass seine Niederlage unumkehrbar sei, befiehlt er seiner Frau Tamiri, ihren Sohn zu opfern und Selbstmord zu begehen, um eine demütigende Gefangenschaft zu vermeiden. Tamiris Mutter Berenice, Königin von Kappadokien, ist voller Hass auf Farnace und vereint ihre Kräfte mit Pompeo, um Farnaces Niederlage zu vollenden. Selinda, Farnaces Schwester, hofft noch immer, dass ihr Bruder wieder auf dem Thron zurückkehrt. Mit ihrem Charme verzaubert sie den römischen Präfekten Aquilio und Kapitän Gilade, der im Dienste von Berenice steht, in der Hoffnung, dass die Rivalität beider Männer um ihre Gunst ihre Absichten durchsetzen hilft. Tamiri beschließt, ihrem Mann zu gehorchen und zu sterben, versucht aber, zumindest das Leben des Sohnes zu retten, den sie im Mausoleum mit den Gräbern der Könige von Pontus versteckt. Gerade will sie mit dem Dolch zustechen, als Berenice herein kommt und sie am Selbstmord hindert. Nach einem heftigen Streit zwischen Mutter und Tochter lässt Berenice Tamiri unter Pompeos Aufsicht einsperren. Tamiri vertraut Pompeo kühn an, dass das Kind lebt und dass Rom ihn als Thronfolger fürchten könnte. Gilade und Aquilio sehnen sich nach Selinda, sie aber weist beide noch immer zurück. Ihre Strategie beginnt jedoch endlich Früchte zu tragen, als Gilade zum ersten Mal gegen Berenice aufbegehrt. Zu seiner Überraschung trifft Farnace Tamiri und wirft ihr vor, seinem Befehl, sich und ihren Sohn umzubringen, nicht gehorcht zu haben. Tamiri belügt ihn, dass ihr Sohn tot ist, und Farnace gibt seiner Angst nach. Berenice tritt auf. Farnace versteckt sich und hört, wie sie befiehlt, das Mausoleum zu zerstören. Er ist verblüfft, als Tamiri das Kind aus dem Grab holt und ihre Mutter um Gnade anfleht. Berenice weist ihre Bitten zurück und verstößt ihre Tochter und ihren Enkel. Farnace tritt aus seinem Versteck und beschuldigt seine Frau des Verrats. Daraufhin weist er sie als seine Frau zurück.

2. Akt

Selinda setzt ihre Intrigen noch immer unermüdlich fort. Sie schlägt Farnace vor, die Hilfe ihrer beiden Freier anzunehmen, dieser lehnt das Angebot jedoch stolz ab. Gilade und Aquilio bitten Berenice in ihrem Bemühen Selinda zu gefallen, zumindest das Kind zu verschonen. Pompeo lässt den Jungen unter der Obhut Aquilios, bis der Senat über sein Schicksal entscheidet. Berenice fordert unerbittlich den Tod ihres Enkels. Selinda verspricht Aquilio ihre Liebe, wenn er für sie eine gefährliche Aktion unternimmt. Berenices Truppen und römische Legionen versammeln sich in der Ebene von Herakleia. Berenice fordert Pompeo auf, zumindest Farnaces Sohn zu töten. Farnace wendet sich erneut vorwurfsvoll an seine Frau, bewegt von ihrer Zärtlichkeit und Würde, lässt er sich am Ende davon überzeugen, dass sich sein Schicksal bald zum Besseren wenden wird. Währenddessen überzeugt Selinda Gilade, Berenice zu töten, und erhält auch das Versprechen Aquilios, Pompeo zu töten. Farnace, verkleidet als einer von Berenices Soldaten, nähert sich gemeinsam mit Aquilio Pompeo, um ihn zu töten. Berenice erscheint jedoch, erkennt ihren Schwiegersohn und fordert seinen Tod. Pompeo lässt ihm fesseln. Gilade und Selinda brechen dennoch bei den bewaffneten Männern ein und befreien Farnace. Gerade als sie Berenice und Pompeo töten wollen, bittet Farnace um Gnade für Pompeo, aber wünscht sich den Tod Berenices. Tamiri und Pompeo greifen ein und retten sie. Pompeo fordert Versöhnung. Farnace überlässt Berenice das Schwert und gibt ihr so die Möglichkeit, ihm zu töten. Berenice erweicht ihr Herz und schließt Frieden mit ihrem Schwiegersohn. Zur allgemeinen Freude wird der König von Pontus seinen erneut Thron besteigen.

Die Geschichte von Farnace bezieht sich auf die historisch Figur des Farnakes II. (Pharnaces II.).
Historische Ereignisse werden sehr frei interpretiert. Text: **Štěpánka García**

Závěrečný galakonzert
Abschlussfestkonzert

**Fabio Biondi
& Europa Galante**

Sobota 16. října 2021 | 19:00
Zámecká jízdárna Valtice
Samstag, 16. Oktober 2021 | 19:00 Uhr
Hofreitschule Valtice

Europa Galante

Fabio Biondi, dirigent & barokní housle Dirigent & Barockvioline
Fabio Ravasi, Beatrice Scaldini & Barbara Altobello, 1. housle 1. Violine
Andrea Rognoni, Silvia Falavigna & Rossella Borsoni, 2. housle 2. Violine
Stefano Marcocchi & Simone Laghi, viola Viola
Alessandro Andriani & Perikli Pite, violoncello Cello
Patxi Montero, kontrabas Kontrabass
Giangiacomo Pinardi, theorba Theorbe
Paola Poncet, cembalo Cembalo

Sergio Azzolini, barokní fagot Barockfagott

Pod záštitou velvyslance Itálie v České republice, J. E. Francesca Saveria Nisia.

Unter der Schirmherrschaft des italienischen Botschafters in der Tschechischen Republik, S. E. Francesco Saverio Nisio.

hlavní partner koncertu
Hauptkonzertpartner

partneři koncertu
Konzertpartner

ve spolupráci
In Zusammenarbeit mit

vinařství koncertu
Winzer des Konzertes

Antonio Vivaldi (1678–1741)

Dorilla in Tempe RV 709, předehra k opeře Vorspiel zur Oper

Houslový koncert C dur Violinkonzert C-Dur RV 189

- I. Larghetto
- II. Allegro non molto e pianissimo
- III. Largo
- IV. Allegro molto

Koncert pro fagot g moll Fagottkonzert g-Moll RV 496

- I. (No tempo keine Tempobezeichnung)
- II. Largo
- III. (No tempo keine Tempobezeichnung)

Houslový koncert F dur Violinkonzert F-Dur RV 286

- I. Largo molto e spiccato
- II. (Allegro moderato)
- III. Largo
- IV. Allegro non molto

– přestávka – Pause –

Bajazet/Tamerlano RV 703, předehra k opeře Vorspiel zur Oper

Houslový koncert B dur Violinkonzert B-Dur RV 371

- I. Allegro ma poco
- II. Larghetto
- III. Allegro

Houslový koncert h moll Violinkonzert h-Moll RV 390

- I. Andante molto
- II. Allegro non molto
- III. Larghetto
- IV. Allegro

„Svůj talent bychom měli vkládat do toho, co cítíme, že od nás hudba očekává. Nikoliv využívat hudbu k tomu, abychom ukázali hodnotu svého talentu.“

Fabio Biondi

„Wir sollten unser Talent in das hineinlegen, was die Musik unserem Gefühl nach von uns erwartet. Niemals sollten wir Musik dazu benutzen, den Wert unseres Talents zu zeigen.“

Fabio Biondi

„Vivaldiho *Koncert pro fagot g moll RV 496* se mně osobně jeví jako geniální hudba s příběhem. Bez ostychu bych pro něj užil přívlastko „Il sospetto“ neboli nedůvěřivý, strašidelný či neklidný. První věta vypráví s velkou dávkou melancholie o jakémsi tajemství, druhá ve mně vyvolává představu modlitby a třetí v sobě nese nádech statečnosti a vůle nepoddávat se nepřízni osudu. Celý koncert jako by byl obrazem člověka plného melancholie, jenž nenachází slov, a tak vypráví svůj příběh prostřednictvím hudby.“

Sergio Azzolini

„Vivaldis *Konzert für Fagott g-Moll RV 496* erscheint mir persönlich als eine geniale Musik mit Geschichte. Ohne Scham würde ich ihm den Spitznamen „Il sospetto“ geben oder es misstrauisch, beängstigend oder unruhig nennen. Der erste Satz erzählt mit einer großen Portion Melancholie von einem Geheimnis, der zweite ruft in mir die Vorstellung eines Gebets hervor und der dritte birgt einen Hauch von Tapferkeit und den Willen sich einem missgünstigen Schicksal nicht zu ergeben in sich. Das ganze Konzert scheint wie das Bild eines Menschen voller Melancholie, der keine Worte findet, also erzählt er seine Geschichte durch die Musik.“

Sergio Azzolini

Centrálním tématem závěrečného koncertu LVHF 2021 jsou čtyři houslové koncerty z takzvané Collaltovské sbírky: *C dur RV 189*, *F dur RV 286*, *B dur RV 371* a *h moll RV 390*. V roce 1741, na den přesně měsíc před svou smrtí, je **Antonio Vivaldi** prodal za dvanáct maďarských dukátů hraběti Tommasu Vinciguerrvi, VI. hraběti z Collalta e San Salvatore (1710–1768), jenž sídlil na zámku v Brtnici. Sbírkou pravděpodobně obsahovala patnáct koncertů a jednu symfonii. „Nejedná se o Vivaldiho pozdní díla, ale o skladby napsané v různých obdobích, přesto mají společného jmenovatele: ve všech případech jde o hudbu velmi virtuózní, a co je možná ještě zajímavější, že z nich číší ohromná nostalgie. Hluboce v nich cítím prostor pro rozloučení se se životem,“ říká o této hudbě Fabio Biondi. „Domnívám se, že Vivaldi udělal před svým odjezdem do Vídně výběr, jenž je antologií smutku. Cítil se úplně z módy, velmi dobře věděl, že na něj publikum začíná zapomínat. Myslím si, že celá tato jeho cesta do Vídně byla bolestným rozloučením se se životem. Vydal se blíže k vám, protože české země byly k jeho hudbě stále ještě vnímavé, a vzal s sebou koncerty, které demonstrovaly všechny jeho schopnosti,“ dodává. Jednou z důležitých postav Vivaldiho života byl hrabě Václav z Morzinu (1675–1737), kterému Vivaldi dedikoval svůj nejznámější cyklus *Čtvero ročních dob*. Vivaldi byl Morzinovým *Maestrem di musica in Italia* a je doloženo, že hrabě si od něj pravidelně objednával skladby pro svou proslulou pražskou kapelu. Tak vznikl s největší pravděpodobností i *Koncert pro fagot g moll RV 496* s dedikací Václavu z Morzinu. Vivaldi ho – opět pravděpodobně – napsal pro proslulého fagotistu morzinské kapely Antonína Mösera, který byl pověstný svou virtuózní hrou na tento nástroj. A skutečně: Vivaldi se zde neostýchá využívat postupy hojně používané v jeho houslových koncertech: arpeggia, neboli rozložené akordy, skoky mezi rejstříky a rychlé běhy. Většinou mezi léty 1728–1737 napsal *Il prete rosso* pro fagot celkem třicet devět sólových koncertů, což je nejvíce po koncertech houslových, kterých je dvě stě třicet opusů. Koncertní blok rozvlíni dvě orchestrální předehry k operám *Bajazet RV 703* (někdy uváděna pod názvem *Tamerlano*), za jejíž nahrávku získala Europa Galante v roce 2006 MIDEM Classical Award a nominaci na Cenu Grammy, a *Dorilla in Tempe RV 709*, což byla první Vivaldiho opera, do které angažoval svou uměleckou múzu a pozdější slavnou operní divu Annu Girò. Fabio Biondi bude svůj ansámbl dirigovat jako tradičně od pultu prvních houslí. V rukou bude mít vzácný nástroj z 18. století původem z Parmy, na který nahrál *Concerti di Bohemia* pro prestižní kolekci *Vivaldi Edition* vydavatelství Naive a o němž říká, že „jeho zvuk je magický“. „Když hraji Vivaldiho houslové skladby, mám pocit, jako bych se přenesl do jeho doby, a cítím se, jako bychom byli velcí přátelé,“ uzavírá Fabio Biondi, houslový virtuos, dirigent a zakladatel souboru Europa Galante.

VÍCE O PROGRAMU

Zentrales Thema des Abschlusskonzerts des LVHF 2021 sind vier Violinkonzerte aus der sogenannten Collalto-Sammlung: *C-Dur RV 189*, *F-Dur RV 286*, *B-Dur RV 371* und *h-Moll RV 390*. Im Jahr 1741, auf den Tag genau einen Monat vor seinem Tod, verkaufte **Antonio Vivaldi** sie für zwölf ungarische Dukaten an Graf Tommaso Vinciguerra, den VI. Grafen von Collalto und San Salvatore (1710–1768), der auf der Burg in Brtnice lebte. Die Sammlung umfasste vermutlich fünfzehn Konzerte und eine Sinfonie. „Es handelt sich hierbei nicht um Spätwerke Vivaldis, sondern um Kompositionen unterschiedlicher Zeiten, trotzdem haben sie einen gemeinsamen Nenner: In allen Fällen geht es um sehr virtuose Musik und, was vielleicht noch interessanter ist, sie strahlen alle eine große Nostalgie aus. Tief in ihrem Inneren spüre ich einen Raum für den Abschied vom Leben“, sagt Fabio Biondi zu dieser Musik. „Ich denke, Vivaldi hat vor seiner Abreise nach Wien eine Auswahl getroffen, bei der es sich um eine Art Anthologie der Trauer handelt. Er fühlte sich völlig aus der Mode gekommen, er wusste sehr gut, dass das Publikum begann, ihn zu vergessen. Ich glaube, seine ganze Reise nach Wien war ein schmerzhaftes Abschiednehmen vom Leben. Er ist Euch näher gekommen, weil die tschechischen Länder für seine Musik noch empfänglich waren, und er nahm Konzerte mit, die sein ganzes Können demonstrierten“, fügt er hinzu. Eine der wichtigsten Persönlichkeiten in Vivaldis Leben war Graf Wenzel von Morzin (1675–1737), dem Vivaldi seinen berühmtesten Zyklus *Die Vier Jahreszeiten* widmete. Vivaldi war Morzins *Maestro di musica in Italia* und es ist belegt, dass der Graf bei ihm regelmäßig Kompositionen für seine berühmte Prager Musikkapelle bestellte. So entstand höchstwahrscheinlich auch das *Konzert für Fagott g-Moll RV 496*, das Wenzel von Morzin gewidmet ist. Vivaldi hat es – eine weitere Vermutung – für den berühmten Fagottisten aus Morzins Kapell, Antonín Möser, geschrieben, der für sein virtuosos Spiel auf diesem Instrument berüchtigt war. Und tatsächlich: Vivaldi scheut sich nicht, hier Techniken anzuwenden, die sich in großer Zahl in seinen Violinkonzerten finden lassen: Arpeggien oder zerlegte Akkorde, Registersprünge und schnelle Läufe. Vor allem zwischen 1728 und 1737 schrieb *Il prete rosso* für Fagott insgesamt neununddreißig Solokonzerte, nach den Violinkonzerten mit zweihundertdreißig Werken die nächstgrößte Gruppe. Im Konzertblock werden auch zwei orchestrale Ouvertüren erklingen. Zunächst die zur Oper *Bajazet RV 703* (manchmal auch als *Tamerlano* angeführt), für deren Einspielung Europa Galante 2006 den MIDEM Classical Award gewann, und eine Nominierung für den Grammy erhielt, und dann die Overtüre zu *Dorilla in Tempe RV 709*, die erste Oper Vivaldis für die er seine später berühmte Operndiva Anna Girò engagierte. Fabio Biondi wird sein Ensemble wie traditionell üblich vom Pult der ersten Geige aus dirigieren. In seinen Händen wird er ein seltenes Instrument halten, erbaut im 18. Jahrhundert in Parma, er hat darauf die *Concerti di Bohemia* für die renommierte Sammlung *Vivaldi Edition* der Plattenfirma Naive eingespielt und sagt von ihm, „sein Klang ist magisch“. „Wenn ich Vivaldis Kompositionen für Violine spiele, fühle ich mich in seine Zeit versetzt und ich habe das Gefühl, wir seien gute Freunde“, resümiert Fabio Biondi, Geigenvirtuose, Dirigent und Gründer des Ensembles Europa Galante.

Vivaldi a české země

Přednáší Václav Kapsa, muzikolog
Neděle 3. října | 14:00 | Hraniční zámek, Hlohovec

„Z dnešního pohledu se zdá, že hudba Antonia Vivaldiho zasáhla země na sever od Alp během druhé dekady 18. století jako tsunami. Skladby cirkulovaly mnoha cestami, z nichž řada vedla do českých zemí. Přednáška sleduje vzájemné kontakty italského skladatele a českých šlechticů stejně jako jeho spolupráci s italskou operní společností působící v Čechách. Dosud nemáme přímé doklady o tom, že Vivaldi české země navštívil. Zcela konkrétně lze však doložit vliv jeho hudby na díla místních skladatelů a na místě je i úvaha, zda a jak ovlivnily české kontakty samotnou Vivaldiho tvorbu.“

Václav Kapsa

Znovuobjevení díla Antonia Vivaldiho ve 20. století

**Přednáší Francesco Fanna, ředitel Istituto
 Italiano Antonio Vivaldi v Benátkách**
Středa 13. října | 17:00 | Belveder, Valtice

„Znovuobjevení díla Antonia Vivaldiho začíná ve 20. letech 20. století. Hudba slavného Benátčana, který byl bez nadsázky jedním z nejproslulejších hudebníků své doby, paradoxně upadla po jeho smrti na dvě století v zapomnění. Přednáška přiblíží události, za nichž byl náhodně objeven Vivaldiho soukromý archiv, který přinesl oživení zájmu o Vivaldiho hudbu a odhalil řadu dobrodružství, která skladatel realizoval s podporou několika osvětlených osobností své doby.“

Francesco Fanna

Vivaldi und die böhmischen Länder

Vortragender: Václav Kapsa, Musikwissenschaftler
Sonntag, 3. Oktober | 14:00 Uhr | Chateau de Frontière, Hlohovec

„Aus heutiger Sicht scheint es, als hätte die Musik Antonio Vivaldis (1678–1741) die Welt nördlich der Alpen im zweiten Jahrzehnt des 18. Jahrhunderts wie ein Tsunami überflutet. Die Kompositionen zirkulierten auf unterschiedlichsten Wegen, von denen eine ganze Reihe auch nach Tschechien führte. Der Vortrag beleuchtet die gegenseitigen Beziehungen zwischen dem italienischen Komponisten und tschechischen Adligen genauso, wie seine Zusammenarbeit mit der in Tschechien wirkenden italienischen Operngesellschaft. Bisher haben wir keine konkreten Dokumente darüber, dass Vivaldi wirklich tschechisches Gebiet besucht hat, sehr konkret aber lässt sich der Einfluss seiner Musik auf die hiesigen Komponisten nachweisen, ebenso ob und wie die Kontakte zu Tschechien umgekehrt Vivaldis Schaffen beeinflussten.“

Václav Kapsa

Wiederentdeckung der Werke Antonio Vivaldis im 20. Jahrhundert

**Vortragender: Francesco Fanna, Direktor des Istituto
 Italiano Antonio Vivaldi in Venedig**
Mittwoch, 13. Oktober | 17:00 Uhr | Belvedere, Valtice

„Die Wiederentdeckung der Werke Antonio Vivaldis beginnt in den 20er Jahren des 20. Jahrhunderts. Die Musik des berühmten Venezianers, der zweifelsohne einer der namhaftesten Musiker seiner Zeit war, geriet nach seinem Tod paradoxerweise für zwei Jahrhunderte in Vergessenheit. Der Vortrag berichtet von den abenteuerlichen Begebenheiten, unter denen zufällig Vivaldis geheimes Archiv entdeckt wurde, dies brachte eine Wiederbelebung des Interesses an Vivaldis Musik mit sich und es wurde so eine Reihe von Abenteuern enthüllt, die der Komponist mit Hilfe einiger gebildeter Persönlichkeiten seiner Zeit realisierte.“

Francesco Fanna

Krajina paměti/Memoryscape

Lednicko-valtický areál očima fotografa Honzy Sakaře.

Výstava fotografií pořízených unikátní technikou na plech.

16. 10. – 30. 11. 2021 | Havlíčkova vila, Břeclav-Poštorná

Výstava otevřena do 30. listopadu o víkendech od 14 do 18 hodin

Výstava *Krajina paměti/Memoryscape* vznikla ve spolupráci s portrétním a dokumentárním fotografem, dvojnásobným vítězem Czech Press Photo, **Honzou Sakařem**, který se vedle dnes již obvyklé digitální fotografie věnuje i velkoformátové kameře a historickým fotografickým technikám. Tématicky je věnována unikátní krajinné architektuře Lednicko-valtického areálu, jenž letos slaví 25 let od zápisu na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO. Výstavní koncept, na jehož počátku stojí inspirace knihou českého geologa a klimatologa Václava Cílka *Krajiny vnitřní a vnější*, hledá v regionu Podluží a přilehlém okolí jedinečná spojení mezi životním prostorem a lidmi, kteří jej fyzicky i v kulturním smyslu utvářejí a kultivují.

Držitelé vstupenky na kterýkoliv z koncertů LVHF 2021 mohou výstavu navštívit až do 30. listopadu 2021 zdarma po předložení své vstupenky.

Landschaft der Erinnerung/Memoryscape

Die Region Lednice-Valtice, gesehen mit den Augen Honza Sakařs. Ausstellung von Fotografien, die mit einer einzigartigen Technik auf Blech aufgenommen wurden.

16. 10. – 30. 11. 2021 | Havlíček Villa, Břeclav-Poštorná

Ausstellung geöffnet bis zum 30. November an Wochenenden immer von 14 bis 18 Uhr

Die Ausstellung *Landschaft der Erinnerungen/Memoryscape* entstand in Zusammenarbeit mit dem Portrait- und Dokumentar Fotografen sowie zweifachem Gewinner des Czech Press Photo Preises, **Honza Sakař**, der sich neben der heutzutage üblichen digitalen Fotografie auch der großformatigen Kamera und historischen Fotografietechniken widmet. Thematisch widmet sie sich der einzigartigen Landschaftsarchitektur der Region Lednice-Valtice, die heuer 25 Jahre seit dem Eintrag auf die Liste des UNESCO Weltkulturerbes feiert. Das Ausstellungskonzept an dessen Beginn die Inspiration durch das Buch *Krajiny vnitřní a vnější* (Innere und Äußere Landschaften) des tschechischen Geologen und Klimaforschers Václav Cílka steht, sucht in der Region Podluží und Umgebung nach der einzigartigen Verbindung zwischen dem Lebensraum und den Menschen, die ihn physikalisch und im kulturellen Sinne schaffen und kultivieren.

Besitzer eines Tickets für das LVMF 2021 können die Ausstellung bis zum 30. November 2021 nach Vorlage des Tickets kostenfrei besuchen.

ve spolupráci
In Zusammenarbeit mit

Zámecká jízdárna Valtice Hofreitschule Valtice

Přestože hlavní knížecí sídlo Lichtenštejnů zažívalo stavebně svůj největší rozmach v 17. a 18. století, vznikl již za Karla I. z Lichtenštejna (1569–1627) a jeho syna Karla Eusebia (1611–1684) pod dohledem řady italských stavitelů palácový komplex o třech nádvořích obklopený řadou hospodářských budov. Z doby Karla Eusebia existují zmínky o četných konzultacích o chovu, výměně a nákupu koní s řadou významných šlechtických rodů. Muselo zde tedy existovat místo pro jejich ustájení. Prameny uvádějí, že tomu tak bylo přinejmenším od počátku 17. století; základní kontury hospodářského dvora a jeho objektů pocházejí s jistotou z období první poloviny 17. století. Podle závěrů historického průzkumu byl sice rozsah valtického předzámčí (hospodářský dvůr) vymezen již dříve, jeho dosud existující podoba s trojosým portálem, konírnami a zimní jízdárnou však byla vybudována až po příchodu knížete Antona Floriana (1656–1721), dvora císaře Karla VI. (1685–1740), a jeho architekta Johanna Antona Ospela (1677–1756). Ve druhém desetiletí 18. století vznikly ve valtickém předzámčí horní konírny a konírna španělská. Podélně zastřešená jízdárna měla tehdy zřejmě dvě sedlové konstrukce se středovým úžlabím. Výrazně byl krov upraven v roce 1871, kdy krovový nástavec vytvořil jakousi mansardovou střechu právě tak vysokou, aby nebránila výhledu z knížecí rezidence na mikulovský zámek a Pálavu. Po druhé světové válce se zimní jízdárna užívala jako sušárna tabáku – byl zde instalován sušicí stroj, vybetonována podlaha a vestavěna kotelna. Od roku 1970 byla zahájena postupná rekonstrukce, jejímž záměrem bylo navrácení do podoby z 18. století. Po provedení archeologického průzkumu se navíc uskutečnila kompletní rekonstrukce podlahy. Podle dochovaných fragmentů se obnovilo její pokrytí dřevěnými fošnami na trémovém roštu. Sál jízdárny zabírá plochu bezmála 1200 metrů čtverečních a pojme na 800 diváků.

Obwohl der Hauptfürstensitz der Liechtensteiner im 17. und 18. Jahrhundert seine größte bauliche Erweiterung erlebte, entstand bereits unter der Herrschaft Karls I. von Liechtenstein (1569–1627) und seines Sohns Karl Eusebius (1611–1684), beaufsichtigt von mehreren italienischen Baumeistern ein Komplex um drei Innenhöfe, der von einer Reihe von Wirtschaftsgebäuden umgeben waren. Aus der Zeit Karl Eusebius' sind Aufzeichnungen von zahlreichen Beratungen über die Zucht, den Austausch und den Kauf von Pferden mit mehreren wichtigen Adelsfamilien erhalten. Es musste also einen Platz geben, um sie zu beherbergen. Quellen besagen, dass dies mindestens seit Anfang des 17. Jahrhunderts der Fall ist; die Grundkonturen des Hofes und seiner Gebäude stammen mit Sicherheit aus der ersten Hälfte des 17. Jahrhunderts. Einer bauhistorischen Untersuchung zufolge war der Schlossvorhof (Wirtschaftshof) zwar schon früher abgegrenzt, seine bis heute existierende Form mit dem dreiaxigen Portal, den Pferdeställen und der Winterreithalle wurde jedoch erst nach der Ankunft von Fürst Anton Florian (1656–1712), eines Höflings Kaiser Karls VI. (1685–1740), und seinem Architekten Johann Anton Ospel (1677–1756) errichtet. Im zweiten Jahrzehnt des 18. Jahrhunderts entstanden vor den Toren von Schloss Valtice die oberen Pferdeställe und die spanische Reitschule. Die in Längsrichtung überdachte Reitbahn hatte damals wahrscheinlich zwei Sattelkonstruktionen mit einem Einschnitt in der Mitte. Zu einer entscheidenden Veränderung an der Dachkonstruktion kam es im Jahr 1871, als der Dachaufsatz eine Art Mansardendach bildete, das genau so hoch war, dass sie der fürstlichen Residenz nicht die Aussicht auf Schloss Mikulov (Nikolsburg) und das Gebiet Pálava raubte. Nach dem Zweiten Weltkrieg wurde die Winterreithalle zum Trocknen von Tabak genutzt. In dem Gebäude wurde eine Trockenmaschine installiert, der Boden wurde betoniert und ein Heizraum eingebaut. Im Jahr 1970 begann die schrittweise Erneuerung der Räume, die jedoch aus Sicht der Denkmalschützer in vielerlei Hinsicht problematisch verlief. Ziel der kürzlich abgeschlossenen Rekonstruktion der Reitschule war grundsätzlich, dass sie wieder so aussieht wie im 18. Jahrhundert. Nach einer archäologischen Untersuchung wurde außerdem eine komplette Rekonstruktion des Fußbodens vorgenommen. Auf Grundlage erhaltener Fragmente wurde der Holzdielenbelag auf einem Balkengerüst erneuert. Der Saal der Reitschule ist knapp 120 Quadratmeter groß und bietet entsprechend Platz für 800 Gäste.

Rybníční zámek, Lednice Teichschlösschen, Lednice

Půvabný klasicistní jednopatrový zámek je dominantou severního břehu Prostředního rybníka. V letech 1814–1816 jej dal postavit kníže Jan I. Josef z Lichtenštejna (1760–1836) podle návrhu architekta Josefa Kornhäusela (1782–1860). Vznikla tak nevelká podsklepená vilová stavba s výhledem na Apollonův chrám, rybníky i protilehlý chrám Tří Grácií a Nový dvůr. K dalším rozsáhlejší úpravám mělo dojít již v roce 1822 pod dohledem Josefa Franze Engela (1776–1827), avšak tato rekonstrukce nebyla v plném rozsahu provedena, pravděpodobně kvůli finanční náročnosti. Levnější úpravy v podobě arkád s pěti oblouky po obou stranách stavby byly někdy před rokem 1840 odstraněny a zámek tak dnes vidíme v jeho původní podobě. Jde o stavbu na pravidelném půdorysu s předsazeným centrálním rizalitem, jenž je v prvním patře na arkádě ozdoben vysunutým vyhlídkovým balkónem a zakončen trojúhelníkovým štítem s motivem harfy a květinovým ornamentem. Výrazným prvkem prvního patra, kam lze vystoupat po kamenném schodišti s kovaným zábradlím, jsou velká francouzská okna. V patře jsou umístěny dva rohové salóny (společenský a lovecký) a slavnostní, bohatě zdobený sál se vstupem na balkon. V přízemí zámku se původně nacházel byt pro myslivce, později pro zahradníka. Šlechta se zde příležitostně zastavovala při lovech. Roku 1923 pronajal tehdejší majitel, kníže Jan II. z Lichtenštejna (1840–1929), zámek Vysoké škole zemědělské v Brně (dnešní Mendelova univerzita) za účelem zkoumání místní fauny a flóry. Tomu slouží zámek dodnes. Zajímavostí je, že v letních měsících přebývá v jeho podkrovních prostorách početná kolonie netopýra brvitého – roku 2009 byl odhadnut její počet na 900 jedinců.

Das anmutige klassizistische Schlösschen dominiert das Nordufer des Mittleren Teichs der Teichlandschaft Lednické rybníky. Johann I. Joseph von Liechtenstein (1760–1836) ließ das Schlösschen in den Jahren 1814–1816 nach einem Entwurf Joseph Kornhäusels (1782–1860) errichten. So entstand ein nicht allzu großer unterkellertes Villenbau mit Ausblick auf den Apollo Tempel, die Teiche und den gegenüberliegenden Tempel der drei Grazien sowie den Neuhof. Bereits im Jahr 1822 sollte es unter Joseph Franz Engel (1776–1827) zu umfangreichen Umbauten kommen, diese Rekonstruktion wurde jedoch in ihrem kompletten Umfang nicht umgesetzt, vermutlich aus finanziellen Gründen. Weniger kostenintensive Neugestaltungen in Form von durch Bögen durchbrochenen Arkaden wurden bereits wenige Jahre nach ihrer Errichtung, noch vor 1840, wieder abgerissen, so dass wir das Schlösschen heute in seiner ursprünglichen Gestalt sehen können. Das Teichschlösschen ist ein Bauwerk mit gleichmäßigem Grundriss und einem zentralen Risalit, welcher im ersten Stock auf der Arkade mit einem hervorstehenden Aussichtsbalkon verziert ist und von einem dreieckigen mit einem Harfenmotiv und Blumenornamenten verzierten Giebel abgeschlossen wird. Ein markanter Bestandteil des ersten Stockwerks sind die großen französischen Fenster. Im Erdgeschoss liegen Wohneinheiten und über das steinerne Treppenhaus mit gehämmertem Geländer gelangt man in den ersten Stock, in welchem sich zwei Ecksalons (Gesellschaftssalon und Jagdsalon) befinden, sowie der reich geschmückte Festsaal mit Austritt auf den Balkon. Im Erdgeschoss des Schlösschens befand sich ursprünglich eine Wohnung für den Förster, später für den Gärtner und auch der Adel machte hier in der Jagdzeit Rast. Im Jahr 1923 verpachtete der damalige Eigentümer, Fürst Johann II. von Liechtenstein (1840–1929), das Schlösschen der Hochschule für Landwirtschaft in Brünn (heute Mendel Universität) zur Erforschung der örtlichen Flora und Fauna. Diesem Zweck dient es bis heute. Eine interessante Besonderheit ist, dass in den Sommermonaten im Dachgeschoss des Schlosses eine große Kolonie von Wimpernfledermäusen lebt – 2009 wurden 900 Exemplare gezählt.

Zámecká kaple Valtice Schlosskapelle Valtice

Zámecká kaple byla zbudována v době vlády knížete Josefa Jana Adama z Lichtenštejna (1721–1732) a dnes je jednou z nejkrásnějších staveb svého druhu u nás. Dvorní architekt Lichtenštejnů Antonio Beduzzi (1675–1735) postavil tento barokní skvost v letech 1726–1729. Věhlasný italský stavitel navázal na práci Antona Ospela (1677–1756). Kapli nejen vyprojektoval, ale sám také vyzdobil freskami, které harmonicky skloubil se sochařskou výzdobou interiéru. Roku 1728 byly do kaple instalovány unikátní varhany, největší zachované dílo vídeňského mistra Waltera. I po bezmála třech stoletích připomínají svým jedinečným zvukem všudypřítomné snahy o propojení umění a víry v životě lichtenštejnských knížat. Oltářní obraz, jenž zobrazuje klanění pastýřů, je kopií díla boloňského malíře Guida Reniho a dokládá postupné prosazování boloňské umělecké tradice v zaalpské interiérové architektuře v první čtvrtině 18. století. Valtická kaple bezesporu náleží k nejhodnotnějším dílům středoevropského barokního umění.

Die Schlosskapelle wurde zur Regierungszeit Fürst Josef Johann Adams von Liechtenstein (1721–1732) errichtet und ist heute bei uns eines der schönsten Gebäude dieser Art. Antonio Beduzzi (1675–1735), der damalige Hofarchitekt der Liechtensteiner Fürsten, errichtete dieses Barockjuwel von 1726 bis 1729. Der berühmte italienische Baumeister bezog in die Arbeit auch Anton Ospel (1677–1756) ein. Er entwarf die Kapelle nicht nur, sondern schmückte sie auch selbst mit Fresken aus, die er harmonisch mit der bildhauerischen Gestaltung der Innenräume abstimme. Im Jahr 1728 wurde eine einzigartige Orgel eingebaut, das größte erhaltene Werk des Wiener Meisters Anton Walter. Auch nach knapp drei Jahrhunderten erinnert das Instrument mit seinem einzigartigen Klang an die allgegenwärtigen Versuche der Liechtensteiner Fürsten, Kunst und Glauben in ihrem Leben zu vereinen. Das Altarbild zeigt die Anbetung der Hirten und ist eine Kopie eines Werks des Malers Guido Reni aus Bologna. Es zeigt, wie sich die Kunsttradition aus Bologna im ersten Viertel des 18. Jahrhunderts im Bereich der Innenarchitektur auch nördlich der Alpen durchsetzte. Die Kapelle des Schlosses Valtice gehört zweifellos zu den wertvollsten Werken mitteleuropäischer Barockkunst.

Kostel sv. Jakuba Staršího, Lednice

Schlosskirche des Hl. Jakob des Älteren, Lednice

Původ této stavby se datuje do období gotiky, kdy na pozemku dnešního zámku stával kostel zničený roku 1426 husity. V roce 1495 byl vystavěn kostel nový, již zasvěcený sv. Jakubovi Staršímu, který však musel v roce 1731 ustoupit velkolepým plánům na rozšíření zámku. Ty mimo jiné počítaly i s výstavbou nového zámeckého kostela v místech, kde se nachází dnes. Dnešní podobu v novogotickém (windsorském) stylu s fiálami, chrličy, kružbami a dalšími prvky získala stavba v polovině 19. století. Sochy Franze Höglera (1802–1855) nad hlavním vchodem představují Pannu Marii stojící na měsíčním srpku – symbolu čistoty, po její pravici vidíme svatého Metoděje s patriaršním křížem a knihou, po levici svatého Františka z Pauly, zakladatele řádu paulánů. Do prostoru chrámové lodi se vstupuje klenutou předsíní, nad níž se nachází cenný reliéf z 15. století znázorňující smrt Panny Marie. Na levé straně u vchodu je umístěna relikvie – kámen ze svaté hory Oreb, zvané též Sinaj, kde dal Bůh Mojžíšovi *Desatero přikázání*. Obraz na hlavním oltáři namaloval původně Petr Brandl (1668–1735), později byl však nahrazen novogotickým křídlovým oltářem s obrazem na téma svaté rodiny z roku 1856 malíře Franze Ittenbacha (1813–1879). Na zdech kostelní lodi jsou kamenné reliéfy od bratrů Anglerů z roku 1856 znázorňující křížovou cestu. Monumentální kamenný kříž s Ježíšem je dílem Josefa Kliebera (1773–1850) z dvacátých let 19. století. Vlevo před presbytářem je dřevěná kazatelna. Z knižecí oratoře v prvním patře lze nahlédnout do interiéru kostela, který sloužil nejen knižecí rodině, ale i místním farníkům. Kněžské je zaklenuto hvězdicovou klenbou, loď klenbou síťovou. Unikátem této stavby jsou mimořádně cenné varhany staré asi 430 let a stále plně funkční zvon ulitý roku 1616 ve Znojmě.

Der Ursprung dieses Gebäudes geht auf die Gotik zurück, als an der Stelle des heutigen Schlosses eine 1426 von den Hussiten zerstörte Kirche stand. 1495 wurde eine, dem Hl. Jakob dem Älteren geweihte, neue Kirche errichtet, diese musste sich jedoch 1731 großartigen Plänen zur Erweiterung des Schlosses fügen. Es war unter anderem auch der Bau einer neuen Schlosskirche vorgesehen, eben da, wo sie sich heute befindet. Sein heutiges Aussehen im neogotischen (Windsor-) Stil mit Veilchen, Wasserspeiern, Maßwerk und anderen Elementen erhielt das Gebäude Mitte des 19. Jahrhunderts. Die Statuen von Franz Högl (1802–1855) über dem Eingangsportal stellen die Jungfrau Maria auf einer Mondsichel stehend dar – ein Symbol der Reinheit, zu ihrer Rechten sehen wir den Hl. Method mit Patriarchenkreuz und Buch, zu ihrer Linken den hl. Franz von Paola, den Begründer des Ordens der Paolaner. Man betritt das Kirchenschiff über einen Vorraum über dem sich ein wertvolles Relief aus dem 15. Jahrhundert befindet, es stellt den Tod der Jungfrau Maria dar. Zur linken Seite des Eingangs befindet sich eine Reliquie – ein Stein vom Berg Oreb, auch genannt Sinai, wo Gott Moses die *Zehn Gebote* überreichte. Hinter dem Altar war ursprünglich ein Gemälde von Petr Brandl (1668–1735), später wurde es jedoch durch einen neugotischen Flügelaltar mit einem Gemälde von Franz Ittenbach (1813–1879) aus dem Jahr 1856 ersetzt. An den Mauern des Kirchenschiffs befinden sich Steinreliefs der Gebrüder Angler aus dem Jahr 1856, auf welchen der Kreuzweg abgebildet ist. Das monumentale steinerne Kruzifix mit dem gekreuzigten Jesus ist ein Werk von Josef Klieber (1773–1850) aus den zwanziger Jahren des 19. Jahrhunderts. Links vor dem Presbyterium steht eine hölzerne Kanzel. Vom Fürstenappartement der ersten Schlosstage aus kann man in das Kircheninnere einsehen. Es diente nicht nur der fürstlichen Familie, sondern auch den örtlichen Pfarrern. Über dem Fürstenchor befindet sich ein Stern-, über dem Kirchenschiff ein Netzgewölbe. Die Besonderheit des Gebäudes sind eine außergewöhnlich wertvolle, vermutlich um die 430 Jahre alte Orgel und eine noch immer voll funktionsfähige Glocke, gegossen im Jahr 1616 in Znojmo.

Kostel Navštívení Panny Marie, Břeclav-Poštorná

Kirche Maria Heimsuchung, Břeclav-Poštorná

Na konci 19. století se obyvatelé Poštorné obrátili na panujícího knížete Jana II. z Lichtenštejna (1840–1929) s žádostí o výstavbu nového kostela, jenž by nahradil již nedostačující svatostánek. Kníže, řečený Dobrotivý, jejich prosby vyslyšel a investoval do stavby nové budovy dvě stě padesát tisíc zlatých. Kostel Navštívení Panny Marie byl vysvěcen roku 1898 a včetně veškerého zařízení interiéru, sakristie a kříže před průčelím ho navrhl tehdejší dvorní architekt Lichtenštejnův Karel Weinbrenner (1856–1942). Jednotná centrální stavba z režného zdiva náleží k novogotickému stylu a je pozoruhodná užitím stavebním materiálem: na stavbu bylo použito dvě stě různých druhů cihel, dlaždic, tvarovek a glazované keramické krytiny mimo jiné z místního keramického závodu (knížecí cihelny). Na vnitřní výzdobě kostela se podílelo několik umělců. Nad vchodem se vyjímá socha žehnajícího Ježíše Krista v nadživotní velikosti od Josefa Beyera (1843–1917), jenž je rovněž autorem malířské výzdoby interiéru. Oltáře a křížovou cestu vytvořil tyrolský umělec Ferdinand Stuflesser (1855–1926). V roce 1940 byl interiér doplněn o sochy sv. Františka z Assisi a Antonína z Padovy Heřmana Kotrby (1913–1989). Okenní vitráže jsou patrně dílem neznámého autora mnichovské školy. Ve vstupní části se nachází hudební krucha zčásti vysunutá do prostoru lodi. K lodi ve tvaru osmiúhelníku přiléhá pětiboké kněžiště se sakristií, netradičně směřované na jihozápad z důvodu orientace hlavního průčelí kostela k vyústění břeclavské cesty. Na protější straně se nachází vstupní portál se štítem, který má po každé straně polygonální (mnohoúhelníkovou) zvonici. Varhany z roku 1926 pocházejí z dílny bratří Riegrů z Krnova.

Ende des 19. Jahrhunderts begannen die Einwohner von Poštorná (Unterthemenau), Fürst Johann II. von Liechtenstein (1840–1929) um den Bau einer neuen Kirche zu bitten, die das nicht mehr ausreichende Gotteshaus ersetzen sollte. Der Fürst, genannt der Gute, erhörte die Bitten und investierte in den Neubau 250.000 Goldmünzen. Die Kirche Maria Heimsuchung wurde einschließlich der gesamten Inneneinrichtung, der Sakristei und dem Kreuz an der Stirnseite vom damaligen Hofarchitekten der Liechtensteiner, Karl Weinbrenner (1856–1942) entworfen und im Jahr 1898 geweiht. Das Hauptgebäude aus rohem Mauerwerk gilt als neogotisch. Es ist unter anderem auch wegen des verwendeten Baumaterials beachtenswert. Für den Bau wurden 200 verschiedene Arten von Ziegelsteinen, Pflastersteinen, und Formziegeln sowie glasierte und keramische Beläge verwendet, unter anderem aus den örtlichen Keramikwerken (der fürstlichen Ziegelei). An der Innenausstattung der Kirche beteiligten sich mehrere Künstler. Über dem Eingang nimmt sich besonders eine Statue des segnenden Jesus Christus in Überlebensgröße von Josef Beyer (1843–1917) aus, der auch die malerische Gestaltung der Innenräume übernommen hat. Den Altar und den Kreuzweg schuf der tiroler Künstler Ferdinand Stuflesser (1855–1926). Im Jahr 1940 wurde das Interieur um Statuen der Heiligen Franz von Assisi und Antonius von Padua von Heřman Kotrba (1913–1989) ergänzt. Die Kirchenfenster sind wahrscheinlich das Werk eines unbekanntenen Künstlers der Münchner Schule. Im Eingangsbereich befindet sich ein Chorraum, der teilweise in den Raum des Kirchenschiffes hineinragt. An das achteckige Schiff grenzt ein fünfeckiger Altarraum mit Sakristei, ungewöhnlicherweise nach Südwesten ausgerichtet, weil die Hauptfront der Kirche zur Einmündung der Straße nach Břeclav geht. Auf der gegenüberliegenden Seite befindet sich das Eingangsportal mit einem Giebel, der auf jeder Seite einen polygonalen (mehreckigen) Glockenturm hat. Die Orgel aus dem Jahr 1926 stammt aus der Werkstatt der Gebrüder Rieger aus Krnov.

Zámecké divadlo Valtice Schlosstheater Valtice

Zámecké divadlo vzniklo ve Valticích roku 1790 jako poslední větší stavba areálu, zřejmě na místě starších konstrukcí, o jejichž podobě ani využití nejsou zatím prokazatelné zprávy. Stálou divadelní scénu nechal vybudovat vládnoucí kníže Alois I. z Lichtenštejna (1759–1805). Stavbu vedl knížecí architekt Karel Jan Rudczinsky (1751–1819), přičemž se stavělo ve velkém spěchu od poloviny května do září 1790. Důvodem byla nepochybně listopadová návštěva císaře Leopolda II. (1747–1792) s manželkou a doprovodem (například s arcivévodou Ferdinandem Toskánským). Práce, a to včetně dekorací a dalšího vybavení (vyjma kostýmů), stály osmnáct tisíc zlatých. K slavnostnímu zahájení provozu zámeckého divadla byla sepsána zpěvohra *Prometheus*. Během slavností, které začaly 20. listopadu a trvaly několik dní, se zde hrála představení každý den. Ve dnech 2.–6. září 1876 hostil ve Valticích kníže Jan II. z Lichtenštejna (1840–1929) druhou císařskou návštěvu – Františka Josefa I. (1830–1916) a korunního prince Rudolfa (1858–1889). Zámecké divadlo se díky tomu stalo jedním z center kulturního dění v regionu. Po převedení valtického zámku do státní správy se začalo uvažovat o celkové rekonstrukci původního zámeckého divadla, která byla dokončena v roce 2015 v rámci projektu „Národní centrum divadla a tance“. Dnes je objekt přístupný široké veřejnosti v rámci komentovaných prohlídek a i nadále plní svou funkci divadelní scény.

Das Theater entstand im Jahr 1790 als letzter größerer Bau auf dem Gelände wahrscheinlich an der Stelle einer älteren Konstruktion, über deren Form und Gebrauch es bisher keine belegten Informationen gibt. Eine ständige Theaterbühne lies der regierende Fürst Alois I. von Liechtenstein (1759–1805) errichten. Für den Bau war der fürstliche Architekt Karl Jan Rudczinsky (1751–1819) verantwortlich. Gebaut wurde in großer Eile von Mitte Mai bis September 1790. Grund für die Eile war zweifellos der für November angekündigte Besuch des Kaisers Leopold II. (1747–1792) samt Ehefrau und Gefolge (darunter Erzherzog Ferdinand von Österreich-Toskana). Das gesamte Projekt, einschließlich Dekoration und weiterer Ausstattung (ohne Kostüme) kostete 18.000 Goldtaler. Für die feierliche Eröffnung des Schlosstheaters wurde sogar das Singspiel *Prometheus* geschrieben. Während der Feierlichkeiten, die am 20. November begannen und mehrere Tage dauerten, gab es jeden Tag Vorstellungen. Von 2. bis 6. September 1876 empfing Fürst Johann II. von Liechtenstein (1840–1929) in Valtice zum zweiten Mal kaiserlichen Besuch – Franz Josef I. (1830–1916) und Kronprinz Rudolf (1858–1889). Das Schlosstheater wurde dabei zum Zentrum des kulturellen Geschehens in der Stadt. Nach der Übertragung des Eigentums in staatliche Verwaltung, begann man eine vollständige Renovierung des ursprünglichen Schlosstheaters in Erwägung zu ziehen, die schließlich 2015 im Rahmen des Projektes "Nationales Theater- und Tanzzentrum" abgeschlossen wurde. Heute ist das Gebäude der breiten Öffentlichkeit zugänglich, es gibt Führungen und außerdem erfüllt es weiterhin seine ursprüngliche Funktion als Theaterbühne.

Hraniční zámek, Hlohovec Chateau de Frontière, Hlohovec

Půvabný klasicistní zámek je považován za největší hraniční mezník na světě. Za účelem relaxace a odpočinku ho nechal vystavět kníže Jan I. Josef z Lichtenštejna (1760–1836) jako poslední ze série staveb k potěše oka i těla při projížďkách po okolí. Zámek sloužil jako letní sídlo Lichtenštejnů. Původní záměr architekta Josefa Engela (1776–1827) – dva hrady spojené mostem – byl knížetem zamítnut, a tak vzniknul zámek tvořený třemi pavilony propojenými přízemními traktami. Stejně jako měl most spojit Dolní Rakousy a Moravu, stojí Hraniční zámek přesně uprostřed této původní zemské hranice, jak ukazuje jednak hraniční potok vytékající z urny kamenné nymfy ležící za zámečkem a jednak nápis *Zwischen Oesterreich und Maehren* (Mezi Rakouskem a Moravou). Prostřední pavilon má předsazené průčelí se třemi původně otevřenými, dnes zasklenými arkádami. Střecha tohoto průčelí slouží jako lodžie se čtyřmi sloupy, na niž se dá vyjít z dekorativně vymalovaného sálu v prvním patře budovy. Krajní hranolovité pavilony zdobí velká okna a vložené toskánské sloupy. Střecha spojovacích komunikačních traktů slouží jako vyhlídková terasa se zábradlím a v zadní části je uzavřena zdí zdobenou slepými arkádami. Vzhledem k močálovitému podloží musela být stavba položena na masivních rostech a mnoha dřevěných pilotech. Ani tato stavba nebyla ve 20. století ušetřena bouřlivých historických událostí. Ve 30. letech se rozhodovalo o vybudování obranného systému československých hranic a z Hraničního zámku se stal vojenský bunkr. Roku 1945 byl objekt zkonfiskován a sloužil jako ornitologická stanice. Přestavby se dočkal až v roce 1995.

Das anmutige klassizistische Schloss gilt als der größte Grenzstein der Welt. Johann I. Joseph von Liechtenstein (1760–1836) ließ es zur Entspannung und Erholung als letztes in einer Reihe von Gebäuden zur Freude von Auge und Leib beim Umherreisen errichten. Das Schloss diente als Sommerresidenz der Familie Liechtenstein. Der ursprüngliche Plan des Architekten Josef Engels (1776–1827) – zwei von einer Brücke verbundene Burgen – wurde vom Fürsten abgelehnt, und so entstand ein Schloss aus drei Pavillons, die durch ebenerdige Trakte miteinander verbunden sind. Und wie auch die ursprünglich geplante Brücke Niederösterreich mit Mähren verbinden sollte, steht das Grenzschloss nun genau auf dieser ursprünglichen Ländergrenze, das wird zum einen durch den Grenzbach deutlich, der dem Krug einer Nympe entspringt, die sich hinter dem Schloss befindet, zum anderen durch die Aufschrift *Zwischen Österreich und Maehren*. Der mittlere Pavillon hat eine vorspringende Fassade mit drei ursprünglich offenen, heute verglasten Arkaden. Das Dach dieser Fassade dient als Loggia und hat vier Säulen, die vom dekorativ gestrichenen Saal im ersten Stock des Gebäudes aus zu erreichen sind. Die äußersten prismatischen Pavillons sind mit großen Fenstern und eingelegten toskanischen Säulen geschmückt. Das Dach der Verbindungstrakte dient als Aussichtsterrasse mit Geländer und wird im hinteren Teil von einer mit blinden Arkaden verzierten Wand abgeschlossen. Aufgrund des sumpfigen Untergrundes musste das Schloss auf massive Gitter und viele Holzpfähle gelegt werden. Auch dieses Gebäude blieb im 20. Jahrhundert nicht von den stürmischen historischen Geschehnissen verschont. In den 30er Jahren wurde entschieden, ein Schutzsystem für die tschechoslowakischen Grenzen zu errichten und aus dem Grenzschloss wurde ein Soldatenbunker. 1945 wurde das Objekt konfisziert und diente als ornithologische Station. Erst 1995 wurde es wieder umgebaut.

Belveder, Valtice

Belvedere, Valtice

Empírový letohrádek Belveder byl navržen architektem Josefem Hardtmuthem (1758–1816) na popud knížete Aloise I. Josefa z Lichtenštejna (1759–1805). Kníže zakoupil roku 1802 pozemek na Liščím vrchu s cílem vybudovat nejen reprezentativní stavbu, ale rovněž bažantnici v přilehlých hospodářských budovách. Jeho dokončení se však nedočkal – roku 1805 zemřel a výzdoba záměčku již připadla jeho mladšímu bratrovci Janu I. Josefovi (1760–1836). Výmalbou v pompejském stylu byl pověřen vídeňský malíř Josef Langenhöffel (1750–1807). V okolí pak byla vysázena alej a vybudován menší park. Za vlády Jana II. Dobrotivého (1840–1929) záměček vyhořel. Jeho tehdejší obyvatel, malíř a restaurátor lichtenštejnských obrazů baron Raimund Stillfried (1839–1911) se musel vystěhovat a záměček dostal novou střechu a rovněž novou výzdobu interiéru – byly sem přeneseny čínské tapety získané z majetku popravené francouzské královny Marie Antoinetty, etruské vázy a čínský porcelán, vše původně umístěno v jiných lichtenštejnských stavbách. Ve druhé polovině 20. století byl záměček znárodněn a později spravován Akademií věd, avšak trpěl neodbornými stavebními zásahy a malou péčí. Rekonstrukce započaly roku 2018 a dokončeny byly v dubnu 2021. Letohrádek tvoří ústřední osmiboký sál s vestibulem, po jehož stranách jsou dvě symetrická přízemní křídla. Ke stavbě přiléhají dvě z původních čtyř plánovaných hospodářských budov.

Das Empire-Lustschloss Belvedere wurde auf Veranlassung von Fürst Alois I. Joseph von Liechtenstein (1759–1805) vom Architekten Joseph Hardtmuth (1758–1816) entworfen. Der Fürst kaufte 1802 ein Stück Land auf dem Fuchsberg (Liščí vrch) mit dem Ziel, dort nicht nur ein repräsentatives Gebäude, sondern außerdem eine Fasanerie in den anliegenden Wirtschaftsgebäuden zu errichten. Die Fertigstellung des Gebäudes erlebte er jedoch nicht – 1805 verstarb er und die Dekorationsarbeiten oblagen bereits seinem jüngeren Bruder Johann I. Joseph (1760–1836). Mit der Malerei im pompejanischen Stil wurde der Wiener Maler Joseph Langenhöffel (1750–1807) beauftragt. In der Umgebung wurde eine Allee gepflanzt und ein kleinerer Park angelegt. Während der Herrschaft Johann II. des Gute (1840–1929) brannte das Schloßchen nieder. Sein damaliger Bewohner, der Maler und Restaurator Liechtensteinscher Bilder, Baron Raimund Stillfried (1839–1911) musste umziehen und das Schloßchen erhielt ein neues Dach, sowie eine neue Innenausstattung – es wurden chinesische Tapeten aus dem Besitz der hingerichteten französischen Königin Marie-Antoinette herbeigebracht, etruskische Vasen und chinesisches Porzellan, alles das war zuvor in anderen Liechtensteiner Bauwerken untergebracht gewesen. In der zweiten Hälfte des 20. Jahrhunderts wurde das Schloss verstaatlicht und später von der Akademie der Wissenschaften verwaltet, es litt jedoch unter den unprofessionellen Bauinterventionen und geringer Sorgfalt. Der Wiederaufbau begann im Jahr 2018 und wurde im April 2021 abgeschlossen. Das Lustschloss besteht aus einem zentralen achteckigen Saal mit einem Vestibül, an dessen Seiten sich zwei symmetrische ebenerdige Flügel befinden. Angrenzend an den Bau befinden sich zwei der ursprünglich vier geplanten Wirtschaftsgebäude.

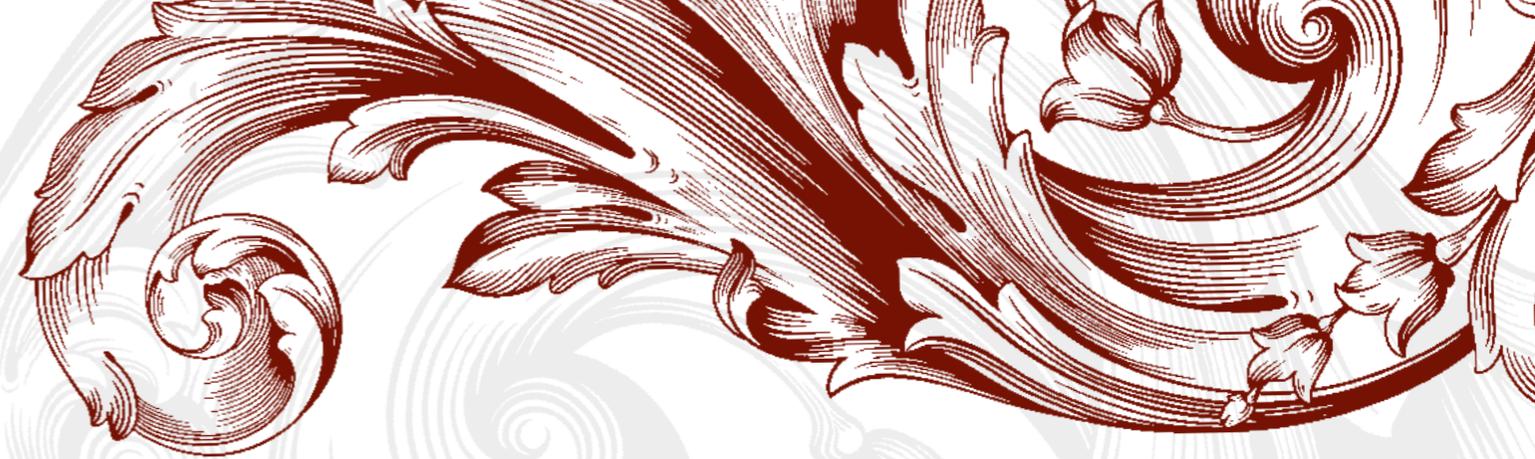

Havlíčková vila

Havlíček Villa

Pozdně historizující stavbu nechal v Poštorné v letech 1908–1909 postavit kníže Jan II. z Lichtenštejna (1840–1929) podle návrhu lichtenštejnského dvorního architekta Karla Weinbrennera (1856–1942), z jehož dílny pochází rovněž nejvýraznější poštorenská stavba – kostel Navštívení Panny Marie, který se nachází v těsné blízkosti objektu. Třípatrová vila poutá pozornost historicky i památkově. Velmi cennou výzdobu nese fasáda z červených cihel z bývalé místní lichtenštejnské cihelny, střechu tvoří původní pálené střešní tašky. Mnoho původních stavebních detailů najdeme také v interiéru stavby: ústřední arkádové schodiště, výplně okenních a části dveřních otvorů nebo dobovou dlažbu. Nechybí sklepení a rozlehlá zahrada. Po vzniku Československé republiky vlastnily vilu krátce Keramické závody. V roce 1924 ji koupil poštorenský velkoobchodník s vínem Rudolf Havlíček, syn obchodníka, starosty obce Poštorná, starosty Sokola, pokladníka dobrovolných hasičů, člena Občanské besedy, a především neúnavného vlastence a bojovníka za českou školu v Poštorné Aloise Havlíčka, jehož jméno vila nese. Po roce 1948 přešel objekt – jako mnoho jiných – do vlastnictví státu a následně v něm bylo zřízeno zdravotní středisko, které fungovalo až do roku 2010. V současné době vilu spravuje Nadační fond Moravská krása, který se snaží odstranit nepatřičné zásahy z minulých let a vyzdvihnout genius loci tohoto místa.

Fürst Johann II von Liechtenstein (1840–1929) ließ dieses späthistorische Gebäude in den Jahren 1908–1909 nach Entwürfen des liechtensteiner Haus- und Hofarchitekten Karl Weinbrenner (1856–1942) errichten. Aus der Feder des Architekten stammt ebenso das markanteste Bauwerk in Poštorná – die Kirche Mariä Heimsuchung, welche sich in unmittelbarer Nähe des Gebäudes befindet. Die dreistöckige Villa zieht als Denkmal und aus historischer Sicht Aufmerksamkeit auf sich. Die Fassade aus roten Ziegeln der ehemaligen lokalen liechtensteiner Ziegelei trägt eine wertvolle Verzierung, das Dach ist noch mit den ursprünglichen gebrannten Dachziegeln gedeckt. Viele der originalen Baudetails finden wir auch in der Inneneinrichtung des Gebäudes: Eine zentrale Arkadentreppe, Fensterfüllungen und Teile von Türen oder antiken Fliesen. Auch gibt es einen Gewölbekeller und einen ausgedehnten Garten. Nach der Gründung der Tschecho-Slowakischen Republik gehörte die Villa kurzzeitig den Keramikbetrieben. Im Jahr 1924 kaufte sie der Weingroßhändler Rudolf Havlíček aus Poštorná, Sohn des Geschäftsmanns und Bürgermeisters der Gemeinde Poštorná, des Sportvereinsvorstandes, Schatzmeisters der Freiwilligen Feuerwehr, Mitglieds des Bürgerforums und vor allem des Patrioten und unermüdlichen Kämpfers für eine tschechische Schule in Poštorná, Alois Havlíček, dessen Namen die Villa heute trägt. Nach 1948 ging das Objekt, wie viele andere auch, in staatlichen Besitz über und es wurde infolgedessen ein Gesundheitszentrum in ihm eingerichtet, das bis 2010 in Betrieb war. Derzeit wird die Villa vom Stiftungsfonds Mährische Schönheit verwaltet, die sich bemüht, unpassende bauliche Eingriffe der letzten Jahre zu beseitigen und den Genius Loci des Ortes hervorzuheben.

Mecenášské kluby LVHF

My v LVHF věříme, že krása a umění nejsou pouhou nadstavbou, ale nepostradatelnou esencí kvalitního a spokojeného života napříč generacemi. Vaše štědrost pomůže naplnit lidská srdce radostí. A to je obrovský dar. Děkujeme!

Staňte se Přítelem či Patronem LVHF a užijte si festival se všemi jeho benefity jako poděkování za Vaši podporu. Vytvořte si u nás druhý domov a nechte se rozmazlovat speciální péčí. Přednostní rezervace, VIP vstupenky, vstupy na speciální akce, cestování za kulturou nebo Benefiční karta LVHF, to vše na Vás čeká v našich Mecenášských klubech. Vaše jízdenka do srdce festivalu!

Více informací: +420 777 600 359 | mecenat@lvhf.cz

LVMF Fördervereine

Wir bei LVMF glauben, dass Schönheit und Kunst nicht nur ein Überbau sind, sondern eine unverzichtbare Essenz für ein qualitatives und glückliches Leben über Generationen hinweg. Ihre Großzügigkeit hilft dabei, die Herzen der Menschen mit Freude zu erfüllen. Und das ist ein riesiges Geschenk. Dankeschön!

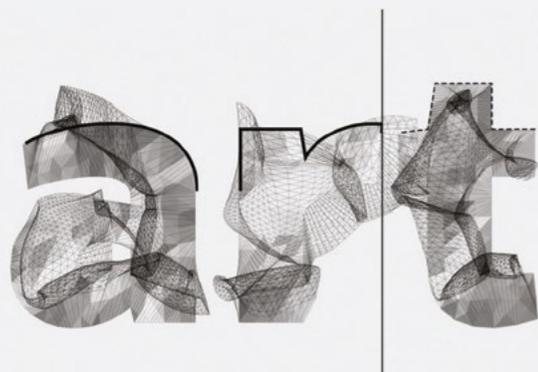
Werden Sie Freund und Förderer des LVMF und genießen Sie das Festival mit all seinen Vorteilen als Dankeschön für Ihre Unterstützung. Schaffen Sie sich bei uns ein zweites Zuhause und lassen Sie sich mit besonderer Sorgfalt verwöhnen. Vorzugsreservierungen, VIP-Tickets, Eintritt zu Sonderveranstaltungen, Kulturreisen oder die LVMF Benefit Card – das alles wartet auf Sie in unseren Fördervereinen. Ihre Eintrittskarte ins Herz des Festivals!

Mehr Informationen: +420 777 600 359 | mecenat@lvhf.cz

ČT art
každý den
od 20 hodin

www.ctart.cz

 Česká televize
Hlavní mediální partner

deník extra

**2 000 000
VÝTISKŮ
ZDARMA
KAŽDÝ MĚSÍC**

**Dostaneme vás k lidem
www.denikextra.cz**

MARIO WILD FLOWERS

Flowershop & Showroom Vinohradský pavilon / Vinohradská 50, Praha 2 / +420 776 282 288 /
obchod@wildflowers.cz / [instagram.com/mariowildflowers](https://www.instagram.com/mariowildflowers)

Christian Carl André

**ŠLECHTITELSKÁ
STANICE VINÁŘSKÁ
VELKÉ PAVLOVICE**

www.slechtitelka.cz

Nejlepší začátek výletu? Na kudyznudy.cz

Vybírejte z tisíců
turistických tipů
a objevujte Česko

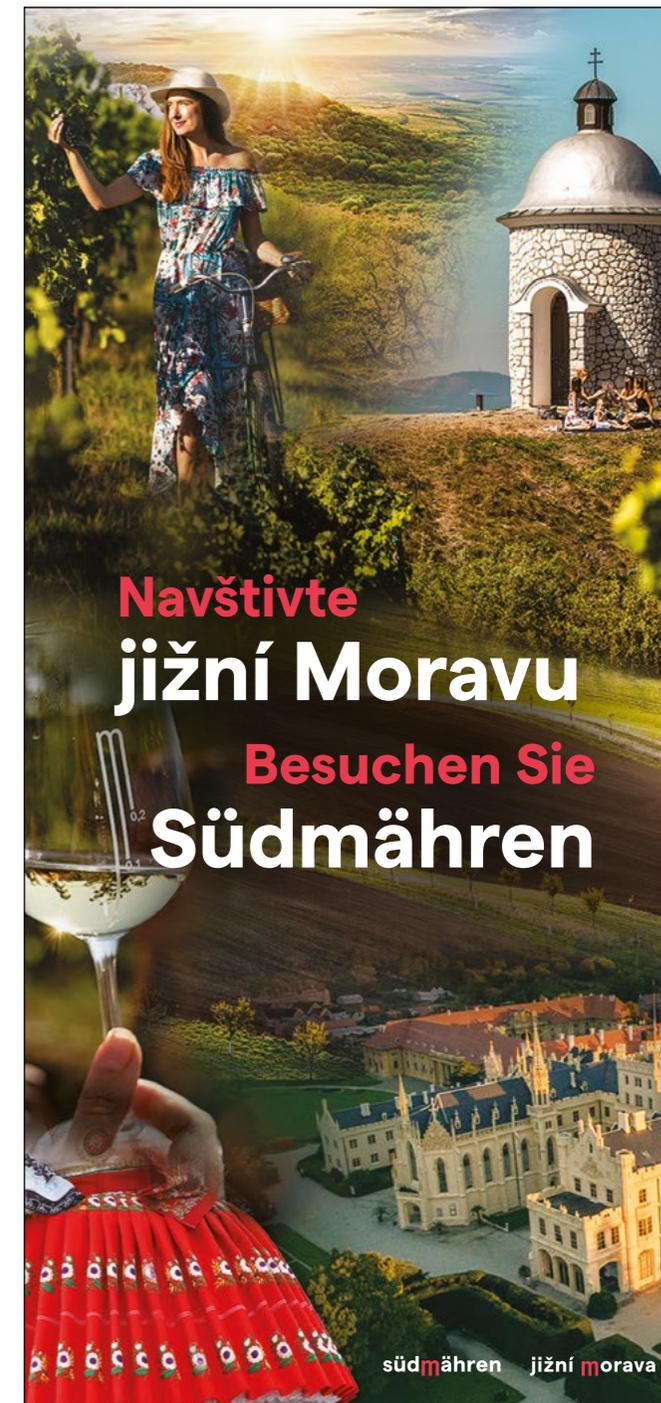
LVA SERVICE
DOPRAVA & TURISTIKA

MIKROBUSOVÁ
A AUTOBUSOVÁ DOPRAVA
TURISTICKÉ PROGRAMY
TEAMBUILDINGY NA MÍRU

Tel.: +420 778 800 991
E-mail: info@LVAService.cz

www.LVAService.cz
www.facebook.com/LVAService1

Navštivte
jižní Moravu
Besuchen Sie
Südmähren

Lednicko-valtický hudební festival děkuje všem svým partnerům a mecenášům.
 Bez Vás bychom nebyli tím, čím jsme! Děkujeme
 Das Musikfestival Lednice|Valtice dankt allen seinen Partnern und Förderern.
 Ohne Sie wären wir nicht das, was wir sind! Dankeschön

generální partner Hauptpartner

za podpory Mit der Unterstützung von

hlavní partneři Hauptkonzertpartner

partneři Partner

hlavní mediální partneři Hauptmedienpartner

mediální partneři Medienpartner

ve spolupráci In Zusammenarbeit mit

dodavatelé Lieferanten

vinařství Winzer

mecenáši Förderer des Festivals

MUDr. Miloš Albrecht, JUDr. Jiří Balašík, Ing. Robert Schmidt, Karel Mach,
 Prof. Ing. Jiří Voříšek, Ing. Martin Šindelář, CSc.

2022

LEDNICKO | VALTICKÝ
HUDEBNÍ FESTIVAL

Pozvánka Einladung

Téma 7. ročníku LVHF se váže k příběhu moravských Charvátů, obyvatel dnešního Chorvatska, kteří se v dávných dobách po neustávajících tureckých výbojích vydali do severnějších částí Habsburské monarchie s vizí klidnějšího života. Většina z nich se usadila na území dnešního Rakouska, Maďarska a Slovenska, ale několik stovek rodin dorazilo na pozvání rodu Lichtenštejnů také sem k nám, na jižní Moravu. V roce 2022 tedy uvítáme na koncertech LVHF interprety, v jejichž žilách koluje „balkánská“ krev, a představíme temperamentní, hudebně bohatý odkaz tohoto regionu, jehož vazby na naši českou a moravskou kotlinu v mnohém překvapují svou intenzitou a zajímavými historickými souvislostmi. Z Itálie se tak přesuneme do „Jugoslávského království“ a doufáme, že nás na této cestě opět doprovodíte. Na viděnou v roce 2022!

Das Thema des 7. LVMF ist mit der Geschichte der mährischen Kroaten verbunden, den Bewohnern des heutigen Kroatiens, die sich vor langer Zeit nach ständigen türkischen Eroberungen mit der Vision eines ruhigeren Lebens in die nördlichen Teile der Habsburger Monarchie aufmachten. Die meisten von ihnen ließen sich auf dem Gebiet des heutigen Österreich, Ungarns und der Slowakei nieder, aber mehrere hundert Familien kamen auf Einladung der Familie Liechtenstein auch hierher, nach Südmähren. Im Jahr 2022 begrüßen wir also bei den Konzerten des LVMF Interpreten, in deren Adern „Balkan“-Blut zirkuliert, und präsentieren das temperamentvolle, musikalisch reiche Erbe dieser Region, deren Verbundenheit mit unserem böhmischen und mährischen Becken in vielerlei Hinsicht durch ihre Intensität und interessanten historischen Zusammenhänge überrascht. Wir ziehen also von Italien weiter ins „Königreich Jugoslawien“ und hoffen, dass Sie uns auf dieser Reise wieder begleiten. Wir sehen uns 2022!

Vydal LVHF z.s. Herausgegeben von LVHF z.s.
Chaloupky 760/37, 690 06 Břeclav
+420 774 710 621 | info@lvhf.cz
facebook.com/lvfh.cz | instagram.com/lvfh.cz | youtube.com/LVHFcz
www.lvfh.cz | www.lvmf.eu

Grafický design Grafikdesign Lucie Šípková
Supervize Supervision Erika Partyková
Texty Texte Iva Nevoralová
Jazyková spolupráce sprachliche Zusammenarbeit Kristina Vonková
Překlad Übersetzung Lilly Koppatsch

Fotografie Fotografien

Umělci Künstler Matúš Tóth (Jiří Partyka), Tomáš Česálek (Eduardo García Salas), Radovan Šubín (Jiří Vejvoda),
Petra Hajsáková (Collegium 1704, Václav Luks, Concerto Aventino, Collegium Marianum, Jana Semerádová), Jean-Baptiste Millot (Jean-Christophe Spinosi),
Jiyang Chen (Jakub Józef Orliński), David Morales (Ensemble Scaramuccia, Javier Lupiáñez), François Sechet (Gli Incogniti), Óscar Vázquez (Amandine Beyer),
Giulia Papetti (Accademia Bizantina, Delphine Galou, Alessandro Tampieri), Stanislav Dostál (Patricia Janečková), Ana Biondi (Europa Galante, Fabio Biondi),
Judith Schlosser (Sergio Azzolini)

Místa koncertů Konzertorte GmbH Fotomanufaktur Gruenwald (Gartenpalais Liechtenstein), Lukáš Hrdlička (zámek Lednice),
Jan Miklín (zámek Valtice, kostel Navštívení Panny Marie Břeclav-Poštorná, Belveder Valtice), zamek-valtice.cz (zámecké divadlo Valtice)

Ostatní fotografie: archiv LVHF a archiv umělců weitere Fotografien: Archiv LVMF und Privatarchive der Künstler

Písmo Schriftart PlayfairDisplay, PT Serif
Papír Papier Křída MAT, LuxoArt Samt
Tisk Druck FERMATA, a. s.
1. vydání, 2021 1. Ausgabe, 2021
Náklad 1500 kusů Auflage von 1500 Stück
Změna programu vyhrazena. Programmänderungen vorbehalten.

TÝM LVHF DAS LVMF TEAM

Jiří Partyka (umělecký a výkonný ředitel künstlerischer und geschäftsführender Leiter)
Marek Jaroš (produkce a logistika Produktion und Logistik), Erika Partyková (produkce Produktion), Adam Procházka (zahraniční produkce Ausländische
Produktion), Dominik Jícha (asistent produkce Produktionsassistent), Adam Lysák (logistika Logistik), Marie Holobrádková, Růth Póhlová,
Lucie Mančíková (marketing & PR), Hana Schmidt (zákaznický servis Kundenservice), Lucie Šípková (artdirektor Artdirector),
Radka Šebková (ekonom Ökonom), Kristina Vonková (jazyková spolupráce sprachliche Zusammenarbeit), Lilly Koppatsch, Jiří Čevela,
Zdeněk Vrbík (překlady Übersetzungen), Teru Menclová (foto Foto), Mikuláš Pejcha, recrew.cz (video Video),
Jakub Hotař a Dušan Hanuš (promo video LVHF 2021 Promovideo LVMF 2021), David Raichman (technika Technik)

www.lvhf.cz